

Glasilno Mestne občine Ljubljana, številka 3, 4, letnik XIV, marec, april 2009, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Partnerstvo
Šmatinska na
nepremičninskem
sejmu v Cannesu

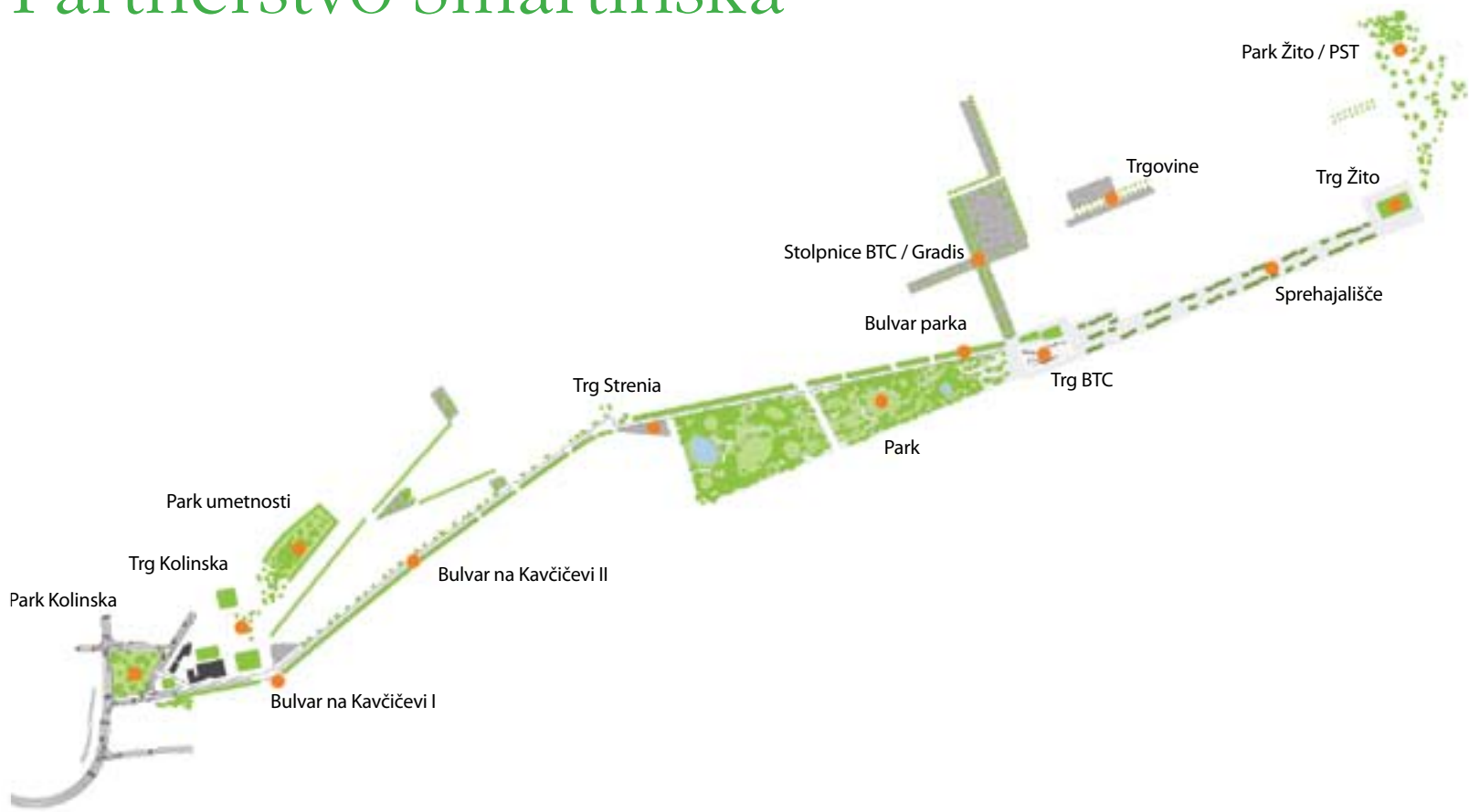
19
Ljubljana,
mesto športa
za vsakogar

13
»V Ljubljani
imaš prijatelja!«

29
60 let
Živalskega vrta
Ljubljana

Partnerstvo Šmartinska

Nastop Ljubljane na nepremičninskem sejmu MIPIIM v Cannesu	4
Partnerstvo Šmartinska za regeneracijo predela Ljubljane	6
Pogovor z Markusom Schaeferjem, avtorjem urbanistične zasnove Partnerstva Šmartinska	8
Seminar o demokratičnem urejanju prostora	10
Pogovor z mag. Matejo Demšič pred ustanovitvijo Zavoda za mladino	13
Festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri	16
Slovenski glasbeni dnevi 2009	17
Šentjakobsko gledališče in Dom Španskih borcev	18
Ljubljana, mesto športa za vsakogar	19
Mestni nagrajenci na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	22
Vizionar: častni meščan akad. prof. dr. Vinko V. Dolenc	24
Mestna kronika	26
60-letnica Živalskega vrta Ljubljana	29
Varna oskrba Energetike Ljubljana z zemeljskim plinom	30
Najstarejša Ljubljančanka Vida Uršič	31
Nagradno ozaveščanje o ravnanju z odpadki	32
Učinkovitejša kanalizacija za čistejšo Ljubljanico	33
Novosti na Gospodarskem razstavišču	34
22. Mednarodni turnir mladih v ritmični gimnastiki	35
Planet sprememb v Ljubljani	36
Četrtni razgledi: Trnovo, Zalog, Šiška, Bežigrad	38
Literarni natečaj: dr. Mira Cepuder, Mojca Jordan, dr. Valentin Skubic	42
Nagrajena fotografija Petra Ogrina	48
Ljubljanske novice: Vpis v vrtece	44
Okoljske meritve	47

Sliki na naslovnici

Zgoraj - Barbara Jakše Jeršič: otvoritev prenovljenega Trnovskega s Plesno šolo Kazina.

Spodaj - Dunja Wedam: preživljanje prostega časa v Četrtnem mladinskem centru Bežigrad.

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1. Zanj: župan Zoran Jankovič. Uredniški odbor: Mitja Meršol (predsednik), Vesna Kos-Bleiweis, dr. Jožef Kunič, Eva Strmljan Kreslin, Marija Šterbenec. Odgovorna urednica in lektorica: Nada Šumi, kontakt: 041/737 863, glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Avtorica logotipa: Petra Černe Oven, Studio ID, Oblikovalska zasnova: Miljenko Licul. Naslov uredništva: Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, Ljubljana. Tisk, grafična priprava, prelom, fotoliti in trženje oglasnega prostora: Schwarz d.o.o., Koprška 106 D, 1000 Ljubljana, kontakt: 051/669 233. Naklada: 117.500 izvodov. Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

»Projekti postajajo resničnost«

Markus Schaefer, svetovljanski avtor urbanističnega projekta javno-zasebnega Partnerstva Šmartinska, ambicioznega novega gospodarskega, državniskega, kulturnega, družabnega in bivalnega sosredišča prestolnice, s katerim se je Ljubljana že drugič bleščeče predstavila na največjem svetovnem nepremičninskem sejmu MIPIIM v Cannesu, pravi: »Povsem vznemirljivo je, kako Ljubljana prvič postaja prestolnica. Trenutek v času je velik ... Mesto cveti. Opaziti je v mestnih prostorih, opaziti je pri ljudeh. Projekti postajajo resničnost in ljudje začenjajo verjeti v spremembo.« Strahovi in pomisleki, ki se ob tem prebujanju mesta iz večdesetletnega spanja sprožajo kot številne civilne iniciative, se imajo zdaj možnost povezati v projektu s pomenljivim imenom PoLok – podpora lokalnim pobudam za dobro življenje. Ime, ki način razmišljanja o posegih v prostor gradi na zavzemanju za dobre rešitve, kakšna je Partnerstvo Šmartinska in ob njem še nekatera partnerstva v drugih predelih mesta – in na vseh dobrih pobudah nasploh.

Kar nekaj dokazov o tem, kako veliko ustvarjalno moč imajo pozitivne ideje, lahko spremljamo tudi na vseh drugih področjih mestnega življenja. Čeprav je primarna naloga Mestne uprave upravljanje mesta, je uprava na čelu z županom prisluhnila predanosti ideji o prostorih za druženje mladih, ki hodijo po robu. Vsem birokratskim oviram navkljub je mesto v tem mandatu odprlo kar tri mladinske četrtne centre, do konca mandata pa jih bo še pet, povezali pa se bodo v novi Zavod za mladino. In nekaj sto ranljivih družin bo živelo z zavestjo, da so njihovi nepredvidljivi najstniki kljub težjim družinskim okoliščinam na varnem.

Tako je zagotovo tudi dejstvo, da mesto gradi težko pričakovani stadion in pospešeno posodablja in dograjuje športno infrastrukturo, saj so strategijo športa ustvarjali športni navdušenci in vodi krovni športni zavod prav tak športni zanesenjak, da so potem sredstva le stvar podjetnosti in tiste odločilne podpore, ki jo pri sedanjem mestnem vodstvu najde vsakdo, ki za svojo idejo stoji vztrajno, s strokovnimi argumenti in srcem. Prav zato so bile slišane besede, ki so ne le ohranile stari prostor pod soncem polpoklicnemu gledališču, ampak se je Ljubljani s to potezo odprl nov kulturni prostor v Domu Španskih borcev za številne ustvarjalce in njihove občudovalce, in to ob tem, da bo jeseni zaživel tudi prav tako programsko ambiciozen Center urbane kulture v Šiški.

Tišji, a eksistenčno bistveni glasovi dobrega pa so, da je medicinsko znanje gasilcev tolikšno, da sta dva od njih nepričakovano priklicala v življenje srčni utrip ponesrečenca, da v Ljubljani rešuje življenja in širi svoje strokovno znanje vizionar; nevrokirurg svetovnega slovesa, akademik prof. dr. Vinko V. Dolenc, da v Šiški na svojem domu živi 106-letna najstarejša državljanka Slovenije, da so otroci dobili čudovito igrišče ob 60-letnem jubileju dedka Živalskega vrta Ljubljana, da ostajajo cene vrtecev še naprej najnižje v državi, da postaja mesto vse bolj prijazno invalidom, ki so na tržnici dobili javne sanitarije, da se v Ljubljani za zdaj do konca junija ne bodo podražile komunalne storitve, da bo z uvedbo enotne mestne kartice urbane v času ure in pol mogoče brezplačno prestopati na različne mestne avtobuse za ceno ene vožnje in se bodo brezplačno vozili otroci do 6. leta, da je s kartico zvestobe Lekarne Ljubljana mogoče zbirati jabolka popustov za zdravju koristne izdelke, da bo poleg avtobusov tudi ladjica na Ljubljanici prometna izbira, da bo pomlad zazelenela ne le na prenovljenem Trnovskem pristanu, ampak tudi s polepšanim celotnim mestom in predstavami na prostem v vse daljših sončnih dnevih ...

Prijetna pomladna doživetja!

Nada Šumi, odgovorna urednica

Več kot dober nastop Ljubljane

Pogovor z načelnikom Oddelka za urejanje prostora mag. Miranom Gajškom

Kako ocenjujete letošnji nastop Mestne občine Ljubljana na nepremičninskem sejmu MIPIM v Cannesu, morda tudi v primerjavi z lanskim?

Ocenim lahko, da je bil letošnji sejem, kar zadeva splošni vtis, drugačen kot prejšnji, kar pa zadeva prispevek Ljubljane, je bil več kot dober. Seveda je ta splošni vtis treba razumeti v luči finančne, nepremičninske in s tem tudi gospodarske krize, ki je tukaj. Dejstvo je, da je bilo predvsem velikih investicijskih bank manj kot prejšnja leta, da je bilo malo manj tudi razstavljalcev, po drugi strani pa se je kvaliteta po moji oceni dvignila, ker ni bilo projektov, ki so bili razviti na balonu nepremičninskega investicijskega denarja, ki je počil, in so očitno predvidevali prevelike posege v prostor. Pri tem mislim na večstohektarska nova mesta na območju Bajkalskega jezera, na nova turistična mesta v Mediteranu z izrazito slabo arhitekturo, mislim na luksuzna stanovanjska območja na Atlantiku ali Pacifiku z igrišči za golf. Vse to so bile ideje, ki se nikoli ne bodo udejanjile, ker za to tudi ni potrebe. Predstavljeni pa so bili nekateri drugi projekti. Ravno s tega vidika je pomembno to, kar želimo poudariti pri projektu Partnerstvo Šmartinska. Naš cilj je bil dvojen: da pokažemo model Partnerstva Šmartinska, kakor smo ga razvili, obenem pa tudi iščemo investitorje.

V čem je Partnerstvo Šmartinska vzorčni model, ki ga je bilo smiselno predstaviti na sejmu?

Pomembno je, da poudarjamo močno planiranje. Projekt ni nastal zaradi neke pobude nepremičninskih trgovcev, ampak zaradi skupne ugotovitve Mestne občine Ljubljana in posamičnih lastnikov, da moramo na tem območju nekaj narediti. Ko smo to oboji pred tremi leti ugotovili, smo začeli udejanjati urbanizem. Začeli smo spreminjati plan, organizirali smo mednarodni urbanistični natečaj. V bistvu smo trdo delali skupaj s prvonagrajeno ekipo iz studia Hosoya Schaefer iz Züricha in smo zdaj pripravili strokovne podlage za Izvedbeni prostorski načrt za to območje. Močno planiranje namreč pomeni večletno delo na projektu, ker projekta za tako veliko območje ni mogoče izvesti v nekaj mesecih. To delo je strokovno in je transparentno. Tudi v tržnem gospodarstvu se planira in ta prostor se planira kot mesto v malem.

Je ob BTC-ju taka cona potrebna?

Končni cilj je tudi planiranje družbene infrastrukture, saj gre za mesto v malem, in ne za monofunkcionalno območje. Tukaj bi želeli mešano rabo, nekaj centralnih dejavnosti, ampak v nekem odnosu do centra. To področje ne more tekmovali s centrom, ampak je lahko centru le komplementarno. Vendar pa mora biti Ljubljana gospodarsko središče, ne tako kot v resolucijskih projektih prejšnje vlade, ko ni bila tako opredeljena, kar je nesmisel, ker je Ljubljana vedno imela vlogo gospodarskega središča. S tem

MIPIM je največji mednarodni sejem nepremičnin na svetu. Na tej prireditvi predstavijo mesta in regije svoje strateško najbolj pomembne razvojne projekte, da pridobijo zanje investitorje in končne porabnike. Na sejmu se s tem namenom zberejo župani, razvojniki, menedžerji, arhitekti, nepremičninske družbe, investicijske družbe, razvojne agencije, planerska in projektantska podjetja, družbe za vodenje in izvedbo projektov. Poleg poslovnih dogovorov so pomemben del sejma strokovni forumi, na katerih v okviru različnih skupin obravnavajo teme, povezane z nepremičninskimi trgi, investicijskimi dilemami in okoljskimi problemi grajenega okolja. Letošnji 19. MIPIM je potekal od 12. do 13. marca. Ljubljana je na njem nastopila že drugič in se predstavila z največjim mestnim razvojnim projektom, javno-zasebnim Partnerstvom Šmartinska. Župan Zoran Jankovič se je v okviru sejma 11. marca v hotelu Majestic v Cannesu udeležil razprave *think tank*, kjer so župani in drugi predstavniki mest izmenjali izkušnje na temo *Od vizije k akciji za večjo kakovost življenja v urbanem okolju*. Umetniški vodja projektne skupine predstavitve Partnerstva Šmartinska, katere slogan se je letos glasil *Ljubljana, City in motion, PPP Šmartinska District Redevelopment*, je bil podžupan prof. Janez Koželj. Ob tej priložnosti sta izšli dve publikaciji: *City profile* z osnovnimi podatki in razvojnimi statistikami Ljubljane, ki ga je založila Mestna občina Ljubljana, in predstavitev projekta, kjer so bili poleg urbanistične zasnove predela zmagovite ekipe Hosoya Schaefer arhitekti iz Züricha predstavljeni vsi partnerji z razvojnimi projekti na svojih območjih.

hočem reči, da je Partnerstvo Šmartinska močan in pomemben projekt za gospodarstvo, Mestno občino Ljubljana, Ljubljansko urbano regijo in Slovenijo. Občina s svojim sodelovanjem na ta način pomaga gospodarstvu, podjetjem tega območja in novim, ki se bodo tu naselila, da bodo na tem mestu ustvarjala dodano vrednost.

Kako konkretno pa se tukaj uresničuje javno-zasebno partnerstvo?

Vsi zasebni partnerji - BTC, Droga Kolinska, Euromarkt. Gradis, Jata Emona, Kolosej, MNP nepremičninski projekti, S. T. Hammer, Velana in Žito - sami financirajo urbanizem skupaj z Mestno občino Ljubljana. Financirali so urbanistični natečaj, delo, ki ga opravlja Schaefer, in seveda bodo morali sofinancirati tudi del javne infrastrukture. Hkrati tukaj nastopa možnost še drugih zasebnih investitorjev, ki bodo na tem območju najeli ali kupili tukaj zgrajene stavbe. Pri javnem kapitalu pa posebej poudarjam, da se je Mestna občina zavestno odločila za majhno število velikih projektov, kakršni je prav Partnerstvo Šmartinska skupaj s Potniškim centrom Ljubljana. To pomeni, da tukaj sestavimo finančno konstrukcijo na način, da javno infrastrukturo in grajeno javno dobro sofinancirajo mesto, Republika Slovenija in Evropska unija. V času krize se namreč javni proračun ni zelo spremenil. To je eno izmed temeljnih vodil evropskega razvoja, ki smo ga predstavili kot model. Gre za dober model, ko

uporabljamo javna sredstva v enem projektu, se pravi za poglobitev oz. ureditev podvoza na Šmartinski, za javni promet v tem delu, za rumene pasove, park itn.

Pa ima Ljubljana realne možnosti, da za ta projekt pridobi evropska sredstva?

Kar zadeva evropska sredstva, je tudi sedanja vlada ugotovila, da moramo v Sloveniji do leta 2013 porabiti še približno 3 milijarde evrov. Zagotovo pa je urejanje Ljubljane kot gospodarskega središča za državo primarnega pomena. To brez dvoma posebej velja za ureditev Potniškega centra Ljubljana, kajti projekt Partnerstvo Šmartinska je neposredno povezan s Potniškim centrom in je zanesljivo v javnem interesu, ki je glavni pogoj za pridobivanje evropskega denarja. Tako lahko realno računamo, da bomo tukaj dobili sredstva Evropske unije.

Gospodarske cone potencirano ogrožajo okolje. Ali nas ob tem in drugih podobnih velikih gradbenih načrtih v mestu ni upravičeno strah, da bi se slabšala kvaliteta bivanja zaradi povečanega onesnaževanja okolja?

Poudariti moram, da je ekipa, ki sodeluje z Markusom Schaeferjem s področja energije in t. i. trajnostnega razvoja referenčno londonsko podjetje na področju referenije, Arup, ki je ugotovilo, da je na tako velikem prostoru mogoče

na nepremičninskem sejmu MIPIM v Cannesu

Foto: arhiv Oddelka za urejanje prostora MOL

Urbanistični projekt javno-zasebnega Partnerstva Šmartinska, ki ga je Mestna občina Ljubljana skupaj s partnerji predstavila na letošnjem nepremičninskem sejmu v Cannesu 12. in 13. marca.

veliko narediti v pogledu ravnanja z odpadki, fotovoltaičnih celic, uporabe sončne energije in rabe toplotne črpalke. Na sejmu MIPIM je bil tudi direktor tega podjetja in na koncu smo dobili od njega tudi orodja za trajnostno načrtovanje mest. Projekt, ki so ga razvili v Arupu, je že implemetiran tudi v projekt Partnerstva Šmartinska. Konkretno to lahko pomeni ogrevanje s pomočjo sončnih celic in rabe zemeljske energije s toplotno črpaliko. Prav to načrtovanje v zgodnji fazi urbanizma je ključno. Močno planiranje, javno-zasebno finančno partnerstvo in raba obnovljivih virov energije so ključni in te konkurenčne prednosti projekta smo predstavili na sejmu. To je projekt, s katerim se Ljubljana predstavlja na evropski ravni in ki se bo po fazah uresničil v roku 15 do 20 let.

Ali ne bo to območje postalo po izgradnji preveč zasičeno?

Območje Partnerstva Šmartinska ima tri značilna časovna obdobja: po drugi svetovni vojni do leta 1990 je bil to blagovno-transportni oz. distribucijski center za območje Jugoslavije in dela centralne Evrope, prometnih tokov med Jugoslavijo, Italijo, Avstrijo, Madžarsko, tudi Nemčijo. Drugo značilno obdobje je zdaj, ko je BTC eden največjih nakupovalnih centrov v Evropi in vanj zahajajo po nakupih tudi obiskovalci sosednjih držav, kot smo mi včasih hodili v Trst in Avstrijo. Obe obdobji daleč presejata območje Slovenije. S tretjim

obdobjem pa želimo doseči, da bi Ljubljana in s tem Slovenija pridobila znotraj mesta, na območju urbane prenove, gospodarsko močan funkcionalni center, ki bi bil tudi kulturno močan za območje, ki je večje od celotne Slovenije. Imamo izjemno geostrateško lego z vplivi Alp, Mediterana, Balkana in Srednje Evrope in tukaj je treba razvijati različne dejavnosti. Zdaj smo kot Mestna občina ponudili lokacije. Gre za območje, ki ima lahko vpliv na sosednje države.

Ali ste na sejmu navezali tudi konkretne zveze z investitorji?

Občina je v tem primeru le posrednica in obstaja jasna hierarhija, nosilca sta župan Zoran Jankovič in podžupan prof. Janez Koželj, za stike glede urbanizma sem odgovoren jaz. Investitorje iščejo tudi zasebni partnerji.

Kako pa je potekalo zasedanje, na katerem so bili poleg župana Zorana Jankoviča navzoči še drugi evropski župani, kot je bilo napovedano v programu?

Skupaj smo bili na *think tanku*. Na sejmu nas je bilo 80, 7 okroglih miz, župan Stuttgarta, podžupan Moskve, londonski mestni svetniki ... Ljubljana je imela mizo št. 1, vsaka miza je imela moderatorja in 70 minut časa, da na določeno temo poda stališča. Tako je tudi naš moderator poročal, kaj smo ugotovili. Župan je poudaril, da s tem projektom razvijamo model, kako bi se mesta morala načrtovati, pri čemer mora

Ljubljana izražati svojo identiteto, ki je povezana z velikostjo in zgodovino mesta. Historični mestni prostor pri tem ohranjamo, kolikor moremo, novi center pa se razvija v okviru možnosti; pri tem je treba vzpostaviti dinamično ravnovesje. Hkrati pa je župan poudaril, da načrtujemo tako, da ostaja mesto lepo, čisto in urejeno.

Kako konkretno se v urbanistični zasnovi kompleksa Šmartinska kaže navezava na historično mestno jedro?

Tako, da upoštevamo značilne poglede proti Gradu z vseh najpomembnejših prostorov, kot sta glavni trg kompleksa in park, prav tako novi komplementarni center Šmartinska podobno kot mesto v celoti predvideva veliko zelenih površin, ohranjamo krožne ceste, npr. Kajuhovo, ki se navezuje na Štajersko vpadnico, ohranjamo radialne ceste ...

Ste se pogovarjali tudi o tipu arhitekture?

Ne, arhitektura je stvar investitorjev, saj ne moremo leta 2009 definirati arhitekture, ki se bo zgodila čez 10 let in več. Zavestno smo se ustavili na ravni urbanizma.

V pismu uredništvu glasila je bralec repliciral vašo misel, da sedanja vodstvena ekipa »dela mesto, ne pa dolge vasi« s pomislekom, češ da je Ljubljana že dolgo glavno mesto, a varno in z dobrimi socialnimi stiki, medtem ko ji lahko prehiter razvoj prinese poleg dobrih tudi slabe strani velikih mest: socialno odtujenost in s tem osamljenost ljudi, pretirano priseljevanje tujcev, kriminal ... Kako komentirate te strahove?

Sam stojim za tem, kar delamo. Prvič, delamo glavno mesto republike Slovenije. Če gremo po Tržaški do Dolgega mostu, po Dolenjski do avtoceste ali po Šmartinski, so tam ostanki predmestne strukture 19. stoletja in to pač ne sodi več v glavno mesto. Zavestna odločitev mesta je, da se tukaj zgradijo avenije in bulvarji, ker je Ljubljana dovolj velika in dovolj zrela za tak razvoj. To seveda povzroča neka logična nasprotovanja, a ocenjujemo, da smo se odločili prav. V Ljubljani je četrtnina delovnih mest v Republiki Sloveniji, vanjo gravitira 600.000 prebivalcev, kar je več kot četrtnina Slovenije. Kot sedež metropolitanske regije mora Ljubljana temu slediti s svojim urbanističnim razvojem. Spremenjena socialna struktura in način življenja, ki ju to nosi s seboj, je nujna posledica tega razvoja, ki ga ni mogoče zaustaviti. Takšna je pač usoda mest. Ohranjamo oz. ščitimo tisto, kar je v resnici vredno v smislu arhitekture in urbanizma, a pri tem ščitimo to, kar je ne samo staro, ampak tudi kvalitetno. To je doktrina srednjeevropskega urbanizma in varovanja spomenikov od Otta Wagnerja naprej. Tudi ljubljanska arhitektura izhaja iz te dunajske šole, tako Maks Fabiani kot Jože Plečnik, Edvard Ravnikar in sodobniki. Življenje gre naprej in ga ni mogoče ustaviti.

Partnerstvo Šmartinska

Javno-zasebno partnerstvo za regeneracijo mestnega predela v Ljubljani

Ivan Stanič, u.d.i.a

Oddelek za urejanje prostora

V letih 2006 in 2007 je več lastnikov zemljišč ob Šmartinski cesti v Ljubljani samostojno začelo s pripravami na razvojne projekte. Organizirali so delavnice, tudi mednarodne, in naročali študije. Mestna občina Ljubljana je takoj prepoznala razvojno možnost za celovito in skupno urejanje celotnega območja in 21. maja 2007 z lastniki zemljišč podpisala pismo o nameri o skupnem delovanju v območju, kjer predelovalna industrija nima več primernih možnosti za delovanje. Tako je regeneracija celotnega območja med Šmartinsko cesto, hitro mestno cesto, Bratislavsko cesto in železnico postala eden pomembnejših dejanskih dolgoročnih razvojnih ciljev v Ljubljani.

Območje Partnerstva Šmartinska

Območje Partnerstva Šmartinska leži v Četrtni skupnosti Jarše na severovzhodnem delu mesta med historičnim jedrom mesta in avtocestnim obročem. Šmartinska cesta ima zgodovinski značaj regionalne vpadnice v Ljubljano, saj je že v času srednjeveške Ljubljane po današnji trasi vodila cesta proti reki Savi in zgodovinskim urbanim središčem severovzhodno od Ljubljane – Kamniku in Litiji. Danes je Šmartinska cesta ena osrednjih poselitvenih osi severovzhodnega območja Ljubljanske urbane regije. Območje zaseda 5 odstotkov vseh urbaniziranih površin v Mestni občini Ljubljana in obsega 227,83 hektarov površin. Ob urbanizaciji na začetku 20. stoletja do konca 80. let je bil namenjen predelovalni industriji in prometnolastičnemu terminalu. Po letu 1991 so se s spremembo ekonomskega in političnega sistema države začele

Idejna zasnova: Hosoya Schaefer arhitekti

Prikaz celovite zasnove urejanja območja Partnerstvo Šmartinska, nastal po prvonagrajeni natečajni rešitvi studia Hosoya Schaefer arhitekti.

obsežne programske spremembe. Večji del podjetij je propadel ali se preselil na druge lokacije oz. spremenil poslovno politiko iz proizvodno-skladiščne v trgovsko-storitveno. V proizvodni rabi se je ohranila le četrtna nekdanjih proizvodno-skladiščnih zmogljivosti. Do nedavna se je programsko in strukturno preoblikovanje dogajalo naključno in je bilo prepuščeno posameznim investicijskim interesom. V večini primerov spremembi programov ni sledilo tudi preoblikovanje prostora (izvedba novih prometnih povezav, gradbene strukture, odprtih prostorov) oziroma so bile rešene le posamezne konfliktno točke. Najbolj pereče se to odraža v vsakodnevnih prometnih zastojih.

Ustanovitev Partnerstva Šmartinska in natečaj

Ob koncu leta 2007 je Mestna občina s partnerji (Blagovno

trgovinski center BTC, d.d., Droga Kolinska Živilska industrija, d.d., Euromarkt, d.o.o., Gradis IPGI, d.d., Kolosej kinematografi, d.o.o., MNP nepremičninski projekti, d.o.o., Velana, d.d. in Žito, d.d.) sklenila dogovor o organizaciji mednarodnega urbanističnega natečaja. Podjetje City Studio, d.o.o. iz Ljubljane je izdelalo projektno nalogo za razpis, PNZ, d.o.o. pa prometno študijo. Mestna občina Ljubljana in partnerji so z izvedbo mednarodnega urbanističnega natečaja želeli pridobiti soglasje mesta, stroke in ključnih investitorjev o razvoju, načinu rabe, izrabe in oblikovanju grajenega odprtega prostora v tem mestnem predelu in rešitev, ki bo jo kot strokovno podlago smiselno vključila v novi občinski prostorski načrt. V sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) in Evropskim svetom prostorskih planerjev (ECTP) je bil 11. januarja 2008 razpisan natečaj,

oddaja natečajnih rešitev je bila v aprilu. Izbrano zmagovalno rešitev so izdelali v podjetju **Hosoya Schaefer Architects** iz Züricha. Natečajni predlogi so bili razstavljeni v Zgodovinskem atriju Mestne hiše 9. maja 2008. Po sklenjenem natečaju sta se Partnerstvu pridružili **Jata Emona**, d.o.o. in **Strenia**, d.d.

Projekt je celovit načrt

Predlog ureditve sloni na velikem osrednjem parku. Kot osrednji kompozicijski element hkrati deluje kot dejavnik prepoznavnosti in identitete ter ustvarja ekonomsko vrednost celotnega območja. Programska vozlišča so razmeščena ob osrednji osi zelenega bulvarja Kavčičeve ceste: kulturno na zahodu, poslovni del v središču in trgovsko ter prostočasno na vzhodu. Med njimi so obsežna območja stanovanjskih programov. Vodilna misel je vzpostavitev »urbanosti« v območju, kar pomeni

Projektna skupina Hosoya Schaefer arhitekti

- Urbanizem, projektno vodenje in koordinacija: **Hosoya Schaefer Architects AG**, Zürich Reinhardstrasse 19, CH-8008 Zürich, Švica: Markus Schaefer – vodja projekta in koordinator, Hiromi Hosoya, Isabelle Bentz, Tota Goya, Simon Kramer Vrščaj, Naohiko Murata, Roland Schreiber, Martin Tann, Pascal Waldburger, Shih-Yuan Wang. <http://www.hosoyaschaefer.com> in Rendertaxi, Aachen, Nemčija (vizualizacija).
- Prostorska zasnova: **Space Syntax Ltd.**, London 4, Huguonot Place, Heneage Street E1 5LN London, Velika Britanija: Anna Rose, Maja Lemlij, Ji Zhang, Liesbet Thewissen, Claudia Czerkauer, Sina Steinfuhrer, Agniezka Rygal, Giacomo Grempi. <http://www.spacesyntax.com>
- Prometni inženiring: **IBV Hüsler AG**, Zürich: Olgastrasse 4, CH-8001 Zürich, Švica: Willi Hüsler, Luca Urbani, Janet Fasciati, Daniel Stäubli, Marino Schneider. <http://www.ibv-zuerich.ch/>

- Finančni inženiring in procesno svetovanje: **Mountainworks**, The Hague: Van Aerssenstraat 77, 2582 JG Den Haag, Nizozemska: Marijn Spoelstra. <http://www.mountainworks.nl/> s **Fakton**, Rotterdam: Postbus 30188, 3001 DD Rotterdam, Nizozemska: Wim Rust. <http://www.fakton.nl> in Ivan Zaja, Zaja Real Estate Consultants, Amsterdam. <http://www.zaja.nl>
- Oblikovanje odprtega prostora, krajinska arhitektura: **Vogt Landscape Architects**, Zürich: Stampfenbachstrasse 57, CH-8006 Zürich, Švica: Günther Vogt, Ralf Günther Voss, Andreas Winkler, Sophie Lueg, Clara Redlich. <http://www.vogt-la.ch/>
- Trajnostni razvoj: **Arup**, London: 13 Fitzroy Street, London W1T 4BQ, Velika Britanija: Andrew Lerpiniere, Michael Trousdell, Michael Bradbury, Peter Bryant, Philip Guthrie: Darren Woolf, Stewart Jorda. <http://www.arup.com/>

omogočanje dnevnih časovno-prostorskih ritmov in vzpostavitev živahnega uličnega utripa v različnih delih dneva. Tako je opredeljena shema dejavnosti in programov za različna območja in povezana s pripadajočimi značilnostmi grajene strukture. Dominante in vozlišča, kjer naj bi se zgodilo kar največje prepletanje javnih in poljavnih prostorov, dejavnosti in storitev (npr. osrednji trikotni park, Zeleni bulvar, trg BTC, trg Kolinska, trg Žito, sprehajališče BTC idr.), so opredeljeni v prostorsko specifičnem celovitem načrtu. Prehodnost, jasni dostopi in neposredna opredelitev javnih prostorov so njegova vodilna izhodišča.

Bogato členjeno prometno shemo označuje dogodkovna linija, ki poteka skozi območje in se naslanja na Zeleni bulvar podaljšane Kavčičeve ceste. Čeprav naj bi imeli v osrednjem delu območja pešci in kolesarji prednost pred motornim prometom, je območje vseeno dobro prekravljeno in so posamezni deli preprosto dostopni. Predvidene so tudi povezave z javnim potniškim prometom do mestnega središča.

Manjša območja zelenih površin med objekti ali v conah večjih gostot oziroma višjih stavb dopolnjujejo grajeno strukturo. Ob poudarjeni skrbi za naravo v območju načrt predlaga rešitve za doseganje trajnostne rabe energije, osvetlitve in orientacije objektov, ki naj posepijijo okolju prijazen razvoj celotnega območja.

Lastništvo zemljišč je bila pomembna vstopna informacija, saj ponuja možnosti za neodvisna razvojna dejanja. Načrt predvideva tudi obveznosti pri samostojni izdelavi podrobnejših urbanističnih dokumentov za sklenjena območja.

Posamezna območja usklajenega urejanja

Kolinska/Velana/MNP

Gre za zahodni vstop iz mestnega središča in železniške potniške postaje. Tukaj je načrtovan grozd stolpnic in prenovljenih zgodovinskih objektov ob velikem osrednjem trgu, odprti park skulptur in muzej, v zaledju pa stanovanjski programi s družbenimi in lokalnimi trgovinskimi programi v pritličjih.

Strenia, Jata Emona

zavzema področje ob zahodnem stiku osrednjega parka in zelene aleje. Označujeta ga ostro zarezana zahodni in južni rob parka, javni programi v pritličju, stanovanjski programi v stolpih in stavbnih nizih.

Stolpi Gradis IPGI in BTC

Tukaj je predvideno novo poslovno središče mesta z glavnimi pisarnami vladnih ustanov oz. agencij, tudi prostor za univerzitetne programe, raziskovanje in zdravstvene storitve ter različne storitve, namenjene novim prebivalcem. Območje je dostopno z javnim potniškim prometom s Šmartinske ceste in Zelenega bulvarja.

BTC in Euromarkt

To bo multifunkcionalen inovativen predel mesta, usmerjen v inovativne storitve in prihodnje potrošniške potrebe meščanov – osrednji in vodilni prostor regeneracije območja Partnerstvo Šmartinska. Hkrati združuje izboljšane trgovinske programe, kulturne vsebine in priložnosti dejavnosti. Načrt uvaja drugačno stavbno tipologijo z manjšimi bloki, poti za pešce, odprte javne prostore, izboljšano dostopnost in nove programe, kot so hotel, specializirana trgovina idr. Programe povezuje osrednji javni prostor – sprehajališče, ki je tlakovani podaljšek osrednjega parka. Območje je dostopno z javnim potniškim prometom s Šmartinske ceste in Zelenega bulvarja.

Žito

Vzhodni vstop v mesto in območje bo preurejen v področje mešane rabe s trgovinskim središčem, konferenčnimi programi in stanovanjskimi stolpi.

Osnovni kazalci načrtovane ureditve območja Partnerstvo Šmartinska

Površina: 2.278.300 m², površina regeneracije: 1.470.000 m², površine partnerjev: 1.255.454 m², površine preostalih lastnikov: 635.142 m², načrtovana BEP: 1.890.596 m², odprti prostor (brez parka): 188.030 m², park: 73.200 m².

Programi:

stanovanja 32 %, pisarne 20 %, trgovina 13 %, hoteli 3 %, proizvodnja 13 %, kultura, izobraževanje, zdravje ipd. 9 %.

»Projekt Partnerstvo Šmartinska je dokaz, da lahko strokovna pobuda, dobre ideje in medsebojno sodelovanje z jasnimi programskimi usmeritvami in naravnostjo k trajnostnemu razvoju pripeljejo do najboljših rešitev pri urbanistični prenovi mestnega predela.«

Župan Zoran Jankovič

Nagrajeni elaborati, ki so ob zmagovitem prispeli na lanski mednarodni natečaj

Enakovredna drugonagrajena rešitev danskega studia JUUL / FROST arhitekti.

Posebnost rešitve sta dve prostorski potezi, namenjeni predvsem pešcem in kolesarjem. Prva vzpostavlja vzporedno vzdolžno povezavo, ki je pripeta na štiri programske privlačna vozlišča med Kolinsko, BTC-jem in Žitom; druga, prečna, nakazuje možnosti za zeleno povezavo med Žalami, Parkom Žale in Ljubljano. Projekt predlaga vzpostavitev štirih programskih vozlišč za spodbujanje urbanega razvoja na obravnavanem območju, zasnovanih kot mreža žarišč (angl. hubs), ki so opredeljene kot kulturni, rekreacijski, poslovni, zeleni in trgovski del območja.

Enakovredna drugonagrajena rešitev slovenske avtorske skupine z Inštituta za politike prostora in projektivnega podjetja Prima Ljubljana.

Avtorji predlagajo strateška orodja za urejanje obravnavanega območja in so ena od njenih izstopajočih kvalitet: premik v kulturi mobilnosti, javni prostori kot nosilci identitete ter urbana prenova kot proces. »Premik v kulturi mobilnosti« je osredotočen na spodbujanje hoje in kolesarjenja v zameno za motorni promet. Rešitev išče vzporedne vzdolžne povezave med območjem Kolinske, BTC-ja in Žitom, ki bi bile prednostno namenjene nemotoriziranemu prometu. Med javnimi prostori prevladuje velik osrednji park z metuljasto tlorisno zasnovo. Z »urbano prenovalo kot procesom« je urbanistično urejanje tega območja utemeljeno kot odprt proces, ki ga določajo le bistveni urbanistični parametri.

Tretjenagrajena rešitev nemškega studia Zampkelp neo.studio in Winkens arhitekti.

Prepoznavnost območja je zasnovana na osrednjem parku, na katerega se navezuje raznolika urbana struktura posameznih območij. V nasprotju z drugimi elaborati poseben pozornost namenja Šmartinski cesti, ki jo preoblikuje v bulvar, na obeh straneh obrobjen z novo pozidavo. Na celotnem območju predlaga razmeroma enakomerno pozidavo z zaprtimi ali polodprtimi stavbnimi otoki. Ocenjevalna komisija je predlagala, da se rešitve za območja Kolinske, MNP in Velane ter Žita uporabijo za izdelavo podrobnejših občinskih prostorskih načrtov in se vključijo v celoto.

»Vesel sem, da smo postali

Pogovor z Markusom Schaeferjem, avtorjem prvonagrajenega

Emi Vega

Foto: arhiv Hosoya Schaefer arhitekti

Hiromi Hosoya in Markus Schaefer

V mednarodnem urbanističnem natečaju, ki se ga je udeležilo petnajst skupin strokovnjakov, je z osrednjim parkom, fazno zapolnitvijo in Minimanhattnom prepričala švicarska skupina Hosoya Schaefer arhitekti – mlada zasedba, v kateri so Markus Schaefer, Hiromi Hosoya, Roland Schreiber, Albert Beele, Tota Goya in Bavo Lauwers. V Kavarnici Slona smo se ekskluzivno za Ljubljano pogovarjali z Markusom Schaeferjem.

Ste švicarska skupina, vendar v pestri zasedbi. Kako bi predstavili ekipo Hosoya Schaefer arhitekti?

Hiromi Hosoya je stara 42 let, je Japonka iz Kjota. Najprej je študirala angleščino in ekonomijo, nato lepe umetnosti in nato arhitekturo. Ko je diplomirala, se je vrnila v Tokio. Zaposlila se je v studiu arhitekta Toya Ita. Kmalu je postala direktorica evropske izpostave tega studia v Rotterdamu. Sam sem star 38 let, sem Švicar, živim v Zürichu. Najprej sem študiral biologijo, do magistrske stopnje, in se nato odločil za arhitekturo. Študij sem nadaljeval v Ameriki, na univerzi Harvard in diplomiral pri Remu Koolhaasu. Obe študijski ozadji sta bili vzrok, da me je zanimalo sistematično razmišljanje; pomemben je prostor in pomembne so oblike, vendar o projektu lahko razmišljamo kot o organizmu – o sistemu, ki mora živeti. Po študiju sem kot arhitekt sodeloval v Studiu OMA Rema Koolhaasa; zadnji dve leti, med letoma 2001 in 2003, kot soustanovitelj in direktor Studia AMO – raziskovalne veje Studia OMA. Vključen sem bil v različne projekte, tudi v razvojne

strategije za Evropsko unijo. Sam sem vodil načrtovanje blagovnih epicentrov za verigo Prada. Hiromi sem spoznal na univerzi v Ameriki. Po treh letih sva se v Rotterdamu ponovno srečala. Prepričala sva šefe, da bi morala OMA oddajati v najem pisarniške prostore Toyo Itu. Tako sva delala drug ob drugem, vendar za popolnoma druge pisarne. Leta 2003 sva ustanovila lasten biro v Zürichu. Oba sodiva med tiste, ki vzcvetijo pozno. Družijo naju sorodni interesi: za sodobno kulturo, za čas, v katerem živimo, in kako razumeti čas, za sintakso prostora in za način, kako ljudje prostor uporabljajo ... Zanimajo naju raziskave in oba verjameva, da morajo projektne odločitve temeljiti na raziskanem, na ugotovitvah.

V natečajni skupini Hosoya Schaefer so bili še štirje arhitekti. Roland Schreiber, Nemeč, arhitekturo je študiral v Münchnu. Tudi Albert Beele je Nemeč, Tota Goya je Japonec in Bavo Lauwers Belgijec. V vaših rokah je izoblikovanje zajetnega dela Ljubljane. Kakšne so vaše reference?

Naša pisarna je še mlada. Oba s Hiromi sva do leta 2005 še dokončevala projekte, ki sva jih prevzela od prejšnjih delodajalcev. Tak je bil pogoj za osamosvojitve. Pred natečajem za Šmartinsko smo dobili prvo nagrado na natečaju za letališče Engadin – St. Moritz v Samedanu v Švici. Avgusta 2007 smo pridobili projekt nakupovalnega centra za La Rinascente (s stanovanji na zadnji etaži) z okoli 14.000 m² in poslovno stavbo s 26.000 m² v St. Giulii. Sta Giulia je gradbeno območje velikosti 1,2 milijona m², na podlagi urbanističnega načrta Lorda Normana Fosterja. Aprila 2007 smo zaključili projekt Anan – to je Japonska restavracija v Wolfsbuergu. S tem projektom smo zmagali na natečaju leta 2005 in zanj januarja 2008 dobili posebno nagrado *New Generation* na Contractworld Awards 2008. Za Volkswagen delamo na raziskavah in medijskih projektih, kot je Mobiglobe, projekt globalne mobilnosti.

V letu 2006 smo sodelovali pri raziskovalnem projektu o Ljubljani s Berlage Institute za podiplomske študije v Rotterdamu. Projekt smo imenovali *Light Capital: Urban Scripts for Ljubljana*. Študija je bila predstavljena na Beneškem bienalu. Aprila 2005 smo v sodelovanju s Studiom Toya Ita zaključili projekt *Blue Moon*. To je galerija in hotel za goste univerze v Groningenu na Nizozemskem. Ta projekt je zanimiv zaradi posebne tehnologije. »Opeko« iz aluminija so izdelali na Japonskem, sestavili pa na Nizozemskem. Hiromi je julija 2005 zaključila projekt arhitekture za 35.000 kvadratnih metrov poslovnih prostorov v Amsterdamu, še za Studio Toya Ita. Sam pa sem julija 2004 prisostvoval otvoritvi Blagovnice Prada na Beverly Hillsu, projektirane v Studiu Rema Koolhaasa; moj projektni delež je bila vsa notranja tehnologija.

Na spletni strani zasledimo še številne strokovne objave, delavnice in razstave, nastope na kongresih in okroglih mizah, na radijskih postajah. Oba s Hiromi sta tudi gostujoča profesorja. Vabila prihajajo iz Rotterdama, Dunaja, s Cornell University v New Yorku ...

Res ... Res je, da skušamo biti vsestransko aktivni. Udeleženi v procesih. Skušamo prispevati, kar zmoremo.

Kaj vam ob vsem naštetem pomeni projekt Partnerstvo Šmartinska?

»Major Project!« Pomembno nalogo, seveda! Gre vendar za razvoj in izoblikovanje grajenega ter odprtega prostora v mestnem predelu, ki obsega ogromnih 227,83 hektara površine! V Ljubljani se verjetno rojeva največji projekt. Izjemen je. Predvsem nas je zanimalo, kako povezati zmagovalca in poraženca. Naj pojasnim. Nacionalna neodvisnost in sprememba gospodarskega sistema je zelo uspešno spremenila mestno obrobje in še posebno BTC. Danes sodi med večje tovrstne centre v Evropi; mestno središče je bilo poraženo v letu 1990 in je v razvoju zastalo. Ključno vprašanje je torej, kako ju spojiti.

V 19. stoletju je Fabiani jasno definirali mestni rob z notranjim cestnim obročem, tako je Ljubljana prvič dobila urbani videz nasproti ruralni pokrajini. Danes mesto ponovno potrebuje čisti videz v smeri zunanjega cestnega obroča in območja med obročema morajo imeti vse prednosti mesta, ne samo kulturo obroča. Zato je precejšen izziv, kako urbanizirati prostor zunaj – med obema cestnima ringoma. In to na način, ki poustvarja vrednote, ki ne zasleduje zgolj profita, ki predstavlja vrednote za naprej. Imamo konzultante in neodvisne sodelavce, specializirane za promet, za denar, za posest – za delovanje nepremičninskega trga, krajinske arhitekta, prostorske razgrnitve in gibanje pešcev ter trajnostnega razvoja. Naše odločitve temeljijo na znanjih različnih partnerjev. Opiramo se na trdna dejstva, ne na vizionarske zamisli.

Se opirate tudi na predznanje o mestu?

Tudi to je res. Ko sem bil v Rotterdamu gostujoči profesor, smo pripravljali strateški načrt Ljubljane z Tino Jelenc in še štirimi študenti. Ogleдали smo si mesto. Kot prestolnica nove neodvisne nacije, članica EU, bi moralo biti v razcvetu, vendar smo ugotovili, da se mesto ne razvija. Kaj je torej narobe? Trg nepremičnin ne deluje! Odločili smo se, da prednostno pogledamo fiziologijo, ne morfologije mesta, kaj naredi mesto, da deluje, in ne, kakšno je mesto videti.

Kako ste se spoprijeli z natečajem?

Strokovno gradivo je bilo zelo obsežno; dobili smo ogromno planskih informacij in projektne ideje s strani investorjev. Za začetek je

del vaše zgodbe!«

idejnega projekta Partnerstva Šmartinska

Foto: arhiv Hosoya Schaefer arhitekti

Pogled na regenerirano območje Partnerstva Šmartinska z osrednjim parkom.

bilo treba veliko razumeti. Vendar so bile osnove zelo dobro pripravljene in cilji jasno definirani. Oblikovali in nadgradili naj bi programsko identiteto območja in izoblikovali vizualno podobo, ob tem pa zasnovali oblikovalsko bogat in povezan javni prostor. Izboljšali naj bi povezanost območja z mestom in regijo ter ustvarili zdravo, človeku in naravi prijazno ter energetsko učinkovito okolje. Vse to po načelih skrbno načrtovane urbane regeneracije – to je celovite prenovne zdaj ekstenzivno izkoriščenega območja v gospodarskem, socialnem, ekološkem in kulturnem smislu.

Zmagali ste, natečajna rešitev prepriča sama po sebi. Kaj sledi?

Po postopku usklajevanja smo optimalno rešitev strnili v urbanistični načrt. Ta bo kot strokovna podlaga vključen v novi Občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana. Srečali smo se že z lastniki zemljišč in mestnimi načrtovalci. Po dogovoru bomo morali dodelati prometne ureditve in definirati dokončne rešitve. Mag. Gajšek zelo profesionalno usmerja dogovarjanja. Znotraj območja urejanja so področja, katerih lastniki imajo zelo jasne zamisli. Treba bo uskladiti njihovo in našo predstavo o rešitvah. Bulvar bomo ohranjali kot zelo viden, ljudem namenjen prostor, kajti najpomembneje je, da območje postane vitalni del mesta, nič več predmestje. Zato je tudi območje Kolinske – stičišče z mestom in nosilec javnega programa, izjemno pomembno. Lastniki imajo dobre ideje, skladajo se z našimi predstavami. Tudi Žito podaja lastne zamisli. Velika težava je vprašanje organizacije na način, ki ohranja javne prostore. Celota bo pridobila na vrednosti, ko bo kolektivni interes poenoten.

Ali imamo ustrezna sredstva za realizacijo?

V splošnem so tri orodja. Komunikacija sodi med mehka sredstva, potem so pogodbe, zakoni in davki, tretje in izjemno pomembno je dolgoročno sodelovanje med lastniki zemljišč in mestom. Glede komunikacije – stvari morajo biti transparentne. V Švici smo se naučili, da je treba dialog s prebivalci vzpostaviti že na samem začetku. Pomembno je, da so ljudje natančno seznanjeni z načrti. Potem jih podprejo. Na področju zakonov imate še nekaj težav. Profesor Koželj je zelo angažiran; v smislu presejanja. Ena izmed težav so parcialne gradnje. V Švici se na območjih, kjer se pripravljajo večji urbanistični načrti, ne gradi nič, dokler plan ni sprejet. Pri vas še nimate ustreznih mehanizmov. Brez trdnega partnerstva med mestom in lastniki zemljišč tako velika struktura ne bo delovala. Enostavnih ekonomij namreč ni več. Zato je poskus Partnerstvo Šmartinska zelo zanimiv, zelo pomemben. Raziskati in doreči bo treba kulturo dialoga, ki ni avtomatična.

Mesto bo z regeneracijo območja pridobilo veliko novih stanovanj, nov center za kulturo, močno poslovno četrt. Veselili se bomo obsežnega parka in bulvarja. Kje se bo najprej začelo graditi in kako?

Po bazični strategiji je prvo območje Kolinske z javnim in zasebnim programom. Vključen je del parka. Urbanizirati je treba BTC. Sledil bo bulvar. Poslovni Minimanhattan je časovno odmaknjen. Zanimivi so miselni pristopi lastnikov zemljišč. Lastniki Kolinske bi radi začeli jutri. Za druga območja bo treba motivirati investitorje. Za realizacijo parka je

potrebna pomoč vseh lastnikov, tudi mesta.

Natečajni predlog še ne pomeni arhitekturnih rešitev. Je urbanistični načrt. Zasnovan je tako, da prostor za domišljijo arhitektov ostaja odprt. Z urbanističnim projektom se rešuje promet, utemeljijo se vzorci, določi se gostota. Pravilno določiti gostoto, je pomembno. Trg ni neskončen; ne more eksponentno rasti. Ljubljano je treba razumeti kot butično mesto znotraj razmeroma majhne regije, majhne države. Vendar je lokacija območja Partnerstva Šmartinska dobra, ima velik urbani potencial.

Kako vidite Slovenijo? In Ljubljano?

Slovenijo vidim kot hiper Švico. Še manjša je, zelo zelena, ljudje imajo trdno etiko. Vendar delujejo introvertirano. Slovenijo radi pojmujejo kot otok. Dobro je, ker ste na jugu Alp in lahko vidite morje. Švica tega nima. Mislim, da Slovenija v Evropski uniji dobro deluje. Vendar velja razmisliti o položaju; ali je res periferen. Ko bo Hrvaška v Evropski uniji, bo prednost robne pozicije mimo. BTC ne bo več prvi veliki center na dosegu. Čas je za načelo odprtosti – namesto sanj o otoku. Ljubljano vidim kot butično mesto, ki potrebuje butično strategijo – razumno rast v smislu *Light Capital*, svetlega – lahkega mesta. Za takšen razvoj so potrebni različni mehanizmi. Vsekakor mora razvoj biti trajnosten, energetsko trezen. Ob socialni koheziji. Morali boste posodobiti prometno infrastrukturo in zmanjšati število ljudi, ki potujejo z avtomobili. Povsem vznemirljivo je, kako Ljubljana prvič postaja prestolnica. Trenutek v času je velik. Pomembno je razumeti, kaj je vrednost mesta, in potem definirati, kaj je prestolnica.

Kakšen je bil vaš prvi vtis? Kakšna je Ljubljana v primerjavi s Zürichom?

Prvi vtis? Težak jezik! Sicer pa ... Staro mesto je nadvse šarmantno. Plečnik je z majhnimi intervencijami očarljivi sliki dodal odličnost. Zelo impresivno! V njegovem času so zgodnji modernisti evropskih prestolnic verjeli v modernizem; izid ni vselej dober. Plečniku je vsekakor uspelo, zelo mi je všeč. Bistvena razlika med Zürichom in Ljubljano je v definiraniosti. V Zürichu je vse definirano. Ljubljana pa, kot da je v razcvetu novega. Doživlja čas *Gründerzeit*, rastoče visoke buržoazije in srednjega razreda, rast mednarodne izmenjave, vpliv financ – obeh zasebnih prihodkov in javnih evropskih fundacij. Vprašanje je, kako to obrniti v urbano substanco kvalitete, trajnostnega razvoja in lokalno specifičnost. Za definiranje ostaja veliko svobode. Zato je občutek, biti tu – zdaj izjemen. Kaj se trenutno dogaja, bo definiralo mesto v letih, ki šele prihajajo. Tako razvoj tudi ne bi smel biti prehitel. Zelo pomembno je o vsem razmisliti temeljito in modro. Velika sreča je, da imate profesorja Koželja, župana Jankovića, kolega Gajška ...

Ste se srečali z našimi veljaki?

Z mag. Gajškom odlično sodelujemo. Vesel sem, ker sem spoznal profesorja Koželja. Pazite, da ostane zdrav! Zelo veliko dela. Srečanje z njim je bilo zelo prijetno. Razkazal mi je pisarno. Počlaščen sem tudi, da sem imel možnost govoriti z županom. Priredil je večerjo. Odkar je na položaju, mesto cveti. Opaziti je v mestnih prostorih, opaziti je pri ljudeh. Projekti postajajo resničnost in ljudje začenjajo verjeti v spremembo.

Še sklepna misel?

Vesel sem, da sem – da smo postali del vaše zgodbe!

Demokracično urejanje

Seminar o soodločanju pri urejanju prostora na lokalni ravni

Emi Vega

Foto: Emi Vega

Na januarskem seminarju Inštituta za urejanje prostora v Šiški so kot strokovnjaki sodelovali: (od leve proti desni) predsednik Združenja Ljubor Jože Kos Grabnar, direktor IPOč Marko Peterlin, sodelavec v avtorski skupini TrajekT Matevž Čelik, sodelavka v avtorskih skupinah IPOč in TrajekT mag. Maja Simoneti, predsednik Društva za urbano okolje, Odbora za lepšo Staro Šiško Blaž Pišek in predstavnik Civilne iniciative Kras Vojko Pintar.

Ljudje smo večinoma čustveno navezani na življenjsko okolje. Prostor, ki nas obdaja, poznamo. Ognjevito zavzemamo stališča do vsega, kar se v sosečini dogaja. Res glasno in mimogrede – na stopnicah, mimobežno – na ulici, poleg drugega – ob kavi. Ponavadi ne uspemo pravočasno, ustrezno in na pravem mestu izraziti stališč. In zgodi se, da nimamo dovolj informacij, s katerimi bi zavzeli tehtnejši odnos do načrtovanih sprememb. Tudi časa in priložnosti ne najdemo, da bi izoblikovali skupno stališče. Zato včasih kar brez strokovnih argumentov vztrajamo pri zahtevah; le čutimo, da so za naš prostor dobre. To lahko močno oteži in zavleče postopek načrtovanega posega, včasih celo prepreči izvedbo. Vztrajanje na ločenih bregovih pa ne prinaša nič dobrega. Ne nam ne načrtovalcem.

Kaj pa mostovi?

Mostovi so. Je projekt PoLok – podpora lokalnim pobudam za dobro življenje, pri katerem mostove gradijo IPOč – Institut za politike prostora, TrajekT – Zavod za prostorsko kulturo ter CBNRM Net iz Norveške. In so seminarji.

Seminarji odštirajo vpogled v naše možnosti

Ena izmed dejavnosti IPOč je organiziranje seminarjev, ki podpirajo demokratično urejanje prostora. Osnovna tema je povezovanje in izobraževanje za partnersko urejanje. In je vzpostavljanje konstruktivnega sodelovanja med udeleženci v procesih urejanja prostora na lokalni ravni. Odgovorni bodo imeli priložnost spoznati sogovornike. Pridobili bodo potrebna znanja in komunikacijske vešchine za učinkovitejše odzivanje na potrebe, želje in zahteve lokalnega prebivalstva. Predstavniki lokalnih skupnosti pa se bodo seznanili s svojo odločevalsko vlogo. Usposobili se bodo za sodelovanje v procesih odločanja. Skupni cilj so prostorske rešitve, sprejemljive za vse vpletene. Napovedujejo tri tematske seminarje. Januarski je za nami, mogoče bo ujeti aprilskega na temo *Prednosti partnerskega urejanja prostora* in junjskega na temo *Lokalna razvojna partnerstva*. Zaključna konferenca, na kateri bodo predstavili rezultate, pa bo v novembru.

Zapiski z januarskega seminarja

Marko Peterlin, direktor avtorske skupine IPOč

Namen prvega seminarja je promocija soodločanja pri urejanju prostora na lokalni ravni. In je

spodbujanje h konstruktivnemu sodelovanju in vključevanju lokalnih skupnosti. To pa zaradi končnešega cilja: dobro utečenega dolgoročnešega sodelovanja vseh udeležencev v procesu urejanja lokalnega okolja – tako prebivalcev kot lokalne in državne uprave ter investitorjev in strokovnjakov. S tem stopimo na najzanesljivejšo pot k izpolnitvi pričakovanj vseh vpletenih. Pot vodi v kakovostno življenje. V okviru projekta PoLok že potekajo delavnice, na katerih IPOč neposredno sodeluje z lokalnimi skupnostmi, nato pa tudi pri oblikovanju projektov. V decembru smo sodelovali z Odborom za lepšo Staro Šiško. V marcu načrtujemo sodelovanje z Združenjem Ljubor, v maju pa s Civilno Iniciativo Kras.

Maja Simoneti, sodelavka avtorskih skupin IPOč in TrajekT

Priložnosti za sodelovanja pri urejanju prostora je več. Sodelovanje kot delitev odgovornosti za izid zveni kot sveža ideja. Vendar je sodelovanje treba razumeti v dveh smereh. Prostor urejamo v zatečenem stanju. Z veseljem opazujemo, kako se odtujen odnos z začetka devetdesetih postopoma spreminja v zavzetost za urejena bivalna okolja. Ker smo za prostor držubeno odgovorni vsi, moramo tudi vplivati na segmente spreminjanja prostora. Slovenija v pasivnem in formalnem okviru vključevanje javnosti zagotavlja. Upoštevane so anticipirane potrebe ljudi, prostorski akti pa se ob zbiranju pripomb predstavijo na javnih razgrnitvah. O vključevanju javnosti v aktivnem in neformalnem okviru pa je komajda lahko govorimo. Gre za zgodnje vključevanje dejanskih uporabnikov v procese načrtovanja in odločanja. Opažamo tipčne

ovire za razvoj dobre prakse v smislu vključevanja javnosti pri nas. Poleg pomanjkanja denarja, časa in prostora je ovira nesposobnost opredeljevanja vsebine razprave, zavračanje drugačnih mnenj ter nezmožnost sprejemanja stališč. Manjka pa tudi politična volja in podpora.

Blaž Pišek, predsednik Društva za urbano okolje – Odbor za lepšo Staro Šiško

Način prenovе opuštenih industrijskih kompleksov v Šiški je nemalo vznemiril prebivalce. Način izrabe prostora, ki naglo, a brez učrezne infrastrukture in zelenih površin gosti stanovanjski fond, je povezal krajane Spodnje Šiške. S šeststo podpisi je bilo leta 2006 ustanovljeno društvo. Izoblikovalo je pobudo za skladnejši razvoj območja in pozneje ugotovilo, da so njihove pripombe precej identitčne tistim iz recenzije Izvedbenega prostorskega načrta. Člani društva se sestajajo, aktivni so, delajo prostovoljno, uspešni pa so, kot sami ocenijo, le v malem. Povezujejo krajane in predstavljajo projekte v pripravi, navzoči so na javnih razgrnitvah, urejajo individualne pritožbe; organizirajo čistilne akcije in upajo, da bo seminar uspel. Zaradi resnejših možnosti vključevanja v prihodnje.

Jože Kos Grabnar, predsednik Združenja Ljubor – Združenja za kulturo bivanja, Maribor

Ljubor je prostovoljno društvo ozavešenih in strokovno podkovanih meščanov. Skupina osemnajstih članov pokriva štirinajst strokovnih področij in bdi nad dogajanjem v Mariboru. Za cilj so si postavili dvig splošne kulture in kakovost sobivanja, sožitje ljudi in okolja ob varovanju naravne in kulturne dediščine ter oblikovanje celostnih interdisciplinarnih predlogov v smislu trajnostne prakse. Razmišljanja in predloge predstavljajo v odprtih pismih, za okroglimi mizami, na strokovnih predstavitvah in predavanjih, na nastopih v občinah. Udeležujejo se tematskih diskusij, pripravljajo razstave, izdelali so informativno zloženko. Uspeh prizadevanj je polovičen: s strani občine vljudnosten odnos, pozornost kolegov in pasivno poslušalstvo, neodzivna javnost. Ugotavljajo, da nimajo držubene ne ekonomske ne politične moči.

Vojko Pintar, predstavnik Civilne iniciative Kras

Civilno iniciativa za Kras sestavljajo neformalno povezani krajani, ljubitelji Krasa in strokovnjaki z različnih področij. Prizadevajo si ohraniti Kras kot nacionalno naravno in kulturno vrednoto Slovenije. Poskušajo delovati tudi prek meje. Zbrali so se zaradi spornih pozidav. Nadaljujejo delo civilnih pobud, ki so se zavzele za zašito Vremščice, za poskusni projekt Kras in za projekt Kraški okraj. Zgaj so aktualna satelitska stanovanjska naselja, predvidena ob vaseh Tomaj, Križ, Loke in Grahovo Brdo. Zavzeto rešujejo Lipico, to pa pred gradnjo štiriindvajsetih vrstnih hiš v samem robu zašitoenega območja. Organizirali so odmevno okroglo mizo, stališča predstavili na sežanski občini pa tudi v Državnem zboru. Pobude za ustrezno prostorsko načrtovanje, skladno s sprejetimi strategijami in predpisi, so

prostora je učinkovito

Foto: Dunja Wedam

Pogled na Spodnjo Šiško z Gradu.

pisno izrazili in posredovali medijem, stroki, županom, ministrom in predsedniku vlade. Pozivajo le k spoštovanju sprejetih strategij, kajti Kras je naravni kulturni biser. Zavzemajo se za prednostno revitalizacijo vaških jeder, s čimer bi se tudi pritisk na novogradnje zmanjšal. Spodbujajo gostitev stanovanj ob Sežani in Divači. Poudarjajo pomen skrbi za naravno okolje. Zavzemajo se za ponovno aktiviranje razvojne ideje o Kraškem regijskem parku.

Civilna iniciativa za Kras je pridobila podporo stroke, zainteresirane javnosti in krajanov, celo ministra za okolje in prostor ter številnih uglednih javnih osebnosti. Dosegli so presojo Prostorskih ureditvenih pogojev za naselja, uspela je začasna razglasitev območja Lipice kot kulturne krajine.

Igor Bambič – predsednik Sveta Četrtnih skupnosti Šiška

V Šiški se gradi z veliko dinamiko. Ob osnovni šoli je zrasel blok z dvesto stanovanji. Osemsto petdeset stanovanj je predvidenih v območju Avtomontaže. Osem vila blokov bo zrastle v Kosezah. Baje bo Šiška imela 40.000 prebivalcev. Predvidena je gradnja novega Špara. Lokalna skupnost zagovarja srednjo pot med interesi kapitala in interesi prebivalcev, zato mirijo prizadete in pišejo pripombe, obenem pa mislijo, da bi morali predstavniki četrtnih skupnosti delovati v Mestnem svetu.

Matevž Čelik, Trajekt

Zatečeno stanje je treba preseči. Kakovost življenja se namreč manifestira predvsem v lokalnem okolju. Nanjo je mogoče vplivati ob konkretnih projektih. Zato morajo zaživeti prostorske politike. Kot možnost se ponuja model lokalnega

razvojnega partnerstva. Gre za model, v katerem se v samem začetku povežejo najmanj trije partnerji – uprava, investitorji in prebivalci. Zaželeno je tudi stroka. Zavezujoč odnos zagotavlja vpliv na prostorske rešitve. Model je ustrezen zlasti za oblikovanje območij prenove. Iz oblik sodelovanja izhajajo kvalitetne in sprejemljive rešitve.

Za spodbudo predstavljamo nekaj primerov dobre prakse.

New York

Lokalna skupnost se je zoperstavila rušitvi nadnivojske železnice. Svoj interes je uveljavljala tudi prek sodišč. Leta 1999 sta dva meščana ustanovila fundacijo za spremembo proge v javni urbani prostor. Leta 2002 je župan izdal odlok za rušitev, kar pa je skupnost preprečila. Novi župan je naslednje leto zamisel podprl. Z mednarodnim natečajem pridobljena rešitev je sporni objekt v celotni potezi spremenila v javni park. V zaledju zgrajeno območje stanovanj skupaj s parkom zdaj predstavlja atraktivni del mesta. Formula za uspeh: mreženje in vztrajnost.

Barcelona

Na severnem robu Barcelone je veliko stanovanjsko naselje, v katerem so se razmere postopno poslabšale do tiste točke, da so se prebivalci organizirali. Skupnost je evidentirala vsakodnevne težave in pridobila podporo mesta. Z EU sredstvi so stanje presegli. Danes so v soseski skupni prostori in so urejeni parki. Naselje je postalo prijetno za bivanje. Formula za uspeh: dobra organizacija in disciplina.

Tirana

Po izbruhu krize na Kosovem so območje Siri Kodra preplavili begunci. Poleg slabih cest in neurejenih komunalij je nova gostota prebivalcev povzročila nevzdržne razmere. Stanovalci so se organizirali. Izvolili so predstavniško telo, ki deluje v mestni skupščini. Z majhnimi prispevki iz sredstev ZN in EU sami izboljšujejo stanje; gradijo kanalizacijo in ceste, urejajo naselje. Formula za uspeh: lastni viri in vključitev v upravo.

Bale pri Rovinju

Meščani Bal so se postavili po robu gradnji hotelskih kapacitet z 10.000 posteljami. Ustanovili so združenje MonPerin in pripravili alternativno razvojno strategijo. Ta je bila na mestnem svetu sprejeta in prenesena v urbanistične dokumente. Zdaj je petstometrski pas ob morju zaščiten pred gradnjo. MonPerin upravlja oba obstoječa avtokampa. V razvojni program so vključili gradnjo nove šole, ureditev zgodovinskega mesta v smislu mesto-hotel, ustanovitve kmetijske zadruge ter lastne trgovske združbe za prodajo oliv. Poleg tega, da občina sfinancira nove nasade, je mladim družinam za eno kuno prodala sto lokacij znotraj mesta. Mestno tkivo bo hitreje obnovljeno, skupnost meščanov pa bo pomlajena, vitalnejša. Formula za uspeh: podjetnost in politična volja z vso podporo.

Ljubljana

Društvo za oživitvev Stare Ljubljane, ki ga je ustanovila skupina meščanov, je pomembno prispevalo k zdajšnji podobi. Območje se je zaprlo za promet. Neizkoriščeni parterji so se postopoma

Demokratsko urejanje prostora je učinkovito

Seminar o soodločanju pri urejanju prostora na lokalni ravni

spreminjali v trgovinice in lokale, odprla so se privlačna notranja dvorišča. Ob vsem tem pa je zaživel pester kulturni program. Formula za uspeh: predanost ideji in sodelovanje z upravo.

Marko Peterlin je seminarsko snov strnil v povzetek

Problemi so resni. Iz nemoči se prebivalci povezujejo v civilne iniciative, ki želijo postati partnerice pri urejanju prostora. A ostajajo prej na ravni skupnosti kot na ravni načrtovanja. Treba je doseči enakovrednost akterjev. Ključ za uspeh pa ostaja politična volja.

Klima v dvorani: vroče

Kar ne preseneča. V prejšnjo shemo družbenega planiranja, ki je porajala gradnjo infrastrukturnih in družbenih objektov za skupnosti ljudi ter gradnjo individualnih hiš za posameznike, se je namreč vključil tretji akter. Zasebni kapital. Gradnja za trg. Kapitalski interes, pogosto napet do skrajnosti. Maksimalni izkoristek zemljišča za maksimum prodajnih kvadratnih metrov po vrtočlavih zneskih. In posledično: različni zamaški. Poslabševanje bivalnih razmer v okolici. Če je prejšnji sistem družbenega planiranja, usmerjen k zadovoljevanju potreb skupnosti na eni strani in individualnih potreb na drugi, temeljil na nekem splošnem konsenzu, ob tretjem akterju, ki v prvi vrsti deluje za lasten kapitalski interes – konsenza ne gre pričakovati. Nasprotno. Javnost zato gnev kanalizira nekritično, pogosto

tudi v splošno koristne prostorske zamisli. V novi konstelaciji je konsenz mogoč šele na novih temeljih. Javni akterji morajo uporabiti svojo regulatorsko funkcijo, javno-zasebna partnerstva pa je potrebno nadgraditi s partnerstvom s prebivalci in tako uravnovežiti z interesi lokalnih skupnosti. Mediacijske člene imamo.

Že preverjeno: brez javnosti ne gre

V demokracijah z daljšo tradicijo je pravočasno vključevanje javnosti v urejanje prostora utečena praksa, pri nas pa se prva razvojna partnerstva in široke javne razprave v posameznih krajevnih okoljih, ki od samega začetka vključujejo vse vpletene, začenejo šele v tem mandatu. Dialog med uporabniki in načrtovalci prinaša za obe strani sprejemljive rešitve. Soglasje pa je tista čarobna formula, ki v resnici skrajšuje postopke od gradbene pobude, prek načrtovanja in sprejemanja prostorskih aktov do izvedbe. Prav zaradi racionalnosti je v demokracijah z daljšim stažem pravočasno vključevanje javnosti v načrtovanje prostorskih ureditev postalo stalna praksa.

Aarhurška konvencija

Vključevanje javnosti kot enakovrednega partnerja v procese upravljanja okolja na lokalni ravni pristojnim institucijam že od leta 1998 nalaga Aarhurška konvencija. Razlog: soodločanje javnosti je zagotovilo za doseganje družbeno sprejemljivih rešitev.

Kako se je mogoče povezati?

Projekt PoLok si prizadeva za podporo lokalnim pobudam pri ustvarjanju prijaznih sosesk za kakovostno življenje. Povezuje udeležence v procesu urejanja prostora. To so občani, lokalne pobude, odgovorni za urejanje prostora na lokalni in državni ravni, investitorji, načrtovalci in drugi strokovnjaki. S tem podpira vključevanje vseh uporabnikov v prostorsko načrtovalske procese. Osnovni namen je doseganje uravnoveženih prostorskih projektov in višja stopnja družbene sprejemljivosti posegov.

Partnersko urejanje prostora se gradi prek seminarjev in delavnic projekta ter s pomočjo spletnega mesta www.polok.si. Tematski seminarji so namenjeni najširši javnosti, na njih udeleženci spoznavajo izhodišča za vzpostavitev konstruktivnega dialoga. Delavnice preizkušajo partnerski pristop na lokalni ravni v sodelovanju s posameznimi lokalnimi pobudami. Spletno mesto omogoča obveščanje, izmenjavo izkušenj in komunikacijo med pobudami, med člani pobud ter med pobudami in odgovornimi ustanovami. Sodelovanje, ki se vzpostavlja prek seminarjev, delavnic in spletnega mesta omogoča razvijanje zaupanja med prebivalci, ustanovami in načrtovalci.

Na podlagi sodelovanja in izkušenj, pridobljenih v okviru projekta, se oblikuje tudi Mreža PoLok, ki bo povezovala ključne udeležence v procesu urejanja prostora in spodbujala oblikovanje lokalnih razvojnih partnerstev. K sodelovanju v mreži so še posebej vabljene vse pobude, ki temeljijo na dolgoročnejšem delovanju v svojem lokalnem okolju. S sodelavci projekta se lahko povežejo prek e-naslova polok@ipop.si ali prek spletnega mesta www.polok.si.

Projekt PoLok izvajajo IPoP, TrajektT in CBNRM Net, za spletno mesto in vizualno identiteto pa skrbi Studio Poper. Inštitut za politike prostora **IPoP** iz Ljubljane deluje na področju raziskovanja in načrtovanja prostora. Sodeluje pri različnih projektih od lokalne do evropske ravni. Več podatkov o delu inštituta je na www.ipop.si. Zavod za prostorsko kulturo **Trajekt** spodbuja kulturo prostora predvsem z rednimi objavami in kritičnimi prispevki na spletnem portalu www.trajekt.org. Strokovne predstavitve o urejanju prostora – o urbanizmu, o arhitekturi ter krajinski arhitekturi in oblikovanju dopolnjuje s prispevki in komentarji drugih strokovnjakov ter zainteresiranih posameznikov. **CBNRM Net** je svetovna mreža ljudi, ki delujejo na področju upravljanja naravnih virov v skupnostih in na sorodnih področjih, s sedežem na Norveškem. **Studio Poper** iz Ljubljane ustvarja koncepte, strategije in orodja za reševanje komunikacijskih problemov.

Projekt PoLok je podprt s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške prek Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma.

Poklicno gibanje Proti

Edvard Svetek

Foto: zasebni arhiv

Edvard Svetek

*Nekateri naši someščani in tudi tisti, ki se pogosto vozijo na delo v Ljubljano, so si poleg svojega poklica (tudi če ga nimajo) omislili danes nadvse pomemben poklic, ki pogostokrat odmeva v »javnih obcih«: **Proti**. Vključili so se v gibanje (ne vem, ali kot kače in podlasce ali v kakšni drugi obliki), ki je vedno proti, pa četudi bi šlo za obstoj sosedu (ne pa njih). **Proti** je njihovo geslo, saj se na vse razumejo, pa naj gre za »breje golobe«, recesijo ali za podzemne garaže pod Tržnico in prizidek k Mahrovi hiši, za »kulturno« ovrdenjenje do neprepoznavnosti razpadle Cukrarne in Kolizeja, za stari in novi stadion, garaže pod grajskim hribom, vzpenjačo na Ljubljanski grad, nove cestne ureditve po Ljubljani, odstranjevanje starih in trhljih dreves, namestitve Romov v Mestni občini Ljubljana, za nezakonito (oprostite, zakonito) postavljene vrtno lope in podrtije na Črnuški gmajni, postavitev džamije našim someščanom in še in še bi lahko naštevali, kajti primerov **proti** tem poklicnim in uglednim nergačem, s titulami ali brez njih, nikoli ne zmanjka. Skrivajo se za »civilnimi iniciativami«, čeprav nikoli ne vemo, kolikšno članstvo imajo - ali pet ali petdeset ali pet tisoč, kajti če bi jih imeli toliko, bi od ljubljanskega župana že zahtevali (tukaj bi bil v redu) subvencijo vsaj za članske izkaznice. Skrivajo se za »strokovnostjo« in neprestano na »svitlo« dajejo Plečnika.*

***Proti** bi za vsako ceno hoteli urediti Ljubljano po svoji zamisli in to v glavo vtepsti ljubljancem, saj mislijo, da je ljubljanski župan s prof. Koželjem preneumen, da bi lahko komandiral Ljubljano in jo zapeljal v za njihove pojme pogubno sodobno evropsko mesto. **Proti** najbolj ugaja Ljubljana kot podeželje, ki vsevprek onesnažuje okolje, in si nikakor ne morejo predstavljati Ljubljane z vsaj nekaj več nadstropji, kot jih ima stavba iz leta 1931.*

***Proti** je poklic, ki je nenehno v časopisih in na televiziji, pa čeprav nas potiska na balkansko podeželje in nam uničuje klice sodobnega razvoja kraja in naše misli usmerja v preteklost, ki nikoli ne bi mogla zgraditi sodobnega Dunaja, Pariza, Amsterdama in evropskih mest z urejeno infrastrukturo, prometom, kulturnimi dobrinami, zdravstvenimi ustanovami, arhitekturnimi stvaritvami, ki jih občudujemo. **Proti** je naš sodoben slovenski poklic, ki si ga lastijo prav tisti, ki s svojim poklicem ljubljani in ugledu glavnega mesta delajo največjo škodo.*

»V Ljubljani imaš prijatelja!«

Pogovor z mag. Matejo Demšič, vodjo Urada za mladino Mestne občine Ljubljana, pred ustanovitvijo mestnega Zavoda za mladino

Foto: Stane Jeršič

Predana ekipa sodelavcev in sodelavcev Urada za mladino in četrtnih mladinskih centrov: Sabina Dobrajc, Vanja Krmelj, Aleš Susman, Izток Koren, vodja Urada mag. Mateja Demšič, Katja Žugman, Mateja Maver, Erika Dolenc in Danica Markovič.

V eni od pisarn Urada za mladino na Oddelku za predšolsko vzgojo in izobraževanje Mestne občine Ljubljana, ki ga vodi idej polna in delu z mladimi predana zgodovinarica mag. Mateja Demšič, se je skupina koordinatorjev in koordinatorik ljubljanskih četrtnih mladinskih centrov pravkar pogovorila o tem, kako bo potekalo delo ta teden. »So multipraktiki, saj v četrtnih mladinskih centre prihajajo zelo različni mladostniki, z različnimi željami in potrebami, ki bi želeli preživeti prosti čas kje drugje kot na ulici,« razloži sogovornica. Odtod njena vztrajna prizadevanja, da dobijo mladi v Ljubljani svoje prostore za druženje v vsaki četrti skupnosti. Zdaj so trije, v Zalogu, za Bežigradom in v Šiški. Širjenje pa se bo nadaljevalo v okviru javnega zavoda, ki ga bo za namen četrtnih mladinskih centrov v kratkem ustanovila Mestna občina Ljubljana.

»Pozor, obravnava te pisarna!«

(Iz zloženke Urada za mladino)

Mestna občina Ljubljana se je že pred več kot desetimi leti odločila za svojevrsten nadstandard: ustanovila je Urad za mladino in tako začela sistemsko urejati področje mladinske politike in položaj mladih na lokalni ravni in s tem pokazala, da je politika do mladih lahko tudi politika v korist mladih. Urad za mladino je del mestne uprave, Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje. Nepridobitne organizacije na področju mladinskega dela ima za svoje zanesljive in dragocene partnerje. Sofinancira mladinske projekte in programe za namenom, da omogoči pogoje za delovanje in razvoj nepridobitnim organizacijam na področju mladinskega dela, mladim pa s tem kvalitetno preživljanje prostega časa. Te izvajajo različne pristožne dejavnosti, ki so namenjene mladim med 13. in 30. letom. So brezplačne ali pa je prispevek simboličen. Prednostne vsebine,

ki so zastopane med mladinskimi projekti in programi, se nanašajo na aktivno udeležbo mladih v družbi in samostojno odločanje, solidarnost do drugih, družbeno angažirano delovanje, sprejemanje drugačnosti, medkulturno učenje, preprečevanje diskriminacije in socialne izključenosti mladih, preprečevanje nasilja med mladimi in nad mladimi, informiranje mladih, vzgojo za strpnost in nenasilje. Prav vsi sofinancirani projekti so izpeljani iz izjemnim prispevkom prostovoljnega dela mladih, ki v projektih in programih sodelujejo in jih oblikujejo.

Za začetek predzna vztrajnost

»Da smo lahko začeli uresničevati idejo o mladinskih prostorih z vsebino pod neposrednim okriljem Mestne občine Ljubljana, je bilo potrebno veliko vztrajnosti. Nekateri so menili, da bo to muha enodnevnica, drugi spet, da to ni dolžnost mestne uprave, mi smo pa verjeli, da je neposredno izvajanje

politik za določene ciljne skupine v mestu prav tako delo mestne uprave. Veseli smo bili, ko smo proti koncu leta 2006 dobili zeleno luč za realizacijo ideje, ki je bila že nekaj časa zapisana in pripravljena.« Urad za mladino, ki se je nekoč ukvarjal samo z izvedbo javnega razpisa za mladinske projekte, je zdaj razširjal svoje polje delovanja. »Tok stvari smo usmerjali na pot, da bi doseženi cilji lahko kar najbolj koristili mladim, ki v Ljubljani živijo, se zadržujejo ali šolajo. Danes je izvedba javnega razpisa za področje mladinskih projektov samo del naših dejavnosti – pa še ta javni razpis smo od enega razpisnega področja razširili na pet različnih vsebinskih področij,« pojasnjuje sogovornica.

Poslanstvo

»S svojim delom želimo prepričati mladim, da bi padli čez rob. Najlaže je kaznovati ali izvajati represivno politiko, veliko težje je, ponavadi po milimetrskih korakih, dosegti, da bi mladi izbrali drugo, pozitivno

smer. Če pogledate na ulice, je tam precej jeznih mladih ljudi. Vzroki so različni: od socialne izključenosti, slabih družinskih razmer do banalne naveličanosti. Izkušnje kažejo, da delo z marginalizirano mladino, ki ga predpisujejo zakonski akti, ne prinaša zadovoljivih rezultatov. Bolj kot je postopek formaliziran, manj možnosti je, da bi se sprožil proces njihovega aktivnega vključevanja. Mladi ljudje imajo ponavadi iz svojih preteklih izkušenj precej nezaupanja do javnih služb, zato je potrebno za uspešno sodelovanje uporabiti drugačne, njim prijazne načine, ki temeljijo na zaupanju in obojestranskem sodelovanju. To je tudi eden od vzrokov, zakaj smo se na Uradu za mladino odločili za ustanavljanje četrtnih mladinskih centrov. V Ljubljani smo lahko ponosni, ker smo znotraj mestne uprave prvi začeli na ta način nagovarjati mlade, da varno, kvalitetno in osmišljeno preživljajo prosti čas, da obstaja alternativa ulici.«

»V Ljubljani imaš prijatelja!«

Pogovor z mag. Matejo Demšič, vodjo Urada za mladino Mestne občine Ljubljana, pred ustanovitvijo mestnega Zavoda za mladino

Fotografije: Dunja Wedam

Ena od bolj priljubljenih dejavnosti obiskovalcev Četrtnega mladinskega centra Zalog je igranje na instrumete.

Prvi korak: ustanovitev Četrtnega mladinskega centra v Zalogu

»Ko smo ob koncu leta 2006 prišli v Zalog, so bili vsi malo nejeverni, kako da se je mesto spomnilo česa takega. Zalog je imel neprijetne izkušnje z mladostniškim nasiljem. Izkazalo se je, da so Založani prihod četrtnega mladinskega centra kljub zadržkom zelo odprto sprejeli. Njihova podpora je bila ključna! V času delovanja centra smo s pomočjo prostovoljnega dela obiskovalcev centra, s pomočjo zaloške osnovne šole in s finančnimi sredstvi Mestne občine Ljubljana obnovili in uredili nogometno igrišče, kjer potekajo turnirji pod sloganom *Z nogometom proti rasizmu*. Eden od sodnikov tekem obiskovalcev mladinskih četrtnih centrov je tudi Drago Kos. Tekme organizirata *Društvo za integracijo homoseksualnosti* s sodelovanjem *Zavoda za fair play v športu*. Na nogometnem igrišču se tako za žogo podijo obiskovalci četrtnih mladinskih centrov, njihovi vrstniki, azilanti Azilnega doma. Vsaka taka tekma napade kakšen stereotip ali predsodek, ki je lažje obvladljiv ali pa popolnoma izgine, če mu zabijemo gol. Zaloški četrtni mladinski center bo letos dobil novo podobo, predvsem pa bo večji, tako da bodo lahko razširili, nadgradili vsebine in dejavnosti. Vendar je sam prostor samo osnova, medtem ko »pravo delo potem opravijo šele koordinatorji oz. vodje centrov«, pove z očitno naklonjenostjo do svojih sodelavcev in sodelavk in spoštovanjem do njihovega zahtevnega poslanstva Mateja Demšič.

Še pred podelitvijo Prešernove nagrade je bil v četrtnem mladinskem centru Zalog na obisku Goran Vojnovič. Pet izvodov knjige *Čefurji raus!* je donirala Študentska založba Beletrina, knjiga pa je od lanskega poletja krožila med obiskovalci centra. Center pa je dobil tudi svoj vzdevek, ki so ga seveda izbrali obiskovalci – pravijo mu Čamac.

Duha četrtnih mladinskih centrov, dejavnosti in dialog z obiskovalci centrov ustvarjajo njihovi koordinatorji in koordinatorke, za njimi pa stoji Urad za mladino Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje Mestne občine Ljubljana z jasno vizijo mestne politike za mlade in mladim naklonjeni župan

»Zaradi koordinatorjev in koordinatorke ti centri šele lahko uspešno delujejo. Vsak četrtni mladinski center ima koordinatorico s pomočnikom ali pomočnico. Erika Dolenc, koordinatorica v Zalogu, je po izobrazbi socialna delavka, Iztok Koren, njen pomočnik, je absolvent Visoke šole za socialno delo, Katja Žugman, koordinatorica za Bežigradom, je vzgojiteljica predšolskih otrok, Aleš Susman, njen pomočnik, je absolvent primerjalne književnosti in literarne teorije. Manja Brinovšek, koordinatorica v Šiški, je socialna pedagoginja in Mateja Maver, njena pomočnica, absolventka andragogike. Prav vsi pa imajo pomembne izkušnje z delom v nevladnem sektorju za mlade; vsi so izjemni mladinski delavci. Vsak,

ki prihaja k nam na delo, mora skozi testno obdobje. In vsakdo, ki je delal z mladimi in malo mlajšimi, ve, da je to garaško in izjemno odgovorno delo.«

Teorija in praksa četrtnih mladinskih centrov

Na Uradu za mladino so se zadeve prostorov za mlade lotili zelo previdno: vedoč, da ni na voljo finančnih sredstev za najem, so s pomočjo takratnega Oddelka za lokalno samoupravo pregledali prostore, ki so v mestni lasti in niso bili v aktivni uporabi. Zelena luč so dobili šele oktobra 2006. »Projekta smo se lotili s teoretskim konceptom, zdaj pa ta teorija in izjemne izkušnje naših koordinatorjev in koordinatorke ustvarjajo samosvojo podobo ljubljanskih četrtnih mladinskih centrov. Tega seveda ne bi mogli, če ne bi bilo župana Zorana Jankovića,« pove Demšičeva, ki si Ljubljane brez teh centrov ne more več predstavljati. Vanje namreč stalno zahaja dnevno med 40 in 50 mladih iz vsakega krajevnega okolja, včasih pa se jim pridružijo tudi mladi iz drugih centrov in starši. Slednji pridejo bodisi samo na ogled bodisi na pogovor. Poudariti pa je potrebno, da so četrtni mladinski centri tako prostor za mlade in malo mlajše kot tudi za nepridobitne mladinske organizacije, ki v centrih dnevno izvajajo različne dejavnosti.

To je zanje resen preskus učinkovitosti izvajanja projektov. Dejavnosti namreč izvajajo v okolju, ki ga morajo še pred začetkom motivirati, spodbuditi, da bi pridobili svoje občinstvo. Večina nepridobitnih mladinskih organizacij se je sijajno znašla na tem terenu! »Tako poskušamo povezovati mladinski nevladni sektor in mlade posameznike z različnimi potrebami in željami,« pojasnjuje Mateja Demšič. Na tedenskih sestankih vseh sodelujočih se pogovorijo o odprtih vprašanjih, hkrati pa imajo tudi mesečne supervizije zunanjega strokovnjaka, izjemnega poznavalca dela z mladimi, Radeta Radetića. K vsakdanjemu življenju četrtnega mladinskega centra sodijo tudi zelo običajna opravila, ob katerih se porajajo spontane vzgojne lekcije. Tako mladim omogočajo, da za prostor sami izberejo barvo in sami prebarvajo stene. Barvanje centra je pomemben dogodek, s katerim se oblikuje tudi odnos do prostora.

Poučen je primer iz Šiške, kjer je 11-letnik župana ob otvoritvi četrtnega mladinskega centra (2008), ki je nastanjen v nekdanjih upravnih prostorih Knjižnice Šiška, zaprosil, da bi sošolci, ki na poti iz šole posedajo na mrzlem zidu, dobili klopco. Pisanje zahteve je bil potem cel projekt, ki je od njih zahteval veliko resnosti, obenem pa so ga spremljala tudi velika pričakovanja. Klopca je stala na zelenem mestu čez en teden! »Pokazali smo, da je mogoče, da se stvari uresničijo, da ne gre za prazne obljube. Pri sedanjem županu je to pravilo, mladih ne bo nikoli razočaral. Vendar je poanta še nekje: mladi se bodo naučili zahtevati tudi takrat, ko nas ne bo več tukaj, hkrati pa se bodo zavedali svoje odgovornosti. Prav skupina mladih Šiškarjev iz četrtnega mladinskega centra je izvedla čistilno akcijo v okolici centra, prostovoljno, na lastno pobudo!« Izvemmo tudi, da je župan reden gost v centrih in da so taka druženja za obiskovalce centrov izjemno pomembna. Mladi iz četrtnega centra za Bežigradom so med drugim izvedli donatorsko akcijo za pomoč njihovim kenijskim vrstnikom, ki živijo na ulici. Sredstva so zbrali s prodajo različnih izdelkov, ki so jih sami izdelali. Nato pa so v goste povabili še Toma Križnarja, ki je predstavil tragično zgodbo Darfurja.

Ustvarjanje medgeneracijskega sožitja

»Medgeneracijsko sodelovanje je treba dobro premisliti,« odgovarja Mateja Demšič na vprašanje o tem, ali morda vidi v mladinskih četrtnih centrih možnost za povezovanje z dnevnimi centri aktivnosti za starejše, ki so prav tako uspešna živa oblika mestne skrbi za ciljno prebivalstvo kot centri za mlade. »Ena od raziskav, ki jih je za Urad za mladino opravila dr. Alenka Gril s Pedagoškega inštituta, ugotavlja, da si mladi želijo tudi to, da bi bili starejši bolj tolerantni do njih in jim pokazali nekaj več spoštovanja. Medgeneracijsko razumevanje je dvosmerna ulica. Zahtevati spoštovanje zaradi let, je prav tako neprimerno, kot nekoga potisniti v izrazito podrejen položaj zaradi mladosti,« je prepričana.

Delo, ki zbuja ponos

Urad za mladino je sofinanciral številne projekte in programe za mlade v organizaciji mladinskih

Mladi v Četrtnem mladinskem centru Bežigrad si prosti čas popestrijo tudi z likovnim ustvarjanjem.

nepridobitnih organizacij in sodeloval z njimi. Na veliko večino so zelo ponosni. Omenimo vsaj dva, ki sta zaznamovala preteklo leto: projekt Kulturno umetniškega društva Pozitiv in Dijaškega doma Ivana Cankarja: z naslovom *Divided God (Razdeljeni Bog)*. Šlo je za sodelovanje mladih iz Ljubljane, Istanbula, Mostarja, Novega Sada in Berlina. Mladi so si zastavili morda naivno, vendar zelo pomembno vprašanje: ali religija združuje ali razdvaja ljudi. Drugi projekt, ki je neusmiljeno napadel predsodke in stereotipe, je bil projekt Slovenske filantropije in Društva Informacijski center Legebitra *Živa knjižnica*. Ta omogoča mimoidočim izposojajo živih knjig, oseb, ki so tarča takšnih ali drugačnih predsodkov. Ljubljana s podporo takšnim projektom oblikuje odprto in prijazno mesto za vse.

Potrebno pa je poudariti, da so vsi sofinancirani projekti, ki so se prebili skozi stroga merila strokovne komisije na področju mladinskih dejavnosti, zelo dobri in mestu v ponos!

Bližnji načrti

Letos ima Urad za mladino v načrtu adaptacijo in ureditev četrtnega mladinskega centra v Črnučah v nekdanji diskoteki Black Jack, druga lokacija, za katero so že izrazili interes, pa je Šmarna gora. Predvidevajo, da bo mreža centrov konec naslednjega leta dosegla število osem.

V bližnji prihodnosti, še v tej polovici letošnjega leta, je v načrtu ustanovitev javnega zavoda, ki bo imel za nalogo koordinacijo, upravljanje in vsebine vseh četrtnih mladinskih centrov. S tem bo mesto lahko uredilo status

koordinatorjev in koordinatorik, širilo mrežo centrov in se odločalo tudi za nove projekte, med katerimi je zagotovo še pokrito igrališče na Mali ulici za naše najmlajše.

»Urad je priročen prijatelj vseh mladih, ki organizira in podpira cel kup dejavnosti, katerih osnovni namen je uresničevanje potreb mladih osebkov (...))«

(Iz predstavitvenega letaka Urada za mladino)

Sofinancirani programi in projekti, ki jih na razpisu izbere strokovna komisija, so letos dosegli število 189. Urad med drugim sofinancira še dve mreži mladinskih nepridobitnih organizacij: ena se ukvarja z informiranjem mladih in združuje 6 različnih mladinskih organizacij (ŠKUC, MIC, DrogArt, Knjižnico Otona Župančiča, KUD Anarhiv, CSD Moste Polje). Imenuje se L'MIT - *Ljubljanska mreža info točk za mlade*. Druga je mreža *Zveza za nenasilje*. Koordinira jo Društvo Ključ - Center za boj proti trgovini z ljudmi in v sodelovanju z Društvom za nenasilno komunikacijo, Amnesty International Slovenije, Društvom SOS telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja in Društvom Ženska svetovalnica, med drugim, v sklopu *Zveze*, organizira maturantsko prisego proti nasilju, ki je bila prvič izvedena že lani.

Organizacije, ki se povezujejo v omenjenih dveh mrežah, ob svojem poslanstvu, za katero so ustanovljene, izvajajo dodatne dejavnosti na področju informiranja in preprečevanja nasilja.

Prijetno druženje s koristnim izobraževanjem ob računalnikih v Četrtnem mladinskem centru Šiška.

Pravkar pa se na pobudo supervizorja četrtnih mladinskih centrov, Radeta Radetića, dogovarjajo za varne sobe v vrtcih in osnovnih šolah. Priprava projekta poteka v sodelovanju s sodelavkami Odseka za izobraževanje in Odseka za predšolsko vzgojo. Zaradi nasilja, ki je postaja običajna vsakodnevnic v šolah in vrtcih, kjer lahko nasilni otroci, mladostniki, sprostitjo svojo agresivnost, ne da bi pri tem škodovali svojim vrstnikom, vzgojiteljem in učiteljem, Mateja Demšič našteva načrte, ki jim ni konca.

100 odstotkov več denarja za mlade v tem mandatu

Za delo Urada za mladino je v mestnem proračunu predvidenih nekaj manj kot 800.000 evrov. Vsako leto se sredstva zvišujejo zaradi odpiranja novih centrov, dobili pa so tudi nekaj več denarja za sofinanciranje projektov in programov za mlade. »Pomemben presek delovanja vidim med Uradom za mladino, Oddelkom za kulturo in Oddelkom za zdravje in socialno varstvo in seveda Oddelkom za predšolsko vzgojo in izobraževanje, katerega del smo.

Vzporedno z vsemi omenjenimi dejavnostmi pa na Uradu za mladino poteka oblikovanje skupine za pripravo strateškega dokumenta *Politike za mlade v Mestni občini Ljubljana 2009 do 2013*. Delno našo ciljno skupino pokriva strategija izobraževanja, obenem pa naše delovanje in ciljna skupina, s katero se ukvarjamo, zahteva posebno

obravnavo,« pove sogovornica. Predvidevajo, da bo strategija obravnavana na Mestnem svetu še letos.

Ne le služba in delo, ampak predvsem osebno poslanstvo

»Vse sodelavke Urada za mladino smo tukaj s poslanstvom. Danica Markovič skrbi za izobraževanja in finance, Sabina Dobrajc vodi obveščanje in oblikuje našo celotno podobo, je urednica knjižice *Kdo je kdo?*, ki vsebuje predstavitve vseh tistih mladinskih nepridobitnih organizacij, ki jih sofinancira Mestna občina Ljubljana, Vanja Krmelj nudi vso tehnično podporo koordinatorjem in koordinatoricam četrtnih mladinskih centrov. Seveda so tu še nekdanje sodelavke, ki so prav tako soustvarjale današnjo podobo Urada za mladino. Na Uradu je veliko motivacije,« ugotavlja Mateja Demšič. Koordinacija dela tukaj ni nikoli samo tehnična, ampak vselej vsebinska. Kadar je potrebno in ko mora biti delo opravljeno, vse sodelavke delajo vse, brez položajske hierarhije. Na jutranjih pogovorih pred osmo določijo vse prednostne naloge tistega dne. Vodijo 189 projektov in vse imajo v aktivnem spominu, saj morajo vselej vedeti, za kaj občina namenja denar. To šteje Mateja Demšič za odgovoren odnos do dela in do sodelujočih mladinskih organizacij, partneric Urada za mladino, zato jo zelo moti, kadar sliši kakšno krepko o birokratih, ki da nič ne delajo. »Če imaš svoj cilj in nalogo, moraš povsod aktivno prispevati, da se stvari izpeljejo do konca,« postavi piko na i svojih nezaustavljivih vizij.

Bobri: 1. ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje

Uršula Cetinski
direktorica Slovenskega mladinskega gledališča

Foto: Žiga Koritnik

Prizor iz Pekarne Mišmaš Svetlane Makarovič v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča.

Življenje je popolnoma drugačno, veliko bolj smiselno in plemenito, če v njem najdemo prostor tudi za umetnost. Zakaj nekateri čutimo potrebo, skorajda nujo po užitkih, ki jih prinaša umetnost, medtem ko so drugi oropani za to doživetje, je zapleteno vprašanje. Zakaj oropani? Ker nam umetnost pomaga osmisliti lastno življenje, zaobjeti duha časa, v katerem živimo, obenem pa tudi globlje razumeti družbo v celoti.

Kulturno-umetnostna vzgoja v Evropi in pri nas

Kultura in umetnost postaneta naši stalni spremljevalki, če nam to izkušnjo na ustrezen način približajo že otroška leta. Ravno želja po duhovno in intelektualno bogatejšem življenju je vzrok, da se je v evropskih državah razmahnila dejavnost, ki so jo poimenovali kulturno-umetnostna vzgoja. Vzgoja otrok za umetnost je postala tudi pomemben cilj, ki si ga je Ljubljana

zastavila v načrtih za kulturni razvoj prestolnice in njenih prebivalcev. 1. festival *Bobri* je eden izmed dokazov, da vizije, zapisane na papirju, postajajo resničnost in del našega vsakdana.

Slovensko mladinsko gledališče ustvarja za odrasle in otroke

Slovensko mladinsko gledališče ustvarja predvsem za odrasle. Naše predstave že več kot pol stoletja polnijo dvorane v Ljubljani in po

najrazličnejših mestih v tujini. Smo nomadsko gledališče, ki se iz Ljubljane seli v evropske prestolnice, pa tudi čez oceane. Zato nas je lani Evropska komisija počastila z naslovom »evropski ambasador kulture«. Za nas pa je značilno tudi to, da enako zavzeto ustvarjamo tudi za otroke. Ustvarili smo otroške predstave, ki so pisale zgodovino slovenskega gledališča. Med njimi je tudi razigrana, hudomušna in prebrisana *Pika* po romanu Astrid Lindgren v priredbi pesnika Andreja Rozmana Rože in v režiji Vita Tauferja, s katero smo 8. februarja zaključili 1. *Bobri*. Ravno na ta dan je *Pika* praznovala rojstni dan, saj smo jo premierno uprizorili natanko pred enajstimi leti. Predstave, ki se igrajo tako dolgo, pa še vedno navdušujejo občinstvo, tako otroke kot njihove starše, so v Sloveniji in tudi drugod po svetu prava redkost.

Festival je povezal gledališča in gledališke skupine za otroke

Ker se zavedamo, da bodo otroci, ki se danes radostijo ob *Piki* in ji s svojih sedežev vpijejo, naj se pazi nevarnih razbojnikov, morda ravno zato čez deset ali dvajset let še kdaj obiskali naše ali katero drugo gledališče, smo z veseljem sprejeli predlog Mestne občine Ljubljana, da prevzamemo organizacijo *Bobrov*. Povezali smo najrazličnejša gledališča in gledališke skupine, ki v prestolnici ustvarjajo za otroke, in nastal je raznolik program, več kot štirideset gledaliških predstav. Šele ko smo se združili vsi, ki v Ljubljani ustvarjamo gledališče za najmlajše, smo spoznali, kako močni pravzaprav smo. Naše predstave so obiskali otroci iz vrtcev, malčki, ki so se kar izgubili na prevelikih gledaliških sedežih, učenci osnovnih in srednjih šol, pa tudi otroci in najstniki z različnih koncev Ljubljane v spremstvu svojih staršev. Skorajda osem tisoč vstopnic je pošlo v nekaj dneh.

Otroci v ustvarjalnem risu gledališča

Bobri niso povsem običajen gledališki festival. Ko se je zagnil zastor je in je bilo predstave konec, so umetniki obiskovalcem omogočili, da so lahko spoznali magični svet ustvarjanja predstav na različnih delavnicah, na katerih so se tudi sami iz gledalcev prelevili v ustvarjalce. *Bobri* bodo Ljubljano zopet obiskali prihodnje leto. Na prihodnjem festivalu se bodo gledališču pridružile tudi druge umetnosti. Številni telefonski klici staršev, ki sprašujejo, kdaj bo naslednji festival, so dokaz, da so najmlajši prebivalci Ljubljane novo prireditev bliskovito sprejeli za svojo.

Pravična poteza ob pravem času

Mestna občina Ljubljana in župan Zoran Jankovič, ki je pokrovitelj festivala, sta otrokom in njihovim staršem, vzgojiteljem in učiteljem omogočila, da so vse prireditve obiskali brezplačno. Tudi kultura in umetnost sta tako kot znanje pravica vsakega otroka. V Sloveniji si marsikdo ne more več privoščiti, da bi z otroku omogočil kaj več od najnujnejšega. Zato je bila odločitev za brezplačen festival pravična poteza ob pravem času.

Foto: Ivan Merljak

V okviru festivala *Bobri* so bili v Kinodvoru animirani filmi za otroke od tretjega leta starosti naprej, ki še ves april potekajo pod imenom Rumeni slon in Rdeči slon. Slonu je všeč, če se otroci povzpnejo nanj.

Foto: Ivan Merljak

Na festivalu *Bobri* so filmskim predstavam sledile delavnice lutkovnega filma pod vodstvom Špele Čadež in Mateja Lavrenčiča.

Slovenski glasbeni dnevi 2009

Darja K. Korenčan

Fotografiji: Nada Žgank

Izjemen dogodek letošnjih Slovenskih glasbenih dnevov je bila otroška glasbena delavnica, ki jo je vodil skladatelj Uroš Rojko. Otroci so s svojimi nastopi občinstvo popolnoma prevzeli.

Otvoritev razstave portretov dirigenta Antona Nanuta ob njegovi 75-letnici v Slovenski filharmoniji, ki jih je naslikala mojstrova soproga Milojka Nanut. Ob jubilarantu in slikarki direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana Darko Brlek.

Festival Ljubljana je že štiriindvajseto leto pripravil Slovenske glasbene dneve, ki so stalnica v našem kulturnem prostoru, brez katere si ne moremo več predstavljati bogatega vpogleda v slovensko glasbeno ustvarjalnost in poustvarjalnost. Programski odbor letošnjih glasbenih dnevov so sestavljali: Darko Brlek, Damjan Damjanovič, Tomaž Habe, Primož Kuret, Boris Renner, Hugo Šekoranja in Matej Venier. Otvoritev glasbenih dnevov je bila letos v Mariboru, kjer smo si lahko ogledali opero Zlatorog Viktorja Parme, skladatelja, ki se je v zgodovino glasbe zapisal kot izrazit melodik. Glede na to, da imamo malo sodobnih skladateljev, ki bi se odločali za komponiranje opere, so seveda dobrodošla dela iz naše glasbene zakladnice. Ena bolj priljubljenih oper je gotovo Zlatorog, ki je svojo prazgodbo doživela leta 1921 v ljubljanski Operi, mariborska Opera pa jo je v tej sezoni premierno uprizorila 6. februarja.

Simfoniki RTV Slovenija so v Slovenski filharmoniji pod taktirko Antona Nanuta izvedli štiri slovenska dela: Boga Leskovića, Dušana Bavdka, Alda Kumarja in Lojzeta Lebiča. Čeprav ni šlo za novitete, je bil izbor glede na raznolikost slogov dobrodošel.

Z vidika spodbujanja novitet si zasluži posebno pohvalo zborovska sekcija DSS na čelu s **Tomažem Habetom**. S prvim razpisom za nove zborovske skladbe so začeli leta 2005, nato 2007, letos pa je na razpis te bialne prireditve prispelo sedemnajst novih zborovskih skladb. **Zbor SNG Opera in balet Ljubljana** je pod vodstvom Martine Batič izvedel zborovsko glasbo Rista Savina, Blaža Rojka, Blaženke Arnič Lemež, Vitje Avsca in Slavka Šuklarja. **Komorni zbor Ljubljanski madrigalisti** (umetniški vodja Andreja Martinjak) je izvedel skladbe Radovana Gobca, Brine Zupančič, Petra Šavlija, Damjana Močnika, **Slovenski oktet** (umetniški vodja Jože Vidič)

pa dela Urške Orešič, Vladimirja Hrovata in Darijana Božiča. **Orkester Slovenske filharmonije** je pod taktirko mladega dirigenta Simona Krečiča izvedel dela našega rojaka iz Trsta Pavla Merkuja, pa Alojza Ajdiča, Tomaža Habeta in Iva Petriča.

Kot vsako leto je tudi letos **dr. Primož Kuret** poskrbel za mednarodni muzikološki simpozij s številnimi udeleženci, ki so diskutirali na temo **Mediteran – vir glasbe in hrepenenja evropske romantike in moderne**. Nasploh so se letos odločili za bolj nazorno predstavitev ustvarjalnosti Primorske in zamejstva, kot je zapisala v programski list nova vodinja službe za program pri Festivalu Ljubljana Veronika Brvar. Poleg skladb primorskih avtorjev v Ljubljani in Mariboru (Viktor Parma je bil po rodu tudi Tržačan) so imeli udeleženci muzikološkega simpozija priložnost spoznati tudi kulturo Slovencev v Trstu v dvorani

Glasbene matice Trst, ki letos praznuje 100-letnico delovanja.

Letošnja novost so bile glasbene delavnice za otroke, ki jih je v Viteški dvorani Križank vodil skladatelj **Uroš Rojko**. Udeležence različnih starosti je skozi zanimive didaktične pristope vpeljal v svet sodobne kompozicije.

V času Slovenskih glasbenih dnevov so v mali dvorani Slovenske filharmonije odprli razstavo portretov Antona Nanuta. Razstava, ki je bila prvič postavljena na Kogojevih dnevih v Kanalu ob Soči, je zanimiva tudi zato, ker se za njo skrivajo leta predane likovne ustvarjalnosti soproge Antona Nanuta **Milojke Nanut**.

V studiu 14 Radia Slovenija je **Big band RTV Slovenija** v okviru inovativnih prireditev domačega in tujega jazz izvedel program Jazzitett Janija Kovačiča – skladbe urbanega džeza, ki jih je Igor Lunder priredil za big band.

Festival Ljubljana je za 22. junij v Cankarjevem domu napovedal tudi slavnostni koncert ob **75-letnici** enega največjih slovenskih skladateljev sodobne glasbe – **Vinka Globokarja**. Nekaj dni po svetovni premieri bo doživelo prvo slovensko izvedbo Globokarjevo delo s področja glasbenega gledališča – Destinées Machinales.

Letošnji Slovenski glasbeni dnevi so torej bili in delno še bodo (22. junija) v znamenju jubilejev: **150-letnice rojstva Rista Savina, 100-letnice rojstva Boga Leskovića in Radovana Gobca, 75-letnice Lojzeta Lebiča, Vinka Globokarja in Antona Nanuta ter 70-letnice Alojza Ajdiča**.

Glasbene dneve so med drugim omogočili Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za kulturo, RTV Slovenija, DSS, Slovenska filharmonija in Opera in balet SNG Maribor.

Še več kulturne ponudbe v prestolnici

Dr. Uroš Grilc, načelnik Oddelka za kulturo, o Šentjakobskem gledališču in Domu Španskih borcev

Foto: Bor Slana

Prizor iz mladinske predstave Mali kakadu Svetlane Makarovič v izvedbi Šentjakobskega gledališča.

Saga o Šentjakobskem gledališču, ki je trajala od lanske jeseni, je doživela epilog, ki prinaša dobre novice polpoklicnemu Šentjakobskemu gledališču, naravnost sijajen pa je tudi koncept žlahtne kulturne vzgoje, ki ga bo najširše ljubljansko občinstvo deležno z raznoliko kulturno ponudbo, s katero bo Mestna občina Ljubljana v aprilskem javnem razpisu povabila zainteresirane producente k soustvarjanju novega kulturnega utripa tega edinstvenega doma kulture zunaj mestnega središča, ki hrani tudi dokumentarno zbirko španskih borcev, po kateri je dom dobil ime. Na zastavljeni vprašanji o obeh hišah kulture odgovarja načelnik Oddelka za kulturo dr. Uroš Grilc.

Spoštovani gospod načelnik, zadnje mesece je javnost spremljala široko akcijo Šentjakobskega gledališča, ki kljub sprejeti strategiji kulture v Mestni občini Ljubljana, ki je predvidela selitev tega gledališča v Kulturni dom Španski borci, ni želelo zapustiti svojega matičnega odra. Kakšna je zadnja ponudba mesta Šentjakobskemu gledališču?

Na sestanku predstavnikov Šentjakobskega gledališča in Lutkovnega gledališča Ljubljana s predstavniki Mestne občine Ljubljana, ki je potekal v petek, 20. marca 2009, ob 13. uri, v Banketni dvorani Mestne hiše, smo bili navzoči župan Zoran Jankovič, podžupan Jani Möderndorfer, mestni svetnik Peter Božič, načelnik Oddelka za kulturo dr. Uroš Grilc in sodelavka Oddelka za kulturo Nina Kalčič kot predstavniki Mestne občine Ljubljana, režiser Boris Kobal, dramski igralec Gašper Tič in dramski igralec in direktor Kulturnega doma Sežana Gojmir Lešnjak kot predstavniki strokovne javnosti, Janez Vlaj, direktor Šentjakobskega gledališča Srečko Kermavner in predsednica društva Šentjakobsko gledališče Silvija Jovanovič kot predstavniki društva Šentjakobsko gledališče, direktor Gledališča za mlade in otroke Iztok Valič in direktor Lutkovnega gledališča Ljubljana Marjan Gabrijelčič pa kot predstavnika Lutkovnega gledališča Ljubljana.

Župan Zoran Jankovič je na sestanku pojasnil, da je Strategija razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana 2008-2011, ki jo je sprejel Mestni svet, veljavna in je mesto ne bo spreminjalo. Na podlagi Strategije sprejeti Sklep o pripojitvi Gledališča za otroke in mlade k Lutkovnemu gledališču Ljubljana in upravljanje Mestnega doma, ki je v celoti poverjeno Lutkovnemu gledališču Ljubljana, sta dokončni odločitvi. V naslednjem mesecu bo objavljen javni razpis za programsko upravljanje Kulturnega doma Španski borci, kar pomeni, da Mestna občina Ljubljana umika ponudbo Šentjakobskemu gledališču glede neposredne sklenitve pogodbe o upravljanju za te prostore. Namesto tega župan predlaga, da Šentjakobsko gledališče dobi upravne in vadbene prostore na Vodnikovem trgu 5, produkcijo pa ima, skladno z dogovorom z direktorjem Lutkovnega gledališča Ljubljana, še naprej v Mestnem domu. Direktor Lutkovnega gledališča je in bo dolžan zagotavljati kar najbolj kakovostno gledališko ponudbo v Mestnem domu. V ta namen pa bo že v letošnjem letu odprt *Oder pod zvezdami*, v prihodnje pa bodo za gledališče uporabni tudi prostori na ljubljanskem gradu, kjer je v dolgoročnem načrtu tudi amfiteater. Dolgoročno bo z investicijo v ploščad Krekovega trga mogoče pridobiti še dodatne prostore v kleti, ki bodo zagotavljali

boljše pogoje za delo zlasti strokovnemu in tehničnemu kadru v Mestnem domu.

Kakšna pa bo po izselitvi Gledališča za mlade in otroke in zadnji ponudbi Šentjakobskemu gledališču, da ostane na stari lokaciji, usoda Kulturnega doma Španski borci? Kakšne programe ste predvideli v njem in kako jih nameravate zagotoviti?

Aprila bo objavljen javni razpis za programsko upravljanje Kulturnega doma Španski borci. Cilji razpisa so usmerjeni v povsem novo programsko zasnovo tega doma in v novo identiteto tega objekta, namenjenega kulturi. Bistveno je povečanje občinstva in zagotovitev bistveno večjega obsega programa, ki bo moral biti vsebinsko raznovrsten: sega od uprizoritvenih, glasbenih, plesnih in folklornih umetnosti do vizualnih umetnosti, saj je v sklopu Kulturnega doma Španski borci potrebno ponovno oživiti Jelovškov likovni salon. Po drugi strani bodo razpisni pogoji zahtevali tudi precejšnjo pestrost izvajalcev. Vsekakor je glede na kapacitete in potence te infrastrukture in glede na manko zlasti gledališke infrastrukture v Ljubljani ta razpis zelo zanimiv za širok krog izvajalcev, v Mestni občini Ljubljana pa smo prepričani, da bo tako prestolnica pridobila precej več raznovrstne in kakovostne kulturne ponudbe.

Ljubljana, mesto športa za vsakogar

Pogovor z direktorjem Zavoda ŠRC Tivoli in mestnim svetnikom Romanom Jakičem

Direktor Zavoda ŠRC Tivoli Roman Jakič, mestni svetnik in v tej vlogi tudi predsednik Odbora za mednarodno sodelovanje, pa tudi opazen nekdanji poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, Roman Jakič je športni zanesenjak. Štiri leta je bil predsednik Atletske zveze Slovenije, sicer pa vseskozi strasten športni navijač. Njegova mlajša hči Tija je nadebudna plesalka športnih plesov, sin Gal pa je tekmovalec v športu invalidov, je paraolimpijec in nastopa na evropskem in svetovnem pokalu v smučanju z monoskijem. Sam se je v mladosti ukvarjal z vrsto športov, najdlje z borilno večšino taekwondo. Že vrsto let kot prostovoljec deluje pri Zvezi za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijskem komiteju. Po vsem tem ne preseneča, da mu je župan Zoran Janković predlagal, naj prevzame vodenje Zavoda Športno rekreacijski center Tivoli. Zavod, ki ga je kot v. d. direktorja začel voditi s prvim januarjem lani in od letošnjega leta kot direktor, je v svojem okrilju združil vseh 75 športnih objektov, ki so v lasti mesta Ljubljane. Zanimalo nas je, kako združitev, ki so ji nekateri na začetku tudi močno nasprotovali, uresničuje tisto velikopotezno vizijo športa, ki jo je – skupaj z njim – v Mestnem svetu pripravila skupina športnih strokovnjakov in navdušencev, in kako poteka sodelovanje z ustanoviteljico Mestno občino Ljubljana ter njenim lani ustanovljenim Oddelkom za šport.

Foto: Nada Žgank

Zupan Zoran Janković in direktor Zavoda Športno rekreacijskega Centra Tivoli Roman Jakič sta 19. februarja odprla nov prizidek k športni dvorani Slovan na Kodeljevem, ki je ena največjih naložb v ljubljanski športni infrastrukturi.

Kaj vas je najbolj motiviralo, da ste prevzeli to zahtevno funkcijo in kakšen osebni prispevek bi želeli dati športu v Ljubljani?

Moram reči, da sem se tega dela lotil z izjemno veliko motivacijo. Vesel sem bil županovega povabila. Moj motiv je, da v Ljubljani, ki postaja metropola in v kateri ljudje radi živimo, postane športna infrastruktura velik kamen v mozaiku tega županovega cilja, ki mu sledimo vsi. Ker želimo imeti zdravo in čisto mesto, mesto, v katerem so zadovoljene potrebe vseh, ki v njem prebivamo, je bilo moje vodilo, da postavimo športno infrastrukturo tako, da bomo v resnici lahko vsakomur, ki ga določen šport veseli, lahko rekli, tukaj imamo razpoložljive kapacitete, ki jih lahko uporabljate. Lahko boste igrali hokej – bodisi podvodnega v bazenih bodisi na ledu, skakali s kolesi na stezi BMX, igrali tenis, plaval, vadili fitnes, igrali igre z žogo, streljali na strelišču ... ali pa boste zgolj tekali po tivolskem ali kodeljevskem parku in boste imeli za to zagotovljene kabine za tuširanje, prostore, kjer se bo mogoče preobleči, itn.

Ali po več kot enem letu vodenja Zavoda ŠRC Tivoli presojate, da ta krovni zavod izpolnjuje svoj namen in pričakovanja strokovne in širše športne javnosti?

Združevanje športnih objektov v Ljubljani je zasledovalo dva cilja: vsebinsko racionalizacijo ponudbe športne infrastrukture ter finančno racionalizacijo. Kot je znano, je tej potezi botroval zakon, ki veleva lokalnim skupnostim, tako tudi Mestni občini Ljubljana, da mora v celoti prevzeti v upravljanje svoje športne objekte. Društva in njihove zveze so pred tem skrbno upravljala športno infrastrukturo, imela so neke vrste koncesijo, zakon pa je nadaljevanje takega aranžmaja prepovedal in naložil lokalni skupnosti, da za upravljanje in vzdrževanje športnih objektov ustanovi zavod. Ker je Mestna občina v tistem trenutku imela že ustanovljena dva zavoda: Zavod ŠRC Tivoli in

Zavod Športni objekti Bežigrad, se je odločila, da ne ustanavlja novega, ampak se največjemu obstoječemu priključi bežigradski ter vseh 74 preostalih športnih objektov. Tako zdaj Zavod Tivoli združuje vse objekte športne infrastrukture v Ljubljani, ki so v lasti mesta Ljubljane. S tem lahko urnike, ki so bili prej razpršeni na šestih velikih in vseh drugih manjših lokacijah, skozi mrežni sistem vodimo samo z enega naslova. To pomeni, da na primer, ko je velika dvorana Hale Tivoli zasedena zaradi tekovanja naših košarkašev, v tem času naši hokejisti niso prikrajšani za trening na objektu in jih lahko premestimo v Zalog. Podobno je s košarkaši; če so v dvorani hokejisti, lahko pošljemo košarkaše na Kodeljevo ali Ježico. Nogometaše lahko razporejamo od stadiona Ljubljana, Kodeljevega, Ilirije, Svobode, Črnuč ... skratka, na vse travnate objekte. Mrežni sistem razporejanja urnikov velja za vse športe, ki jih gostimo v Ljubljani. To je vsebinska racionalizacija. Na podlagi postavljanja mrežnega sistema smo ugotovili, koliko infrastrukture je neizkoriščene, in neizkoriščeni del tržimo. Zavod Tivoli mora letno klubom in društvom zagotoviti več kot 65.000 trenajznih in tekmovalnih ur, ki jih določi in financira Mestna občina Ljubljana za izvajanje programov teh društev in klubov. Vse ure, ki nam ostanejo, tržimo. Ker zavod od mesta dobi samo 35 odstotkov sredstev svojega lastnega proračuna, mora vse drugo zaslužiti na trgu. Ostanek ur tržimo tako, da ponudimo in damo svoje športne objekte najprej v najem za šport kot primarno dejavnost ter nato za organizacijo vseh drugih prireditev – od drsalnih revij do velikih glasbenih koncertov. Ves denar, ki ga iztržimo, porabimo za vzdrževanje športnih objektov.

Se že kažejo tudi finančni učinki združevanja športnih objektov?

Že s samo prerezporeditvijo redno zaposlenih delavcev smo se razbremenili nekaterih pogodbenih sodelavcev. Vse ljudi, ki so bili prej v ostalih objektih vzdrževalci, smo pre zaposlili na zavod

Ljubljana, mesto športa za vsakogar

Pogovor z direktorjem Zavoda ŠRC Tivoli in mestnim svetnikom Romanom Jakičem

Foto: Dunja Wedam

Lani je bila na novo urejena tudi okolica drsališča Zalog.

Foto: Dunja Wedam

V drsališču Zalog je bila lani urejena notranjost s postavljenimi tribunami in preurejenimi garderobami.

Foto: Barbara Jakše Jeršič

Teniška igrišča v Dravljah so od lani pokrita z balonom.

Tivoli, tako da ima zdaj ŠRC Tivoli 92 zaposlenih. Izvedli smo novo sistemizacijo in sprejeli statut preoblikovanega zavoda. Do ustanovitve je bilo 6 direktorjev, 6 finančnih služb, 6 različnih varovanj, dobaviteljev, gostinskih storitev ... Zdaj imamo enega direktorja in enotno finančno službo. Poenotili pa smo tudi informacijski sistem, imamo enotne dobavitelje, poenoten sistem za varovanje itn. Seveda vse to delamo v skladu z Zakonom o javnih naročilih. Ena od dejavnosti, ki nam zagotavlja dobršen del prihodkov, je tudi gostinstvo in tu smo z združevanjem – predvsem dobaviteljev, dosegli precejšen prihranek. Osnutek finančnega poročila, ki ga bo Svet zavoda obravnaval in, upam, sprejel v začetku aprila, kaže, da smo z združevanjem uspeli poslovanje tako racionalizirati, da ne izkazujemo presežka odhodkov nad prihodki, kar je za tako velik zavod in v prvem letu poslovanja zagotovo uspeh.

Katera vprašanja ste morali reševati na začetku mandata in kaj je v ospredju danes?

Lani je bilo potrebno na novo opredeliti predvsem merila za dodelitev ur, ki so društvom in klubom na voljo za treninge. Kriterije smo oblikovali skupaj, potem pa je bilo potrebno najti najbolj racionalne možnosti med tem, kar društvom in klubom pripada, in tem, kar športni objekti prenesejo. Prav tako je bilo potrebno skleniti več kot 150 novih najemnih pogodb, ker so bile stare škodljive za zavod Tivoli ali pa jih sploh ni bilo. To opravilo ni vedno najbolj prijetno, odzivi pa so bili različni. V večini primerov smo vse rešili sporazumno, nekaj pa je bilo tudi nejevolje in trme na obeh straneh. Z mestom smo pristopili k oblikovanju načrta investicij za naslednja leta. Ambicije župana in nas v Tivoliju so velike. To je za razvoj mesta dobro. Del teh ambicij je bil uresničen že lansko leto. Dokončali smo investicijo v športni objekt na Kodeljevem (uradno smo ga odprli v začetku tega leta), dokončali III. in IV. fazo izgradnje drsališča v Zalogu, balinarjem in rekreativcem dogradili športni park BŠ Krim, obnovili in dokončali atletska metališča na Žaku, kupili ekološko rolbo za led v Hali Tivoli, postavili svoj prvi teniški balon v Dravljah in postorili vsa mala dela, ki so bila potrebna za urejanje športnih površin II. in III. kategorije. Za ta namen nam je Mestna občina

Ljubljana lani namenila 1.900.000 evrov, ki so izključno investicijske narave, ob 2.100.000 evrih, ki jih od mesta dobimo za redno delovanje.

Kakšni so razlogi, da žalostnega stanja kopališča Kolezija, kjer je bil za letos v mestnem proračunu rezerviran denar, še vedno ne bo mogoče sanirati?

Glede kopališčne dela bi rad povedal, da je občina v lanskem in letošnjem proračunu namenila izdatna sredstva za obnovo Kolezije, ki je eden od najbolj sramotnih športnih objektov v mestu. Žal te investicije ne izvajamo mi v Tivoliju, temveč neposredno v Mestni upravi, kjer je še vedno v teku izbor najboljše idejne zasnove projekta, hkrati pa potekajo tudi pogajanja za zemljišča, ki niso v lasti mesta.

Kaj pa projekt kopališča Ilirija, ki je bil načrtovan v Tivoliju, kako daleč je še do uresničitve tega načrta?

Veseli me, da se pospešeno pridobiva vsa potrebna dokumentacija za obnovo oziroma izgradnjo novega kopališčne objekta Ilirija. Po zamisli investitorja bi moral biti objekt dokončan do začetka leta 2011. Projekt javno-zasebnega partnerstva je dober. Potreba in želja mesta je, da bi na eni od kopaliških lokacij, bodisi na Koleziji, Kodeljevem, na Iliriji, v Hali Tivoli ali pa morda na neki novi lokaciji, postavili pokrit olimpijski bazen, ki ga Ljubljana še nima. Ilirija je eden od takih poskusov. Izvedba projekta bi bila zelo dobrodošla, ker je vsa druga športna infrastruktura v bližnjem Centralnem kopališču in Hali Tivoli. Ob neuspehu te pobude pa ne izključujem določitve tudi kakšne druge lokacije, kjer bi bili pripravljene najti soinvestitorje in s skupnimi močmi zgraditi pokrit olimpijski bazen.

Strategija športa med drugim zasleduje cilj, da bi povečali športne površine na občana s treh kvadratnih metrov, kolikor jih je zdaj, na štiri. V kolikšnem času lahko Ljubljana doseže ta cilj?

V resnici si želim športno infrastrukturo povečati za še kaj več, kot opredeljuje v strategiji zapisan cilj. Kljub recesiji je realno, da ta cilj dosežemo že v bližnji prihodnosti. Veliko povečanje bodo Stožice, kjer bomo – upam, da prihodnje leto –

dobili dva izjemno kvalitetna objekta: stadion in dvorano. Ambicija pa je tudi, da bi do 2014 zgradili pokrito teniško dvorano pred Halo Tivoli, atletske dvorano na stadionu Ljubljana ter pokrito smučišče v Podutiku. Seveda pa ob tem ne zanemarjamo niti vseh drugih športnih površin, ki so namenjene športu za vse, t. i. »športne otoke«, ki bodo podobo možnih površin za rekreacijo Ljubljančank in Ljubljančanov še dodatno izboljšale.

Katere športne discipline pa najbolj potrebujejo nove prostore?

Ugotavljamo, da določeni športi še nimajo do konca narejene infrastrukture, za katero bi mesto moralo poskrbeti. To je zagotovo gimnastika. Zato se veselimo pobude za nov gimnastični center na Svobodi na Viču. Prav tako so velike želje in potrebe, da bi tenisači dobili svoj pokrit – zgrajen – športni objekt. V mestu sta sicer dva, a sta oba v zasebni lasti. Sramotno je tudi to, da v Ljubljani in Sloveniji nimamo atletske dvorane, kljub dvoranskemu svetovnemu rekordu Jolande Čeplak in neštetim dvoranskim uspehom naše atletike. Pobude in želje znanih slovenskih košarkarjev so po še kakšni košarkarski dvorani oz. centru. Imamo idejo za telovadišče oz. dvorano, ki jo želi narediti Brigita Bukovec za otroke. Prav tako obstaja ideja kegljačev, da bi naredili mestno 8-stezno kegljišče na Staničevi ulici. In kot sem že rekel: manjka nam pokrit olimpijski bazen ... Idej, želja in potreb je veliko, vse pa terjajo čas za načrtovanje ter predvsem denar. Zavedamo se, da bo v težkih časih recesije vse to še težje izpeljati, a ostajamo optimisti in iščemo predvsem sinergijo med javnim in zasebnim kapitalom.

Kako pa si predstavljate financiranje vseh teh novih športnih pridobitev?

Sem zagovornik javno-zasebnega partnerstva. Prepričan sem, da je s sedanjim županom mogoče poiskati rešitve, s katerimi bi bili zadovoljni tako zasebni investitorji kot Mestna občina Ljubljana, saj nam je obojim v interesu, da se športna infrastruktura širi in se čim večjemu številu prebivalcev omogoči čim bolj raznoliko športno udejstvovanje. Veliko upov polagam pa tudi v državne organe in njihove proračune. V ljubljansko športno infrastrukturo je bilo v preteklosti s strani

Foto: Barbara Jakše Jeršič

Ena največjih investicij v ljubljanskem športu: prizidek k športni dvorani Slovan na Kodeljevem.

Foto: Barbara Jakše Jeršič

Na novo je dograjeno balinišče ob športni dvorani Krim, v kateri so obnovljene garderobe in hodniki.

Foto: Barbara Jakše Jeršič

Obnovljena je atletska steza in oprema za metališče na ŠPD Ljubljana.

države investiranega zelo malo, da ne rečem nič. Upam, da bo zdaj kaj drugače in nam bo izdatno v pomoč pri realizaciji naših ciljev priskočilo Ministrstvo za šolstvo in šport ter Fundacija za šport RS.

Razmišljate tudi o organizaciji športnega svetovnega prvenstva?

Športna prvenstva in tekmovanja se v naši športni infrastrukturi odvijajo redno – tudi večja. Kar pa zadeva res velika prvenstva, optimistično zremo v Hokejsko zvezo Slovenije. Ker bo po načrtih nova dvorana v Stožicah omogočala tudi organizacijo drsalnih športov, čeprav bo objekt namenjen v prvi vrsti košarki, odbojki in rokometu, bi lahko realno kandidirali in dobili kandidaturo tudi za svetovno hokejsko prvenstvo v Ljubljani, bodisi skupine A ali skupine B.

Kaj pa vizija Ljubljane kot mesta športnih prvakov, kako vidite uresničitev tega strateškega cilja?

Seveda je to eden od ciljev, ki si ga vsi želimo; v Mestni občini Ljubljana bi radi imeli čim več domačih udeležencev na evropskih in svetovnih tekmovanjih ter olimpijskih igrah in čim več prvakov, ki so najboljši magnet za bazo otrok in mladih, ki se istovetijo z vrhunskimi športniki. Kljub vsemu pa je v prvi vrsti treba ustvariti bazo, saj brez te ni vrhunskih športnikov in vrhunskih rezultatov. Želja vseh nas, predvsem tudi staršev, ne le športnih funkcionarjev, je, da je bolje, da so otroci v športnih dvoranah kot da bi bili prepuščeni ulici.

Kako sodelujete s svojo ustanoviteljico in njenim Oddelkom za šport?

Gre za zelo tesno sodelovanje. Župan Zoran Jankovič prav športu posveča veliko pozornost in zato ni zanemarljivo, da v svetu javnega zavoda poleg predstavnika zavoda Tivoli in predstavnika ljubljanske športne zveze sedijo kompetentni predstavniki mestne uprave; predsednik sveta pa je podžupan Jani Möderndorfer, ki je poleg nekaterih drugih področij v mestu zadolžen tudi za šport. Z njim v svetu sedita tudi načelnica Oddelka za predšolsko izobraževanje in šport Marija Fabčič ter mestni svetnik Aleš Kardelj. Tesno pa sodelujemo tudi z novim načelnikom Oddelka za šport, kolegom

Markom Kolencem. Dvosmernost sodelovanja tako poteka na strokovni in izvedbeni ravni. Ker imamo kot upravljavci športne infrastrukture največ izkušenj na področju izvedbe športnih programov, smo dobrodošli sogovorniki in sodelujemo pri pripravi vseh strateških dokumentov in odločitev mestne uprave. Naj povem, da imamo tedenske koordinacije, kjer skupaj z Oddelkom za šport obravnavamo vsa odprta vprašanja, ki se pojavljajo na področju športa.

Imate v načrtu tudi bolj ekspanzivno marketinško službo?

Take službe (še) nimamo, poskušamo pa čim več prostorov in površin tržiti, ko so le-ta prosta. Prvenstveno smo tukaj zaradi športa in ker šport postaja čedalje bolj intenziven, je manevrski prostor za pridobivanje sredstev na trgu manjši. Za primer: v sezoni 2007/2008 sem bil kot navijač hokejistov Olimpije vesel, da so prišli v finale osmih najboljših v ligi EBEL, ampak to je za nas v zavodu Tivoli pomenilo, da se je zasedenost ledene dvorane podaljšala do konca finalnih obračunov. V tem času smo zato morali odpovedati kar nekaj velikih koncertov in prireditev.

Ali športne prireditve ne prinašajo dovolj denarja?

Vstopnine športnih prireditev pobira organizator, tako da hala Tivoli od njih nima nobenega zasluzka. Hokejska tekma ali koncert IL DIVO prinašata zelo različno ceno najema dvorane, saj športu ne zaračunavamo polne cene najema. Za orientacijo: za zakup časovno enako dolgega dogodka športnemu klubu zaračunamo 800 evrov najemnine, glasbeni skupini pa okoli 14.000 evrov. Razlika je očitna, mar ne?

Čeprav ste tukaj zaradi športa, pa ste najbrž vseeno veseli koncertov, ki prinašajo dvorani poseben ugled?

Vsekakor so koncerti velikih zvezd dobra poteza za Ljubljano in za ime zavoda Tivoli. Z dvorano v Stožicah s 12.000 sedišči in nogometnim stadionom s 16.000 sedišči se bo ponudba infrastrukture za organizacijo velikih glasbenih spektaklov še povečala, z organizacijo tovrstnih dogodkov pa tudi možnost, zaslužiti več denarja. S tako pridobljenimi

sredstvi pa bomo lahko uspešno vzdrževali športne objekte za njihovo primarno dejavnost - šport.

Ob ideji uveljavljanja enotne športne blagovne znamke Zavoda Tivoli so se pojavljale bojzani, da bo to zadržalo prepoznavna imena uveljavljenih športnih klubov. Je bil strah upravičen?

Zavod Tivoli je v resnici uveljavljena blagovna znamka, prepoznavna po zagotavljanju in vzdrževanju športne infrastrukture, ki pa nima negativnih oziroma konkurenčnih posledic za športne blagovne znamke društev in klubov. Če se bodo glavne klubske blagovne znamke, kot so Olimpija, Slovan, Svoboda, Ilirija, Slavija, Interblock idr. znale krečiti in okrog sebe nabirati potencial, bodo brez težav ohranile svoj sloves. Problem pa je v tem, da deluje na teritoriju Mestne občine Ljubljana skoraj tisoč klubov in zvez. To pomeni, da vsi trkajo na ena in ista vrata uspešnih podjetij v Ljubljani. Tako vsak dobi le delček denarja, ki je namenjen športu, kar ne omogoča dobrega razvoja. Od tod pozivi Mestnega sveta, naj se kljub vsemu klubi, ki imajo sicer svoja uveljavljena imena, začnejo združevati. Tako zdaj iz situacije, ko je denarja v športu dovolj, a je nepravilno razporejen, poskušamo preiti na pravilno razporeditev razpoložljivih sredstev. Drobljenje je namreč povzročilo, da so klubi na robu preživetja in so odvisni samo še od dobre volje in finančnih zmožnosti staršev otrok v njih. Vsi starši smo namreč veseli, če otroci trenirajo in nastopajo, vendar pa to ne omogoča razvoja. Potrebna je vizija, kako naj posamezen klub vzpostavi vse svoje strukture – od pionirske do članske, in potrebno je dovolj trenerskega in strokovnega kadra, ki bo lahko pomagal svojim članom razvijati sposobnosti in ambicije od rekreativnega do vrhunškega športa.

Ljubljana naj torej postane mesto športa? Boste poskušali mestu pridobiti ta naslov tudi formalno, ko ima že toliko drugih imenitnih naslovov, kot so mesto heroj, mesto kulture, univerzitetno mesto, zdravo mesto, mesto prostovoljstva ...?

Ni nujno, da bi ravno pridobili ta naslov, pomembno pa je, da Ljubljančani in Ljubljančanke svoje mesto občutijo tudi kot mesto športa.

Izkazano spoštovanje

Priznanja in plakete na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Fotografije: Stane Jeršič

Zahvalni nagovor prof. Marjana Ocvirka, dobitnika plakete za izjemne zasluge in dosežke s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, na slovesnosti ob svetovnem dnevu civilne zaščite 5. marca v Mestnem muzeju Ljubljana. Nagrade je podelil župan Zoran Jankovič.

Ob dnevu civilne zaščite je Mestna občina Ljubljana tudi letos izkazala spoštovanje tistim plemenitim someščanom, katerih poklic ali prostovoljno delo je izpolnjeno s pomočjo soljudem, ki jih doletijo naravne in druge nesreče. 5. marca je priznanja in plakete na slovesnosti v Mestnem muzeju Ljubljana, na kateri je zaigral harmonikar Andraž Kamnar, podelil župan Zoran Jankovič, ki se je nagrajencem zahvalil za njihovo nesebičnost, ki daje Ljubljani pečat solidarnega mesta.

Dobitnik plakete za izjemne zasluge in dosežke s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Prof. Marjan Ocvirk

Mnogi Ljubljancani in študentje Fakultete za arhitekturo poznajo prof. Marjana Ocvirka kot rednega profesorja na Fakulteti za arhitekturo in kot odličnega poznavalca in skrbnika dediščine arhitekta Jožeta Plečnika. Od leta 1984 je član upravnega odbora Sklada arhitekta Jožeta Plečnika in predsednik Odbora za varovanje Plečnikove dediščine. V letih 1986 do 1994 je bil član odbora za urejanje stare Ljubljane in predsednik odbora za ureditev Petkovškovega nabrežja. Malokdo iz arhitekturnih krogov pa ve, da je prof. Ocvirk aktivni član Civilne zaščite že od leta 1976, ko je postal član občinskega štaba Civilne zaščite občine Ljubljana Center, leta 1986 pa je postal njegov poveljnik. To nalogo je opravljal tudi po spremembi lokalne samouprave leta 1995, ko se je ta štab preimenoval v štab Operativne izpostave Štaba civilne zaščite Mestne občine Ljubljana Center, in bil poveljnik do leta 2007. Prof. Ocvirk pa ob tem ni opravljal le naloge poveljnika, ampak je z velikim veseljem sodeloval pri pripravah in izvedbi strokovnih ekskurzij štabov Civilne zaščite na temo delovanja le-teh ob rušilnem potresu in nalogah popotresne obnove objektov in predelov mest. Vselej pa je bil človek, na katerega si se lahko zanesel, pripravljen priskočiti na pomoč in pomagati pri izboljšanju varnosti v našem mestu.

Dobitniki zahvalnih listin za dolgoletno uspešno delo pri razvijanju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

Marko Puškarič

je že vrsto let aktiven skavt in skavtski voditelj. Do

konca leta 2008 je bil vezni član med Oddelkom za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne občine Ljubljana in skavti.

Njegove naloge so bile obveščanje skavtinj in skavtov glede različnih aktivnosti in nalog, ki jih je pripravil mestni Oddelek za zaščito in reševanje in civilno obrambo. Sodeloval je pri koordinaciji in zbiranju članov Združenja slovenskih katoliških skavtinj in skavtov za tečaje bolničarjev in mednarodne vaje vodnikov reševalnih psov, ki ju organizira oddelek. Na njegovo pobudo se je bolničarskega tečaja udeležilo že več kot 30 skavtinj in skavtov.

Njegovi vrlini sta zanesljivost in natančnost, s katerima je vedno in povsod opravil vsakršno nalogo in zastavljeni cilj. Najrazličnejše naloge je izvedel vestno, marljivo in vzorno.

Poleti 2008 je bil glavni koordinator največjega skavtskega tabora v zgodovini Slovenije. Njegova naloga je bila usklajevanje med različnimi organizacijami, društvi, prostovoljci ter posamezniki, tako da se je lahko približno 3500 otrok iz vse Slovenije teden dni izobraževalo in aktivno preživljalo počitnice. Glede na svoje dosedanje delo je Marko Puškarič velik zgled mladim skavtinjam in skavtom tako na področju skavtskega življenja kot tudi pripravljenosti, da služi kjerkoli in kadarkoli. Brez njega tako zgledega in dobrega sodelovanja med Oddelkom za zaščito, reševanje in civilno obrambo Mestne občine Ljubljana in Združenja slovenskih katoliških skavtinj nikakor ne bi bilo, saj je duša tega povezovanja.

Janez Bečan

Član gasilske organizacije je postal leta 1945. Od nekdaj je bil pristaš operativnega dela, za katerega se je ves čas tudi usposabljal in izobraževal. Leta 1980 so mu zaupali poveljstvo nad sektorjem, ki se je pod njegovim vodstvom

uspešno razvijal. S posodabljanjem opreme in orodja so dosegli visoko raven usposobljenosti operativnih gasilskih enot. Bil je nosilec usposabljanj enot civilne zaščite v krajevni skupnosti Stanežiče-Medno. Operativno je nudil pomoč pri vodenju teh enot v primerih poplav na področju Gameljn. Zaradi delovnih dosežkov in zaupanja je bil poveljnik deset let. Še posebej pa poudarjamo njegovo resnično predanost gasilski organizaciji in njenemu povezovanju v sistem zaščite in reševanja ter vrednotam, ki jih le-ta predstavlja.

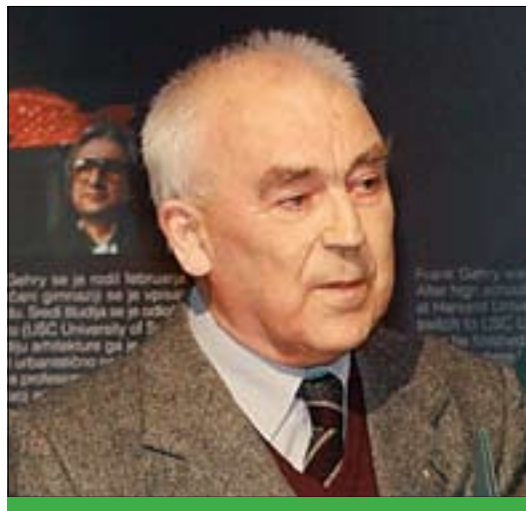
Boštjan Brčan in Jože Pečnik

sta 25. novembra 2008 zgodaj zjutraj sodelovala kot člana gasilske intervencijske ekipe Gasilske brigade Ljubljana, ki je bila vpoklicana zaradi prometne nesreče na Dolenjski cesti v Ljubljani. V nesreči so bile udeležene tri osebe. Voznika obeh vozil sta bila težje poškodovana, sovoznik v enem od obeh udeleženi vozil pa ni več kazal znakov življenja. Na kraju dogodka je hkrati posredovala tudi ekipa Reševalne postaje, v kateri sta bila Robert Sabol in Jerica Kalister.

Ker je bilo udeleženi več ponesrečencev, sta prosila za pomoč gasilsko ekipo. Iz vozila so prenesli sovoznika, ki ni več kazal znakov življenja. Medtem ko sta reševalca hitela pomagat še drugim ponesrečencem, sta Boštjan in Jože usklajeno začela oživljati ponesrečenca ter zelo hitro vzpostavila dihanje in utrip. Pozneje sta ponesrečenca skupaj z reševalci še dokončno oskrbela, dokler ni bil odpeljan v Univerzitetni klinični center.

Ta intervencija je lep primer odličnega sodelovanja in dobre komunikacije ekip Gasilske brigade Ljubljana in Reševalne postaje UKC Ljubljana. Hkrati pa je to tudi potrditev dobrega znanja prve in nujne medicinske pomoči gasilcev Gasilske brigade Ljubljana. Ponesrečenec, ki

Ljudem z velikim srcem

Prof. Marjan Ocvirk

Marko Puškarič

Janez Bečan

sta mu gasilca Boštjan Brčan in Jože Pečnik nesebično in strokovno nudila pomoč, je hudo prometno nesrečo preživel predvsem zaradi njune uspešne pomoči.

Prostovoljno gasilsko društvo Tomačevo-Jarše

Prostovoljno gasilsko društvo Tomačevo-Jarše, ustanovljeno leta 1952, je med mlajšimi gasilskimi društvi v Mestni občini Ljubljana, vendar je vseskozi aktivno tako pri vzgoji mladine, preventivnega dela med ljudmi na področju delovanja kot pri operativnem delu.

V društvu, ki ima 115 članov, izstopajo tri kategorije članstva: ● 23 pionirjev, ● 36 pripravnikov in ● 46 prostovoljnih gasilcev operativcev. Slednji so v zadnjih dveh letih opravili 85 intervencij v Mestni občini Ljubljana, pomagali so tudi v Železnikih in pri gašenju požara na Krasu, sodelovali pa so tudi pri nujenju pomoči zunaj meja domovine, v Ukvah v Italiji. Društvo je nepogrešljivo pri izvedbi mednarodne vaje vodnikov reševalnih psov in drugih projektih zaščite in reševanja v

Mestni občini Ljubljana. Z uspešnim delom pri vzpostavljanju dobrih medsebojnih odnosov med člani in vzdrževanju le-teh, je v društvu številno člansko jedro, pripadno prostovoljnemu strokovnemu delu na področju zaščite in reševanja, ki se dokazuje pri konkretnih nalogah in pri usposabljanju za izvedbo teh pogosto zahtevnih in nevarnih nalog.

Prostovoljno gasilsko društvo Slape-Polje

PGD Slape-Polje je bilo ustanovljeno konec leta 1949, v času obnove porušene domovine. Od začetka delovanja društva se je članstvo strokovno usposabljalno, kadrovske krepilo in tehnično opremljalo. Posebno intenziven razvoj je društvo doseglo v zadnjih petih letih, ko so se društvu pridružili novi člani različnih starosti, od mladine do članic in članov ter tudi veteranov in veterank. Društvo je vseskozi s primernimi kadri skrbelo za mladinski naraščaj, kar se mu obrestuje, saj nima težav s pomanjkanjem kvalitetnih mladih kadrov, predvsem z operativnimi člani. Izobraževanje gasilskega

kadra je osnova za dobro operativno enoto, ki je sposobna za vsako intervencijo ob vsakem času. V tem smislu se je veliko operativcev in operativk med drugim usposabljalno tudi na tečaju za nudenje prve in nujne medicinske pomoči v organizaciji Mestne občine Ljubljana. Izvajalci prve in nujne medicinske pomoči mesečno obnavljajo tematiko, s katero so se seznanili na predavanjih. Številčno operativno članstvo vedno pristopi na pomoč, kjer je potrebno; pri intervencijah na področju Mestne občine Ljubljana ali zunaj nje. Tako je več njihovih članov dva dni pomagalo prizadetim ob zadnji ujmi v Železnikih, pred tem pa tudi sodelovalo pri gašenju katastrofalnega požara na Krasu. Složnost članstva, dobro vodstvo ter volja in strokovnost vseh kategorij članov PGD Slape-Polje so dokazani, saj se je društvo v letu 2008 po sistemu točkovanj vseh aktivnosti oziroma dejavnosti društva uvrstilo v sam vrh razpredelnice Prostovoljnih gasilskih društev Mestne občine Ljubljana, kar je lepa popotnica za leto 2009, ko društvo praznuje 60-letnico svojega delovanja.

Boštjan Brčan

Jože Pečnik

Štefan Hrustek, predsednik PGD Slape-Polje

»Česar se lotiš, temu moraš slediti«

Pogovor s častnim meščanom akademikom prof. dr. Vinkom Dolencem

Nad 500 strokovnih predavanj v 60 svetovnih državah

Prof. dr. Bojana Beović je akademika prof. dr. Vinka V. Dolenca predstavila kot veliko svetovno strokovno avtoriteto, ki v svetovne medicinske predavalnice privablja na tisoče znanja željnih učencev. Akademik Dolenc je imel več kot 500 predavanj v 60 državah na vseh celinah, njegovo ime pa se ne pojavlja kot referenca le v medicinskih učbenikih, ampak v naslovih strokovnih del, ki obravnavajo njegovo izvirno kirurško tehniko. Na vprašanje, zakaj se je odločil za medicino, je povedal, da je želel postati pilot, a so ga zavrnil, češ da slabo sliši na eno uho, čeprav je njegov sluh še danes izvrsten. K študiju medicine ga je gnalo filozofsko vprašanje, zakaj živa materija ne more preživeti nežive. Videl je, da tudi medicina ne odgovarja na ta vprašanja in da v tem pogledu še danes stoji na začetku. V svojem gimnazijskem študiju je pogršel več primerjalne biologije, ki bi ga bolj pripravila na poklic. Ko je pred kratkim operiral v Atenah, sta s prijateljem zdravnikom ugotavljala, da smo ljudje – podobno kot živalske vrste – po svojem temeljnem poslanstvu prenašalci genoma, pa naj se s tem strinjamo ali ne.

Zakaj poklic nevrokirurga? Je izbrana pot prava?

O tem ima akademik Dolenc mešane občutke, a gnala ga je raziskovalna radovednost, s katero je želel na področju nevrokirurgije nekaj premakniti, saj je čutil, da na njegovem strokovnem področju še ni zadnjih odgovorov. Pri delu se je pogosto posvetoval s prof. Pikljem, pot do uspehov pa je bila pot potrpežljive vztrajnosti, ukvarjanja z zavestjo in idejami, ki preusmerjajo znane miselne poti. Danes operira več kot kadarkoli prej, saj »ne znam nič drugega kot to« in ne glede na to, ali je izbrana pot prava, bi se zanjo odločil ponovno.

Kaj misli o tisočih študentih specializantih, kako jih poleg predavanja tehnike usmerja?

Profesor Dolenc želi svoje študente naučiti predvsem discipline, saj meni, da jih prav s tem nauči zelo veliko. Vse se začne s prvim korakom in potem napreduješ z vztrajnostjo in disciplino. Opaža, da želijo študentje prehitro priti do cilja, a meni, da je

Foto: Domen Pal

Mestna svetnica prof. dr. Bojana Beović se je v ciklu pogovorov *Vizionarji*, ki od letos potekajo v Mestni hiši na pobudo mestne svetnice prof. dr. Milene Mileve Blažič, 11. februarja pogovarjala s častnim meščanom Ljubljane, znamenitim zdravnikom akademikom prof. dr. Vinkom V. Dolencem.

V ciklu večerov *Vizionarji*, ki se po zamisli mestne svetnice prof. dr. Milene Mileve Blažič mesečno odvijajo v Mestni hiši, je 11. februarja svoje poglede na medicino in življenjska spoznanja razgrnil nevrokirurg svetovnega slovesa, predstojnik Oddelka za nevrokirurgijo v UKC Ljubljana akademik prof. dr. Vinko V. Dolenc, ki je lani postal častni meščan Ljubljane. Pogovor je vodila mestna svetnica prof. dr. Bojana Beović, pomočnica strokovne direktorice za kakovost v UKC, ki se z akademikom Dolencem dnevno srečuje na kliniki. Pogovor je pred polno dvorano uglednih udeležencev večera, med katerimi so bili tudi podžupanja Jadranka Dakić in direktor Mestne uprave Vasja Butina in nekateri mestni svetniki, nagovoril župan Zoran Jankovič. Povedal je, da je ponosen na uglednega gosta in spoštovanega prijatelja, hkrati pa menil, da bi bil čas ustanoviti center z njegovim imenom, ki bi postal svetovno prepoznavna blagovna znamka.

treba do tja prehoditi veliko pokrajina. Pot do cilja pomeni veliko vlaganja časa, da kirurg spozna potek dela in njegove zakonitosti. Marsikdo težko sprejme resnico, da s skrajševanjem poti ni mogoče doseči ničesar. Ko kadilce med študenti sprašuje, zakaj kadijo, jim hkrati pove, da so tu zato, da se s svojimi problemi soočijo.

Kakšen imajo odnos do svojega dela študentje drugod po svetu?

V mnogih evropskih deželah je podobno kot pri nas, Amerika v tem trenutku ni več na vrhu, razcvet pa se začneja dogajati na Pacifiku. Predvsem na Japonskem je akademik Dolenc videl, s kakšno vnemo vsrkavajo študentje nova spoznanja. Ko je predaval v Koreji, je prišlo 200 kirurgov iz vse države in jim je govoril ves dan. Ko se je čez tri leta vrnil, so isti ljudje pokazali velike rezultate, ker so bili pri svojem delu motivirani - ne da bi mislili, da živijo v lepi deželi in da so nekaj posebnega. Ko sta v

Pekingu in Šanghaju dva od njegovih slušateljev predstavila svoje izkušnje, je ugotovil, da se jih tudi sam ne bi sramoval. Zato v šali pravi »Bojmo se Kitajcev«, ker so izjemni. Sledijo tistemu, za kar se odločijo. »Česar se lotiš, temu moraš slediti. Če si se prav odločil, ni težko,« pravi prof. Dolenc.

Je kultura Evrope v krizi ali gre za ciklus, za katerim sledi ponoven vzpon?

»Imamo kvantum sposobnosti in samo iz tega lahko črpamo. Potrebna pa je resnost pri delu in samodisciplina«, meni akademik Dolenc. Pred časom je na predavanju v Cambridgeu videl, da je od tam izšlo pet nobelovcev na področju medicine, saj so se izšolali v primernem okolju. Zato ni mogoče govoriti o propadu Evrope. Velja pa se zamisliti nad tistimi, ki živijo brez cilja in razmišljanja o prihodnosti. Deloma je za tako stanje odgovorna televizija, ki nas prepričuje, da smo zgrešili cilj, če nismo bogati, a »zadovoljstvo

je notranje spoznanje, ki te naredi najbolj srečnega«.

Drži Hipokratova misel, da se predanost zdravniškemu delu najbolje prenaša znotraj družine?

Akademik Dolenc ima do hčerkinega poklica uspešne zdravnice, ki se ukvarja s spanjem (»zmeraj je rada spala«) indiferenten odnos. Meni, da je treba otrokom odpirati svet, jim dati možnosti, odločajo pa naj se sami, saj ni ničesar mogoče doseči z indoktrinacijo. Sin profesorja Dolenca se je odločil za študij fizike in ima v letniku tri kolege, ki se jim ni treba učiti, a »pri izbiri poklica je vedno potrebnega nekaj idealizma«, pravi profesor.

Kako pa je s feminizacijo zdravniškega poklica, saj je med ženskimi in moškimi kolegi razmerje 70 proti 30 v prid kolegicam?

Najprej je treba vedeti, »da je enakost

med spoloma velika zmota in boj za enakost nima smisla. Ženske in moški smo enako dragoceni, nismo pa enaki, marveč komplementarni. Če bi bili enaki, bi moški zmagali, če pa se dopolnjujemo, si lahko med seboj pomagamo. Obstaja velika razlika med poklici. Ženski je teže iti po poti trdega dela, kakršno je nevrokirurgija, kjer operacije trajajo tudi po 20 ur, zato naj se lotijo lažjih specializacij. Kjer pa gre za dokazovanje enakosti zaradi dokazovanja samega, nastajajo velike izgube. Dekleta prej dozorijo in so v mnogih pogledih inteligentnejša, a jih fantje pozneje dohitijo. Ko so fantje prihajali od vojakov, so šli mnogi v donosnejše poklice, na medicinsko fakulteto pa se je vpisovalo vedno več deklet. Po poroki pa prihaja do večjega osipa žensk, saj je ženski spol zelo determiniran z rojevanjem in vzgojo otrok, zato je na ženski večje breme življenja, medtem ko je moški družini manj odgovoren.

V zadnjem času je v javnosti vse več govora o zdravniških napakah in medijskih napadov na zdravnike. Gre za napad na intelektualce, za spoznanje, da so zdravniki le ljudje, za medijsko manipulacijo?

Vprašanje je zelo kompleksno, meni akademik Dolenc. Gre za posledico dolgoletne slabe organizacije zdravstva. Sam bi rad živel v družbi, kjer bi lahko izbral svoje sodelavce, ob enem pa tudi ni našel prijema, kako človeka spremeniti. Gre za vedno bolj zrahljano razmerje med dolžnostmi in pravicami. Če bi se na kliniki v Zürichu zgodilo, da bi kolega dobil nalogo, naj ob določeni uri pride k bolniku in ga preveže, pa tega ne bi naredil, bi takoj izgubil službo. Nikjer na svetu, razen pri nas, se ne more zgoditi, da zdravnik ob uri ne bi bil na terapiji. Glavni problem je pri nas v tem, da nekdo, ki dobi neko nalogo, tega ne občuti kot svojo prioriteto, ampak raje poišče izgovor, da tega ne naredi, nasprotno pa na Japonskem celotna družba deluje po načelu, da izvedeš, kar si si zastavil. Gre za to, kako se lahko drug na drugega zanesemo. V demokraciji je sankcij za neizpolnjene dolžnosti premalo. Demokracija je dobra samo do takrat, dokler se dogovarjamo, potem postane zakon, v nasprotnem primeru nastane anarhija, meni akademik Dolenc in prav v tem vidi razlog za težave v zdravstvu.

Kako pa potemtako pomagati slovenskemu zdravstvu?

Ministru za zdravje je akademik Dolenc na vprašanje, kako v Sloveniji urediti zdravstvo, pred časom odgovoril, da je treba vse zdravnike v državi vrniti medicini. Zdaj hodijo na kongrese, dobijo tam kreditne točke in imajo občutek, da strokovno napredujejo. Zdravniki naj veliko študirajo, treba pa jim je tudi pomagati. Prav zdaj je v načrtu širša računalniška podpora baza, ki bo deloma lahko nadomestila dodatno izobraževanje. Dobrodošla je ideja sodelavca Medicinskih razgledov, da bi v tej strokovni reviji objavljali konkretne primere in sledili toku razmišljanja, ki zdravnika privede do ugotovitve bolnikove diagnoze.

Podporne baze podatkov obstajajo, analize pa kažejo, da so v Kliničnem centru največji problem odnosi med zaposlenimi. Zakaj je tako?

Gre za problem majhne družbe, v kateri so najslabši odnosi med zdravniki in umetniki. Film o Židih na Krfu je pokazal, kako se v majhnih skupinah zmeraj prenašajo slabe informacije; vsakdo ve o drugem povedati kaj slabega in taka je »usoda ljudi med Sežano in Šentiljem«, zato se moramo odpreti svetu, odhajati v tujino in sodelovati z drugimi. Če bi bil sam direktor Kliničnega centra, bi postavil pogoj, da bi vsi zdravniki prisegli, da bodo samo en dan v tednu govorili dobro o kolegih. Spodbujanje dobrega pa je moč Združenih držav. Po drugi strani smo bili Slovenci v vseh državnih skupnostih vselej obrobni narod, nikoli središčen. Vedno smo se primerjali s sosedi in namesto samozavesti razvili aroganco. Prof. Janžekovičeva je celotne Združene države naučila, kako se zdravijo opeklino, pa tega nismo znali unovčiti. Potrebno pa je trdo delo in zagovarjanje tistega, kar delamo. Premalo je namreč le to, da smo v Evropi, treba se je izkazati z delom, ki ti ga priznajo tudi drugi.

Kaj pa knjiga spominov in življenjskih spoznanj, bo akademik profesor dr. Dolenc voljan z njo obogatiti tudi slovensko humanistiko?

»Vsakega človeka je njegov svet svet«, zato bo začel o svojem delu in življenju pisati morda čez dvajset let, ko si bo lahko vzel čas tudi za to.

Na podlagi Odloka o priznanjih Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 116/08)
Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana objavlja

javni razpis ZA PODELITEV ŽUPANČIČEVH NAGRAD ZA LETO 2009

Župančičeve nagrade so najvišja priznanja Mestne občine Ljubljana za izjemne stvaritve s področja umetnosti in kulture, ki pomembno oblikujejo kulturno življenje prebivalcev Mestne občine Ljubljana, kakor tudi za stvaritve, za katere so ustvarjalci prejeli mednarodna priznanja oziroma so svojim delom pomembno prispevali k upodobitvi in predstavitvi mesta Ljubljane doma in v svetu.

Župančičevo nagrado lahko prejmejo ustvarjalci z območja Mestne občine Ljubljana za izjemne kulturne stvaritve, ki so bile javnosti predstavljene v obdobju preteklih dveh let (od konca marca 2007 do vključno marca 2009) ali za delo iz daljšega obdobja, ki trajno obogati kulturno zakladnico Mestne občine Ljubljana in je lahko izjemen kulturni dosežek tudi v mednarodnem merilu. Kadar gre za tako celovito delo, da ni mogoče prepoznati oziroma razločiti posameznikovega kulturnega prispevka, lahko dobi Župančičevo nagrado skupina ustvarjalcev.

Mestna občina Ljubljana bo podelila največ štiri (4) Župančičeve nagrade.

Pobudo za podelitev Župančičeve nagrade lahko podajo posamezniki in pravne osebe, ki imajo stalno prebivališče oziroma sedež v Mestni občini Ljubljana. Prav tako lahko tudi člani Komisije za podelitev Župančičeve nagrade, v skladu z razpisom, sami predlagajo druge kandidate po svoji presoji.

Predlagatelji ne morejo predlagati posmrtnih nagrad. Dobitnik lahko prejme nagrado samo enkrat in v tekočem letu največ eno priznanje Mestne občine Ljubljana.

Pobuda za podelitev nagrade mora vsebovati:

- podatke o kandidatu: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, rojstni datum v primeru fizične osebe, naslov, telefon ter v primeru pravne osebe še kontaktno osebo, kolikor je to mogoče;
- pisno soglasje kandidata za kandidaturu in v primeru, da je kandidat fizična oseba, soglasje za uporabo osebnih podatkov, kolikor je to mogoče;
- podatke o pobudniku: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, naslov, telefon ter v primeru, da je pobudnik pravna oseba, še kontaktno osebo;
- navedbo vrste nagrade: za življenjsko delo, za delo iz obdobja preteklih dveh let;
- utemeljitev pobude ter morebitna druga mnenja tistih, ki pobudo podpirajo.

Če pobudnik ne bo pridobil soglasja kandidata, bo Komisija za podelitev Župančičevih nagrad sama pozvala kandidata, da poda soglasje h kandidaturi, ter v primeru, da je kandidat fizična oseba, tudi soglasje za uporabo osebnih podatkov. Če kandidat ne bo podal soglasja, bo pobuda izločena iz nadaljnje obravnave.

Pobude za podelitev Župančičeve nagrade pošljite na naslov:

Mestna občina Ljubljana – Sprejemna pisarna, Komisija za podelitev Župančičevih nagrad za leto 2009, Adamič Lundrovo nabrežje 2, do vključno 13. aprila 2009 v zaprti ovojnici s pripisom »Za razpis: Župančičeve nagrade 2009 – ne odpiraj!«

Pobudniki bodo o izboru obveščeni v roku 14 dni po izboru.

Javni razpis za podelitev Župančičevih nagrad 2009 je od dneva objave v Uradnem listu RS dosegljiv tudi na spletni strani Mestne občine Ljubljana (www.ljubljana.si) in v glasilu Ljubljana. Dodatne informacije lahko dobite na Oddelku za kulturo Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, Ambrožev trg 7 pri sekretarki Komisije za podelitev Župančičevih nagrad Manji Ravbar po tel.: 01/ 306 48 38 in 01/ 306 48 45 ter po e-pošti: manja.ravbar@ljubljana.si.

Uradne ure po telefonu so vsak dan od 9. do 11. ure.

Delovni utrip Mestne hiše

Kolokvij o mestnem prometu

Pod pokroviteljstvom župana **Zorana Jankovića** in veleposlanice Francije v Sloveniji **Chantal de Bourmont** se je v Veliki sejni dvorani Mestne hiše 20. marca odvijal kolokvij o mestnem prometu.

Pred polnim avditorijem uglednih javnih uslužbencev Mestne uprave, raziskovalcev in načrtovalcev so vabljeni udeleženci razpravljali o različnih zornih kotih urejanja prometa v mestih. V prvem delu je formalno, institucionalizirano plat mestnega prometa predstavil **Philippe Peyronnet**, predstavnik francoskega Ministrstva za promet, ki je opisal francoski okvir organiziranja mestnega prometa in organov, ki so jih v Franciji ustanovili na državni, regionalni in lokalni ravni, ter načine, sisteme državne pomoči občinam za učinkovito upravljanje mestnega prometa in način razdelitve stroškov javnega potniškega prometa v mestih. Poudarek je bil na dejstvu, da je javni potniški promet javna storitev in je za uspešno izvajanje storitve oziroma črpanje javnih sredstev treba izdelati načrt upravljanja. Sledil je **Franc Možina** z Oddelka za gospodarske družbe in promet s predstavitvijo ljubljanskega okvira urejanja prometa.

V drugem delu so predstavniki različnih načrtovalskih, svetovalnih podjetij ter proizvajalcev strojne in druge opreme govorili o svojih storitvah oz. proizvodih. Tako je **Herman Schneider** predstavil projekt optimizacije mestnega prometa v Kantonu Sarajevo, **Jean Marc Pagliero** in **Hubert Peugeot** izkušnje vodenja projekta tramvaja v mestu Reims, sicer svetovni prestolnici šampanjca, in **Scott Kunitani** o možnostih izboljšanja urbanega okolja z uvedbo tramvaja. Načelnik Oddelka za urejanje prostora **mag. Miran Gajšek** in **Bruno Bensa** sta zaključila dogodek s predstavitvijo tekočih planskih nalog na mestni in regionalni ravni. - Dogodek sta organizirala Gospodarska misija Francoskega veleposlaništva in Oddelek za urejanje prostora Mestne uprave Mestne občine Ljubljana.

*Ivan Stanič, u.d.i.a.,
Oddelek za urejanje prostora*

Obiski v Mestni hiši

● 22. januarja je župan **Zoran Janković** v Zeleni dvorani Mestne hiše sprejel novo veleposlanico Kraljevine Švedske v Republiki Sloveniji **Inger Ultvedt**, ● 28. januarja pa delegacijo partnerskega švedskega mesta Karlstad; v Ljubljano so pripotovali županja Karlstada **Birgitte Samuelsson**, podžupan **Magnus Persson**, podžupan **Bo Hidén**, namestnik direktorja **Ulf Nyqvist** in vodja mestnega odseka za okolje **Mikael Schultz**. ● 16. februarja sta se na delovnem pogovoru v Mestni hiši sestala župan **Zoran Janković** z ožjimi sodelavci in predsednik Vlade RS **Borut Pahor** z delegacijo. ● 5. marca je župan sprejel predsednika Črne gore **Filipa Vujanovića** z delegacijo, ki je bil na dvodnevem uradnem obisku pri predsedniku države **dr. Danilu Türku**. ● 28. marca je župan v Mestni hiši sprejel štiričlansko delegacijo iz Moskve – Igorja Petroviča Novoselova, Valerija Petroviča Melnikova, Edvarda Olegoviča Chovusijana in Igorja Vasiljeviča Khalevinskija, ki so mu izročili kip Puškina kiparja Nikolaja Aleksandroviča Kuznecova – Muromskega; župan je kip simbolično prejel v dar ob obisku v Moskvi. Slavnostna gosta sta bila primabalerina **Maja Mihailovna Plisecka** in skladatelj **Rodion Ščedrin**.

Obiski predstavnikov županstva in sodelavcev Mestne uprave v tujini

● 11. februarja je delegacija Mestne občine Ljubljana obiskala pobrateno mesto Chengdu, kjer jo je sprejel tamkajšnji župan **Ge Hong Li**. Udeleženci delovnega srečanja so se strinjali, da bodo leta 2011 obeležili 30-letnico pobratenja obeh mest. Delegacija, v kateri so bili podžupan **Aleš Čerin**, mestni svetnik in predsednik Komisije za mednarodne odnose MOL **Roman Jakič**, vodja Službe za razvojne projekte **Zdenka Šimonovič**, vodja Službe za mednarodne odnose in protokol **Tanja Dodig Sodnik** in višji svetovalec **Klement Čepon**, je obisk začela 9. februarja, ko so se predstavniki MOL najprej srečali s podžupanom Pekinga **Ji Linom**. Sogovorniki so ugotovili, da se možnosti sodelovanja med obema

Foto: Miha Fras

28. marca je župan Zoran Janković v Mestni hiši pozdravil na slovesnem odkritju kipa Puškina kiparja Nikolaja Aleksandroviča Kuznecova – Muromskega, ki ga je simbolično prejel v dar ob obisku v Moskvi. Ob odkritju kipa je bila v Ljubljani navzoča štiričlanska delegacija iz Moskve: Igor Petrovič Novoselov, Valerij Petrovič Melnikov, Edvard Olegovič Chovusijan in Igor Vasiljevič Khalevinskij, ki so županu kip podarili, slavnostna gosta pa sta bila primabalerina Maja Mihailovna Plisecka in skladatelj Rodion Ščedrin.

mestoma kažejo predvsem na področju turizma ter okoljskih in prometnih vprašanj. Na sprejemu, ki ga je za delegacijo pripravil slovenski veleposlanik v Pekingu **dr. Marjan Cencen**, so se člani delegacije srečali tudi s Slovenci, ki živijo v Pekingu. Delegacijo je gostil tudi **Wang Dongzhou**, predsednik stalnega odbora ljudskega kongresa Chengduja, ki se je zahvalil za pomoč Ljubljane ob lanskem rušilnem potresu v Sečuanu, ki so jo v Chengduju sprejeli kot izraz globokega prijateljstva med mestoma. Ljubljanska delegacija je v Chengduju

obiskala še tehnološki park in se srečala s predstavniki univerze, z mestno Prometno administrativno komisijo in Birojem za načrtovanje, na katerem je bila glavna tema izmenjava izkušenj na področju prometa. Predstavniki MOL so kitajskim kolegom predstavili tudi izkušnje pri projektu Civitas Elan. Člani delegacije so si ob koncu obiska ogledali še šolo, ki so ji mestne oblasti Chengduja namenile darovani denar Mestne občine Ljubljana prizadetemu območju, in se sestali s predstavniki Industrijskega in trgovskega združenja ter Biroja za varovanje

Foto: Miha Fras

24. marca sta župan Zoran Janković in direktor Lekarne Ljubljana mag. Marko Jaklič slovesno odprla nove poslovne prostore Lekarne Ljubljana na Komenskega 11. Prostore si je ogledala tudi podžupanja Jadranka Dakić.

okolja Chengduja. Vodji delegacij sta se dogovorila, da si bosta obe strani prizadevali za poglobitev sodelovanja tudi na gospodarskem področju.

● 6. marca je bil župan **Zoran Jankovič** z delegacijo, v kateri so bili podžupan **Jani Möderndorfer**, predsednik Komisije za mednarodne odnose **Roman Jakič**, direktor Mestne uprave **Vasja Butina**, načelnik Oddelka za kulturo **dr. Uroš Grilc**, načelnik Oddelka za šport **Marko Kolenc**, vodja Službe za notranjo revizijo **mag. Nataša Koprivšek**, vodja Odseka za odnose z javnostmi **Tjaša Ficko** in sodelavec Odseka za mednarodne odnose in protokol **Predrag Subotić**, na obisku v Beogradu. V beograjski Mestni hiši je goste sprejel župan Beograda **Dragan Dilas**. Na srečanju sta župana izrazila željo, da bi se slovenska in srbska prestolnica pobratili. Ljubljana bi tako postala tretje pobrateno mesto Beograda. Župan Ljubljane se je v družbi beograjskega župana udeležil slovesne otvoritve srbsko-slovenske poslovne konference na Gospodarski zbornici Srbije, kjer je udeležence konference tudi uradno nagovoril. Popoldan pa je bil župan z delegacijo navzoč pri podpisu sporazuma med Fakulteto za upravo Univerze v Ljubljani in Fakulteto za organizacijske vede Univerze v Beogradu in se nato pridružil delegaciji Vlade Republike Slovenije na sprejemu na središču Beograda in obisku Veleposlaništva Republike Slovenije ter se srečal s slovenskimi in srbskimi gospodarstveniki. Zvečer se je župan Zoran Jankovič skupaj s premierom **Borutom Pahorjem** in delegacijo Vlade Republike Slovenije udeležil večerje v predsedniški palači, ki jo je priredil predsednik Republike Srbije **Boris Tadić**.

● 24. marca se je delegacija Mestne občine Ljubljana, ki jo je vodil podžupan **Jani Möderndorfer**, v zagrebški Mestni hiši srečala s predstavniki Zagreba na temo sporazuma o sodelovanju na področju kulture in delovanja športnih objektov. Na pogovoru so sodelovali **dr. Uroš Grilc**, načelnik Oddelka za kulturo, **Marko Kolenc**, načelnik Oddelka za šport, direktor Galerij in mestnega muzeja Ljubljana **Blaž Peršin**, direktor in umetniški vodja Festivala Ljubljana **Darko Brlek**, direktor Slovenske filharmonije **Damjan Damjanovič**, direktorica Kinodvora **Nina Peče**,

direktorica Mestnega gledališča ljubljanskega **Barbara Hieng Samobor** in strokovni sodelavci Mestne uprave **Mojca Slovec**, **Stane Skubic** in **Tone Orkič**.

Izbrani dogodki in prireditve, ki so jih s svojo navzočnostjo počastili župan, podžupani, mestni svetniki in sodelavci Mestne uprave

● 14. januarja se je na pobudo in pod vodstvom mestne svetnice **prof. dr. Milene Mileve Blažič** v Mestni hiši začel cikel pogovorov z naslovom *Vizionarji*, na katerega je bil prvi povabljen naš najbolj priljubljeni pesnik akademik **Tone Pavček**, častni meščan Ljubljane. Ohranjen delni posnetek pogovora Televizije Gea bo objavljen v prihodnji številki.

● 20. januarja so se v Mestni hiši že drugič sestali minister za zdravje **Borut Miklavčič**, generalna direktorica Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana **mag. Darinka Miklavčič** in strokovna direktorica **prof. dr. Saša Markovič** ter župan **Zoran Jankovič** s sodelavci Mestne uprave.

● Oddelek za urejanje prostora Mestne občine Ljubljana, Referat za načrtovanje javnih površin in prenavo, je 20. januarja skupaj z najširšo ekipo snovalcev projekta pripravil predstavitev izgradnje podzemne parkirne hiše pod Kongresnim trgom ter ureditve ploščadi Kongresnega trga in Parka Zvezda za tamkajšnje stanovalce in lastnike lokalov. Zbrane je uvodoma nagovoril župan, odgovorni za izvedbo projekta pa so po predstavitvi odgovarjali tudi na njihova vprašanja.

● 27. januarja sta župan **Zoran Jankovič** in direktor Policijske uprave Ljubljana **Stanislav Vrečar** podpisala protokol o sodelovanju Mestnega redarstva in Policijske uprave Ljubljana, s katerim je še dodatno potrjeno že tako dobro vsebinsko sodelovanje med obema ustanovama v zadnjih dveh letih.

● 3. februarja so ugledni sogovorniki, predsednica Športne zveze Univerze v Ljubljani **prof. dr. Andreja Kocijančič**, častni predsednik Rokometne zveze Slovenije župan **Zoran Jankovič** ter predsednik Rokometne zveze Slovenije **Franjo Bobinac** podpisali *Pismo o nameri o sodelovanju na 4. Evropskem*

In memoriam

Miran Zrimec

Nepričakovano nas je mnogo prezgodaj, na sončen zgodnjepomladanski dan, zapustil naš dragi sodelavec in prijatelj Miran Zrimec. Samo nekaj ur pred tem je še zadnjič z nami v prijetnem klepetu obujal spomine na cvetočo pokrajino marčevske Alžirije, kjer je v mestu Oran skupaj s starši preživel del najstniških let.

Že v mladih časih sta se izoblikovali njegovi dve ljubezni, do tujih krajev in do tehničnih znanosti. S francosko maturo matematične usmeritve iz Orana je nadaljeval študij na Univerzi v Grenoblu v Franciji. Tam je najprej končal višješolski študij fizike. Ker je imel vedno rad stroje in naprave, vse, kar ima »gumbe«, mu niti profesor, ki mu je odsvetoval prehod na drugo smer, ni mogel prepričati, da ne bi leta 1972 dokončal visokošolskega študija na Oddelku za tehnično matematiko, smer Informatika.

Svoje znanje je vedno rad delil in na dosežke svojih učencev je bil ponosen kot na lastne. Kariero je začel kot asistent na Fakulteti za elektrotehniko in računalništvo. Pomagal je pri izobraževalnih programih Srednje šole za računalništvo in Delavske univerze Cene Štupar v Ljubljani. Izobraževal pa je tudi sodelavce v Mestni občini Ljubljana.

Njegova prizadevanja za družbeni napredek se pri tem niso nehala. Aktivno je sodeloval pri mnogih združenjih. Bil je predsednik Sekcije za računalništvo pri Gibanju Znanost mladini v okviru Zveze za tehnično kulturo Slovenije, ki je imela pomembno pionirsko vlogo pri uvajanju sodobne računalniške informatike v vse segmente slovenske družbe. Bil je član programskega sveta izobraževalno sejemске prireditve INFOS. Aktivno in vidno pa je sodeloval tudi pri pionirskem delu koncepta in realizacije Univerzitetne računalniške mreže Decnet, modernizacije plačilnega prometa Službe družbenega knjigovodstva in številnih drugih projektih. V Mestni občini Ljubljana je bil zaslužen za izgradnjo osrednjega omrežja. V zadnjih letih je aktivno sodeloval pri Komisiji za e-poslovanje Skupnosti občin Slovenije in si prizadeval za sodelovanje na medobčinski ravni in z državno upravo. Soprogo Nubio je spoznal v času študija v Grenoblu. Po končanem študiju sta si družinsko življenje ustvarila v Ljubljani. Vendar je ljubezen do tujih krajev in potovanj v njem živela še naprej. Tešil jo je s preživljanjem prostih trenutkov v naravi na Rakitni. Po upokojitvi je načrtoval, da bi se z ženo preselila v njen rojstni kraj Nikaragvo. Žal mu usoda tega ni dovolila.

V dragem spominu nam bo ostal predvsem kot srčen, topel in značajan človek.

Ana Seliškar, vodja Centra za informatiko, v imenu sodelavk in sodelavcev Mestne občine Ljubljana

Delovni utrip Mestne hiše

Foto: Miha Fras

16. januarja sta župan Zoran Janković in Irena Nelec z Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana odprla prenovljene bivalne enote na Savski 1.

univerzitetnem evropskem prvenstvu v rokometu, ki ga bo Ljubljana gostila od 15. do 21. junija 2009.

● V Veliki sejni dvorani Mestne hiše je tega dne zasedal 19. mestni otroški parlament, na katerem so učenke in učenci, predstavniki 46 ljubljanskih osnovnih šol in 5 zavodov, odkrito spregovorili o temi *Ljubezen in spolnost*. Pred začetkom seje je mlade nagovoril tudi župan.

● 14. februarja se je v Mestni hiši mestna svetnica **prof. dr. Bojana Beović** pogovarjala s častnim meščanom Ljubljane akademikom **prof. dr. Vinkom V. Dolencem**. Pogovor objavljamo na straneh 24 in 25.

● Od 16. do 23. februarja je trajala enotedenska akcija Ljubljanskega potniškega prometa in Mestnega redarstva, v kateri so redarji izvajali intenziven nadzor nad postajališči mestnih avtobusov in sankcionirali vrsto nedovoljeno parkiranih avtomobilov na teh prostorih.

● 18. februarja je v Mestni hiši potekala delavnica *Projekti za drugačen javni promet v Ljubljani in regiji*, ki jo je organizirala Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana.

● Župan **Zoran Janković** je na svetovni dan civilne zaščite 5. marca izročil zahvalne listine in plakete Mestne občine Ljubljana zaslužnim osebnostim na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (stran 22).

● Župan **Zoran Janković** in direktor Policijske uprave Ljubljana **mag. Stanislav Vrečar** sta v 13. marca podelila priznanja sodelujočim v nagradnem likovnem in literarnem natečaju na temo *Dovolj imam pokanja*. V natečaju *Petarda je nevarna*, ki je trajal od 16. decembra 2008 do 21. januarja 2009, je bilo v I. kategoriji prijavljenih 13 likovnih del z 9 osnovnih šol in v II. kategoriji 7 literarnih del s 4 osnovnih šol. Nagradjenke za najboljši likovni izdelek so **Sonja Džinić** z OŠ Vodmat (mentorica **Brigita Merše**), **Nika Rihtar** z OŠ Mirana Jarca (mentorica **Tatjana Koc**) in **Sara Sirše** z OŠ Vide Pregarc (mentorica **Maja Žura**), pohvalo pa je prejela **Ingrid Bradeško** z Zavoda za usposabljanje Janeza Levca (mentorica **Ela Leskovšek**). Za likovna dela pa so nagrade prejeli: **Neža Arhar** z OŠ Zadobrova (mentorica **Majda Janko**), **Anemarij Kurnik** z OŠ Karel Destovnik Kajuh (mentorica **Cvetka Škof**) in **Marko Gabrovšek** z OŠ Milana Šušteršiča (mentorica **Nataša Škorjanc Strnad**). Pohvalo pa je prejela **Maša Lemajić** z OŠ Ledina (mentorica **Katarina Rigler Šile**).

● 27. marca je župan v atriju Mestnega muzeja Ljubljana sprejel udeležence mednarodnega blejskega srečanja pisateljev Slovenskega centra PEN. Zbrane je nagovoril tudi mestni svetnik **Mitja Meršol**.

● Župan **Zoran Janković**, predsednik Zveze delovnih invalidov Slovenije **Drago Novak**

Foto: Domen Pal

Od 17. februarja ima mestno središče pomembno pridobitev, nove sanitarije za invalide, ki sta jih odprla župan Zoran Janković in mestni svetnik Sašo Rink.

in predsednik Društva invalidov Ljubljana-Center **Anton Kastelic** so 31. marca podpisali Dogovor o vključitvi Mestne občine Ljubljana v izvajanje projekta za pridobitev listine *Občina po meri invalidov*.

Mestne pridobitve

● 16. januarja je župan **Zoran Janković** skupaj z **Ireno Nelec**, vodjo finančnega sektorja JSS MOL odprl prenovljene bivalne enote v stavbi na Savski 1, ki je v lasti Mestne občine Ljubljana. V pritličju deluje vrtec Mladi Ljubljana. V upravljajo JSS MOL.

● 29. januarja sta župan **Zoran Janković** in direktor Lekarn Ljubljana **mag. Marko Jaklič** svečano odprla novo poslovalnico enote Lekarna Koseze, ki je na novi lokaciji - Ulica bratov Učakar 58 - začela poslovati decembra lani.

● 10. februarja sta direktorica JSS MOL **Jožka Hegler** in direktor družbe Mijaks investicije, d.o.o., **Miha Jarc** podpisala menjalno in prodajno pogodbo, na podlagi katere bo JSS MOL zamenjal zemljišči za protivrednost 12 oskrbovanih stanovanj in parkirnih mest, ki jih bo družba Mijaks investicije, d.o.o., zgradila v Murglah.

● 17. februarja sta župan **Zoran Janković** in mestni svetnik **Sašo Rink** predala namenu nove javne sanitarije za gibalno ovirane osebe in prostor s previjalno mizico, namenjen mamicam z dojenčki.

Ureditev sanitarij je trajala mesec dni, uporaba pa je brezplačna.

● Župan **Zoran Janković** in direktor Zavoda Tivoli **Roman Jakič** sta 19. februarja odprla nov prizidek športne dvorane Slovan na Kodeljevem in novo urejeno parkirišče.

● 24. marca sta župan in direktor Lekarne Ljubljana **mag. Marko Jaklič** slovesno odprla nove poslovne prostore Lekarne Ljubljana na Komenskega 11.

● Za 60. rojstni dan je Živalski vrt Ljubljana dobil novo otroško igrišče, dar življenjske zavarovalnice NLB Vita, izdelalo pa ga je švicarsko podjetje Atelier Fredi Schelb iz Winterthurja. Igrišče je 28. marca odprl župan **Zoran Janković**.

Izbrane razstave na razstaviščih Mestne občine Ljubljana

● 26. februarja je župan v Zgodovinskem atriju Mestne hiše odprl razstavo 8. Podgrajskega likovnega tedna.

● Podžupan **Aleš Čerin** in **dr. Jadran Lenarčič**, direktor Instituta Jožef Stefan, sta v 9. marca, v Galeriji Kresija odprla razstavo *Fuzija, energija prihodnosti*. Razstavo sta pripravili Evropska komisija in EFDA.

● Župan je 24. marca v galeriji Kresija odprl razstavo otroških likovnih del *Štirje letni časi*, ki so jih ustvarili mladi umetniki Pionirskega doma. Razstava je odprta do 10. aprila

Živalski vrt Ljubljana - šestdesetletnik

Vasja Butina o zgodovini Živalskega vrta Ljubljana

Živalski vrt Ljubljana je 10. marca praznoval 60-letnico ustanovitve. Jubilej zaznamuje zgodovino živalskega vrta v sodobnem pomenu besede. Ker ga najbolj množično obiskujejo otroci, je to tudi prostor za vzgajanje spoštljivega odnosa do živali, obenem pa leži Ljubljanski živalski vrt v enem najlepših naravnih okolij v Evropi in je v zadnjih petih letih doživel pravi preporod in nov razvojni zagon. Že pred poletjem bo o zgodovini Živalskega vrta Ljubljana in zgodovini živalskih vrtov izšla tudi jubilejna publikacija, ki jo je napisal predsednik Sveta Živalskega vrta Ljubljana in direktor Mestne uprave Vasja Butina, v osemdesetih letih prejšnjega stoletja tudi vodja ukrepov družbenega varstva v tem zavodu, ki se je kot goreč ljubiteljski zgodovinar in rodoslovec pri nas prvi pogumno lotil te zgodovinske teme.

Ker ste se ob jubileju Živalskega vrta Ljubljana lotili obsežne raziskave zgodovine živalskih vrtov na svetu in na ozemlju današnje Slovenije, nam povejte, kako dolgo tradicijo ima zbiranje in prikazovanje živali v Ljubljani?

V Ljubljani je živali na razstavi predstavljalo že Društvo ljubiteljev prikazovanja divjih živali ZOO od leta 1928, se pravi že dobri dve desetletji pred tem jubilejem. Če pa štejemo za prednika današnjega Živalskega vrta Ljubljana še oba zverinjaka – zverinjak, ki ga je leta 1809 postavil pri Tivolškem gradu general Marmont, guverner Ilirskih provinc, in še prej turjaški zverinjak v Studencu pri gradu Fužine, ki ga opisuje Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske, lahko rečemo, da je obstajal že pred letom 1689, ko je knjiga izšla, to pa pomeni, da ob proslavljanju obletnice Živalskega vrta Ljubljana slavimo nič manj kot 320-letnico prve omembe živalskega vrta na ozemlju današnje Ljubljane.

Poleg tega, da ste danes predsednik Sveta Živalskega vrta Ljubljana, ste bili v letu 1987 tudi predsednik kolektivnega organa v okviru ukrepov družbenega varstva tega zavoda. Kako ste se lotili zdravljenja in kaj ste dosegli?

Dela smo se lotili oktobra 1987, ko je skupščina občine Ljubljana Vič-Rudnik zaradi nepravilnosti v poslovanju in slabih medsebojnih odnosov v takratnem Zoološkem vrtu Ljubljana nastopila z začasnimi ukrepi družbenega varstva. Odstavljen je bil individualni poslovni organ, vodenje pa je začasno prevzel kolektivni organ družbenega varstva z menoj kot predsednikom. Vrt je bil v slabem letu dni saniran, zgrajena je bila nova sodobna in dovolj velika poslovna stavba z učilnico, kabinetom, veterinarsko ambulanto, sodobnimi garderobami za zaposlene, obnovljene so bile sanitarije za obiskovalce in vhod v vrt.

Foto: Stane Jeršič

Za 60. rojstni dan je Živalski vrt Ljubljana dobil čudovito novo otroško igrišče, ki mu ga je ob jubileju podarila življenjska zavarovalnica NLB Vita, izdelalo pa ga je švicarsko podjetje Atelier Fredi Schelb iz Winterthurja. Igrišče z varnimi in domiselnimi lesenimi igrali je 28. marca odprl župan Zoran Jankovič.

Posodobljena je bila kuhinja za hrano živali in vivarij za prikaz plazilcev ter gospodarsko poslopje, urejene so bile številne ograde in bivališča za živali, posodobljeni so bili vozni park, delovni stroji in oprema zaposlenih. Dolgoročno pa je bila najpomembnejša pridobitev v času družbenega varstva ta, da je bil razvoj živalskega vrta vključen v nacionalni projekt in investicijo za Biološko središče, ki je prostorsko zajel Biotehniško fakulteto, Prirodoslovni muzej, Botanični vrt in Zoološki vrt. Na tem temelju sta občina Ljubljana Vič-Rudnik in mesto Ljubljana dopolnila urbanistično dokumentacijo. S strokovnega vidika pa je bila najpomembnejša pridobitev gradivo *Vsebinska zasnova dolgoročnega plana razvoja zoološkega vrta v sklopu Biološkega središča v Ljubljani*. Na tej podlagi je bil nekaj let pozneje razpisan arhitekturni natečaj za prostorsko ureditev vrta. Izbrana je bila rešitev, ki je predvidevala širitev vrta z avtohtonimi živalskimi vrstami v naravnem okolju, ki so ga zgradili tik pod vrhom Rožnika za prebivanje gamsov in kozorogov ter risov v povsem naravnem okolju.

Direktorica mag. Zdenka Barbara Ban Fischinger si je skupaj s strokovno vodinjo, biologinjo Barbaro Mihelič, zastavila zelo ambiciozen program. Otroke privabljajo v vrt številne delavnice in druge prireditve. Kakšne vloge vse ima poleg izobraževalne Živalski vrt Ljubljana danes?

Še vedno je najbolj izrazita prav izobraževalna vloga, saj se zadnja leta izobraževalnih programov udeleži povprečno 44 000 obiskovalcev, medtem ko je povprečni letni obisk 220 000 obiskovalcev. Praktično ni osnovne ali srednje šole v Ljubljani in Sloveniji, ki ne bi obiskala ljubljanskega vrta. Ljudje iz mesta in bližnje okolice pa radi vanj prihajajo tudi na rekreativni sprehod. Vrt je druga najbolj obiskana turistična točka v državi, tako da

igra tudi pomembno vlogo v turizmu, podobno kot na Dunaju ali drugod po Evropi. Vrt je tudi prostor številnih znanstvenih raziskav znotraj veterinarske in biološke stroke, vse bolj pa postaja pomembna naravovarstvena vloga vrta, saj pomaga pri ohranjanju 13 vrst živali, ki so na seznamu ogroženih vrst evropskega vzrejnega programa - EEP (npr. žirafa, zebra, indijski slon, sibirski tiger ...) in potencialno ogroženih domorodnih vrst živali, kot so veliki hrček, vidra, bobber. Pri tem gre tako za ohranjanje posameznih vrst kot tudi njihovega življenjskega okolja.

Kakšni pa so bližnji razvojni načrti vrta?

Nova vodstvena ekipa Živalskega vrta Ljubljana je ob podpori Sveta zavoda in župana Zorana Jankovića s strokovno pomočjo arhitektov URSA International iz Atlante pripravila nov dolgoročni razvojni načrt vrta (*t. i. master plan*). Vrednost celotne naložbe je ocenjena na 54,6 milijona evrov in je vključena v nov Občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana. Že leta 2006 so v Živalskem vrtu Ljubljana začeli pripravljati nov razvojni načrt, ki naj bi začrtal smernice prenove vrta za naslednjih sedem let. Nova zasnova vrta predvideva združitev živali po regijah. Oblikovanih bo pet osnovnih regij: vstopna ploščad, servisna ploščad, del za prikazovanje eksotičnih živali, del za prikazovanje slovenskih gozdnih vrst živali ter centralni del s kmetijo, otroškimi živalskim vrtom, gostinskimi obratom ter večjim igriščem. Vzpostavljena bo obhodna pot v obliki osmice, ki bo obiskovalce vodila mimo vseh ograd, med drugim bo postavljena tudi mreža objektov, ki bo omogočala prijetno bivanje tudi ob slabem vremenu. Sicer pa bo nov Živalski vrt Ljubljana, ki ima zdaj 130 živalskih vrst in 500 živali, gostil še veliko več živali. Med najzanimivejšimi prišleki bodo nosorog, tapir, kamadoški varan, flamingi, netopirji in krokodili.

Zemeljski plin – nevidni sostanovalec

Pogovor s tehničnim vodjem distribucije plina
Zoranom Kibarovskim

Rechelle Narat

Foto: Stane Jeršič

Zoran Kibarovski, tehnični vodja distribucije plina v Energetiki Ljubljana.

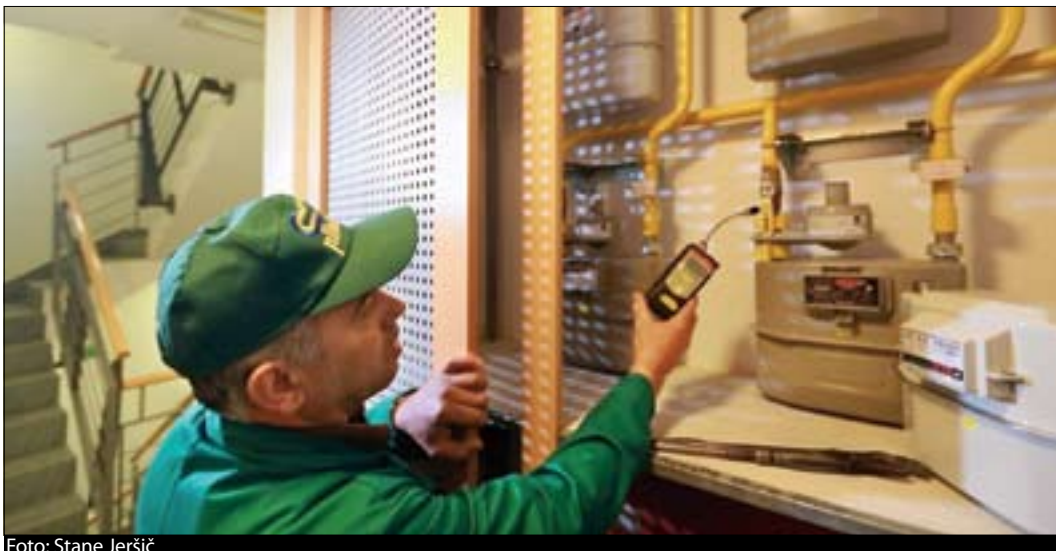

Foto: Stane Jeršič

Energetika Ljubljana z rednim vzdrževanjem distribucijskih naprav dobro skrbi za varen odjem plina.

Morda je tudi vaš vsakdanjik videti nekako takole: Zjutraj vstanete in si na plinskem štedilniku najprej skuhate kavico. Medtem ko čakate, da voda zavre, se v prijetno topli kopalnici oprhate. In tik preden greste v službo, obesite še perilo ... Če vas pri vseh teh opravilih spremlja zemeljski plin, ste morda eden izmed 63 000 tistih uporabnikov, ki jih oskrbuje Energetika Ljubljana. Ste se morda kdaj vprašali, kdo je vaš nevidni sostanovalec in kdo poskrbi za to, da varno potuje po omrežju do vas? O tem in še čem v zvezi z zemeljskim plinom smo povprašali gospoda Zorana Kibarovskega, tehničnega vodjo na področju distribucije plina v Ljubljani, ki nam je prijazno pojasnil vse o tem energentu.

Kako pravzaprav potuje zemeljski plin, da ga uporabniki lahko koristimo za ogrevanje, kuhanje in pripravo tople sanitarne vode?

V Ljubljani uporabljamo zemeljski plin že vse od leta 1978, ko smo prevzeli prve količine ruskega zemeljskega plina in se je s tem začelo obdobje oskrbe mesta z novo, kakovostno vrsto plina. Sicer pa se je plinarniška dejavnost v Ljubljani začela leta 1861, ko so se v Ljubljani prižgale prve plinske svetilke. Danes zemeljski plin dobivamo v Slovenijo iz treh različnih virov, in sicer iz Rusije, Alžirije ter Avstrije. Energetika Ljubljana je torej upravljavka distribucijskega plinovodnega omrežja zemeljskega plina v Mestni občini Ljubljana in šestih primestnih občinah (Medvode, Škofljica, Ig, Dobrova – Polhov Gradec, Brezovica in Dol pri Ljubljani); omrežje Energetike Ljubljana se napaja iz visokotlačnega magistralnega plinovodnega omrežja prek dveh glavnih merilno regulacijskih postaj, ki stojita na obrobju Ljubljane. Oskrba z zemeljskim plinom do odjemalcev poteka prek 20 manjših regulacijskih postaj, ki znižajo tlak na stopnjo, da ustreza mestnemu plinovodnemu

omrežju oz. namembnosti uporabe plina. Zemeljski plin, ki ga posreduje Energetika Ljubljana, torej potuje po plinovodnem omrežju oz. ceveh in ni tisti, kot mnogi zamenjujejo, ki ga uporabniki kupijo v jeklenki; tisto je utekočinjen naftni plin. Energetika Ljubljana torej oskrbuje samo z zemeljskim plinom, odjemalci pa ga lahko uporabljajo za različne namene, kot so kuhanje, priprava sanitarne tople vode, ogrevanje stanovanj, poslovnih prostorov, javnih ustanov, uporaba v tehnologiji idr. Kot rečeno, zemeljski plin potuje do odjemalcev po ceveh, ki so položene v zemljo in sestavljajo plinovodno omrežje.

V svojem poslanstvu ste v podjetju zapisali: »Zagotavljamo varno in zanesljivo oskrbo.« Kaj to pomeni oz. kako je varna oskrba zagotovljena sistemsko?

Varnost in zanesljivo oskrbo zagotavljamo kontinuirano v celotnem delovnem procesu: od načrtovanja, izvedbe, priključitve posameznega odjemalca in kontrole plinovodnega omrežja ter notranjih plinskih napeljav v obratovanju. Načrtovanje in projektiranje se izvaja skladno z veljavnimi evropskimi standardi in tehničnimi predpisi. Pri sami izvedbi stremimo k vgradnji kvalitetnih materialov in merilne opreme, ki zagotavlja varno, zanesljivo in točno dobavo zemeljskega plina. Redno izvajamo sistemski nadzor omrežja, nadzor prevzemnih regulatorskih postaj in nadzor ter overjanje merilno regulacijske opreme s strokovno usposobljenim osebjem.

Koliko vas je v ekipi, ki skrbi za plinovodno omrežje v Ljubljani in primestnih občinah in kaj konkretno počnejo posamezne službe?

V Energetiki Ljubljana skrbimo za zanesljivo, varno in nemoteno distribucijo zemeljskega plina do vseh odjemalcev Področje distribucije plina sestavlja pet oddelkov, v katerih je zaposlenih 80 delavcev. V okviru teh oddelkov se izvajajo različne naloge in aktivnosti, ki smo jih kot

izvajalci javne gospodarske službe dejavnosti systemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina dolžni izvajati v skladu z veljavnimi zakoni. Gre predvsem za izvajanje systemskega nadzora in vzdrževanje plinovodnega omrežja, izvajanje stalne dežurne službe in intervencijskih posegov, za vzdrževanje in redno menjavo merilnih naprav, izvajanje daljinskega prenosa podatkov, priključevanje novih odjemalcev in druge dejavnosti, povezane z obratovanjem omrežja.

Če bi se kdo bal uporabe zemeljskega plina, kako bi ga prepričali, da je varen?

Verjetno bi ga najbolj prepričale dosedanje izkušnje pri uporabi zemeljskega plina – nesreči ni. Uporaba zemeljskega plina je torej popolnoma varna, seveda ob upoštevanju vseh varnostnih normativov. Zemeljskemu plinu v prid pa so tudi okoljevarstvene prednosti, saj je najkakovostnejše naravno fosilno gorivo. Produkt zgorevanja sta vodna para in ogljikov dioksid.

Kakšne so vaše odgovornosti do odjemalcev kot do uporabnikov zemeljskega plina? Imamo tudi odjemalci

Kdo je Zoran Kibarovski?

Je tehnični vodja na področju za distribucijo plina Energetike Ljubljana. Po izobrazbi je univerzitetni diplomirani inženir strojništva z dolgoletnimi izkušnjami. Od leta 1993 dalje je zaposlen v Energetiki Ljubljana, kjer je sodeloval pri ustanovitvi Laboratorija za merilno tehniko (le-ta je trenutno edini laboratorij, usposobljen za opravljanje kalibracije plinomerov in elektronskih kolektorjev, ki se uporabljajo na distribucijskih omrežjih po celotni Sloveniji). Razvoj tehnike in pojav novih tehnologij ga veseli in motivira, prav tako pa komunikacija in delo z ljudmi. Energijo za delo mu dajejo družina in sodelavci, v prostem času pa ima rad smučanje, igranje košarke in pohodništvo.

Visok jubilej najstarejše Ljubljančanke, spoštovane učiteljice Vide Uršič

Anka Tomiňšek

kakšne odgovornosti oz. kaj storite v primeru, da navodil ne upoštevamo?

Naša glavna skrb do odjemalcev kot uporabnikov zemeljskega plina je predvsem ta, da so seznanjeni z varno uporabo zemeljskega plina. Kot distributerji zemeljskega plina moramo pred začetkom obratovanja vsako plinsko napeljavo strokovno pregledati, odjemalca kot uporabnika pa poučiti in seznaniti o nadaljnjih ukrepih za varno obratovanje plinske napeljave in naprav. Plinska napeljava mora biti izvedena v skladu z veljavnimi tehničnimi predpisi, v času obratovanja pa mora odjemalec oz. uporabnik skrbeti za redno vzdrževanje in preglede celotne napeljave in naprav. Vsi deli napeljave in naprave morajo imeti ustrezna potrdila o kakovosti in varnosti obratovanja. Odjemalci morajo torej upoštevati naša navodila pred in po vpeljavi zemeljskega plina, prav tako pri uporabi. Objavljena so tudi na spletni strani www.energetika-lj.si.

Kaj svetujete uporabnikom glede uporabe – kaj je naloga odjemalca in kaj je vaša naloga kot dobavitelja te energije? Čigava skrb je čiščenje dimnikov?

Dimovodne napeljave, kot je pravilen izraz, so zelo pomemben element za varno uporabo zemeljskega plina. Skrb za varno in zanesljivo delovanje te napeljave ni v domeni Energetike Ljubljana, pač pa odjemalcev samih. Skladno z veljavnimi akti je za to odgovornost pooblaščen dimnikarsko podjetje, ki izdaja soglasja o ustreznosti teh napeljav za obratovanje in izvaja zakonsko določene periodične preglede. Pozitivno soglasje o ustreznosti dimovodnih napeljav je pogoj, da v Energetiki Ljubljana odjemalca sploh priklopimo na zemeljski plin – pozneje pa za ustreznost napeljav z rednimi periodičnimi pregledi skrbijo odjemalci sami.

Kaj pa tisti, ki še nimamo zemeljskega plina, kako pridemo do njega?

To je odvisno od tega, ali stavba leži ob plinovodnem omrežju in če je do nje mogoče že zgrajen priključni plinovod, ki se zaključuje s požarno pipo na fasadi. V vsakem primeru Energetika Ljubljana na podlagi projekta plinske napeljave, ki ga bodoči uporabnik naroči pri izbranem projektantu, izda soglasje k priključitvi na plinovodno omrežje, ki je osnova za začetek gradnje napeljave. Projekt je tudi edina realna osnova za pridobivanje konkretnih ponudb od izvajalcev plinskih napeljav. Po končani gradnji izbrani izvajalec naroči priključitev na omrežje pri Energetiki Ljubljana. Opozorimo naj, da mora gradnjo priključnih plinovodov nadzirati Energetika Ljubljana. Priporočamo, da se zainteresirani za več informacij o možnosti priključitve in postopku najprej obrne na Energetiko Ljubljana, in sicer: ● v sprejemno pisarno Področja Trženje in razvoj (po telefonu na št. 01/ 5889 635 ali osebno na Verovškovi ulici 62) center za pomoč uporabnikom na brezplačni telefonski številki 080 2882, elektronska pošta: posta@energetika-lj.si.

Foto: zasebni arhiv

Najstarejša Ljubljančanka Vida Uršič bo 20. aprila praznovala 106. rojstni dan. Iskrene čestitke!

Malokdo ve, da v Ljubljani živi ena najstarejših državljanek Republike Slovenije, upokojena učiteljica Vida Uršič, ki bo 20. aprila dopolnila 106 let. Kdor jo vidi, tega ne bi verjel. Iz njenih oči, gest in celotnega vedenja izžareva čudovito veselje do življenja in optimizem, zato je prav, da na kratko opišemo njeno življenjsko pot.

Rodila se je leta 1903 v osnovni šoli Orehovica pri Škocjanu na Dolenjskem, kjer sta bila oba od njenih staršev – Marija in Ivan Benedičič – učitelja. Učitelj je bil tudi njen stari oče po mami, Josip Franke, pa tudi praded Laurič, oče njene babice Jožefe Franke. Ta poklic sta si izbrali tudi njeni sestri Slavica, poročena Lunaček, in Milena, poročena Močnik. Poleg »rodbinskega« poklica je druga značilnost njenega rodu dolgoživost. Že njena mama je doživela skoraj 100 let, ena od sestra pa je to mejo že prestopila. Gospa Vida Uršič ima hčerko edinko Vando, ki šteje čez 80 let, njen zet Marko Račič pa bo kmalu dopolnil 90 let.

V časih in razmerah, v katerih je odrasčala slavljenska, ni bilo lahko doseči poklica učiteljice. Po osnovni šoli v Škocjanu se je šolala v meščanski šoli pri nunah v Šmihelu pri Novem mestu, zatem pa na Državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani, kjer je diplomirala leta 1923. Učiteljsko pot je začela v Tržišču na Dolenjskem, bila leta 1926 premeščena v Trebelno, 1931 pa sta z možem Antonom Uršičem, prav tako učiteljem, začela poučevati na Osnovni šoli Horjul pri Ljubljani. Med vojno je bila Vida Uršič v taborišču Gonars in večkrat tudi zaprta. Najtežja pa je bila izguba moža v letu 1943, ko je padel v partizanih. Po vojni sta skupaj s sestro Slavico Lunaček, ki je prav tako izgubila moža v partizanih in ostala sama s tremi otroki, živeli skupaj v Ljubljani. Po osvoboditvi je Vida Uršič najprej delala kot vzgojiteljica v Domu Titove mladine v Ljubljani, nato pa kot tajnica Mestnega odbora sindikata prosvetnih delavcev. Šele leta 1950 se je vrnila k svojemu poklicu učiteljice in v njem ostala do upokojitve.

Po upokojitvi se je z vsem srcem posvetila svojim vnukom. Hčerka Vanda jo je obdarila z otrokoma Mojco in Gorazdom, onadva pa s štirimi pravnuki: Tomažem, Katko, Maruško in Janom. V tej nesebični ljubezni gori njeno srce tudi v tem častitljivem življenjskem obdobju. Še vedno namreč živi sama v svojem stanovanju ob pomoči varuške, njeni sorodniki pa jo pogosto obiskujejo, še posebej hči in zet, ki stanujeta v bližini. Za njeno večjo varnost je poskrbljeno tudi z uporabo rdečega gumba, posebnega telefonskega aparata za varovanje na daljavo, ki ga izvaja Zavod za oskrbo na domu Ljubljana. Za ta korak se je jubilarica odločila pri 105 letih!

Kako pogumna je gospa Vida Uršič in kako si prizadeva za izboljšanje kakovosti življenja, pove njena odločitev za operacijo sive mreže letošnjega februarja, ki jo je izvedel očesni kirurg svetovnega slovesa dr. Vladimir Pfeifer. Ker je podvig dobro uspel, bo operacija drugega očesa sledila aprila. Gospa Vida namreč rada bere in gleda televizijo, da sledi vsakodnevnemu dogajanju. Slavljenska je lahko mnogim vzor v prizadevanjih, kaj lahko vsakdo sam naredi za kakovostno preživljanje jeseni življenja. Ob njenem visokem jubileju iskrene čestitke in voščilo, da bi še naprej tako lepo živela med svojimi najdražjimi!

Že ločuješ ali še smetiš?

*Ozaveščevalna in nagradna akcija
Javnega podjetja Snaga*

Valter Nemeč

Pred kratkim so vsa gospodinjstva v Mestni občini Ljubljana prejela priročnik za ravnanje z odpadki z uporabnim urnikom odvoza kosvnih odpadkov v času splošne akcije Za lepšo Ljubljano.

Ločevanje odpadkov v Ljubljani poteka že od sredine osemdesetih let prejšnjega stoletja. Začelo se je z zbiranjem časopisnega papirja in steklenic, v devetdesetih letih pa smo sistem nadgradili z zbiranjem odpadnih surovin v zbirnem centru in s pomično zbiralnico nevarnih odpadkov. Leta 2003 smo postavili nov razvejan sistem ločenega zbiranja v zbiralnicah: poleg papirja, kartona in stekla smo začeli zbirati tudi ostalo embalažo, tri leta kasneje pa še biološke odpadke. Količine ločeno zbranih odpadkov naraščajo (povprečna letna rast je skoraj 40-odstotna), ločevanje je kakovostno, napake pa v okviru sprejemljivih vrednosti.

Opadkov še vedno ne odlagamo pravilno

Sejalne analize odpadkov, ki jih je vodil in s sodelavci izvajal Martin Mele, vodja službe razvoja Snage, so pokazale, da je med preostankom mešanih odpadkov iz gospodinjstev še vedno več kot tri četrtine takih, ki sodijo v posode za ločeno zbiranje odpadkov. Tudi delovno gradivo *Operativnega programa gospodarjenja z odpadki do leta 2013* predvideva, da bomo ločeno zbrali kar 75 odstotkov možnega potenciala odpadkov. To pomeni, da moramo zbrati dvainpolkrat več papirja, dvakrat več stekla, osemkrat več embalaže in trikrat več bioloških odpadkov. Ti podatki kažejo, da smo si zastavili zelo zahtevne cilje, za doseganje katerih si bomo morali še zelo prizadevati.

Najprej je treba informirati in usposobiti uporabnike sistema zbiranja odpadkov oziroma občane. Tega ne moremo doseči z objavami v Uradnem listu, tudi ne z eno samo akcijo (recimo delitev brošur z navodili, kako ravnati z odpadki), pač pa moramo občane stalno nagovarjati, spodbujati in jih usposabljanje. Gre za proces, ki bo moral v naslednjih letih potekati kontinuirano. Vsi pa vemo, da noben sistem ne deluje brez palice in korenčka. Zato bomo morali delovanje občanov pri ločevanju odpadkov tudi nadzorovati in oblikovati tako ustrezno politiko kaznovanja kot tudi motivacijo za čim večje ločevanje odpadkov. Slednja je lahko v raznih oblikah, od finančnih do nematerialnih nagrad. Najboljša motivacija je cena storitve in obračun oddanih odpadkov, pri katerem bi občani, ki ločujejo, plačevali bistveno manj od tistih, ki ne ločujejo. Tu smo sicer omejeni s predpisi o določanju in nadzoru cen, poleg tega pa ima Ljubljana še daleč najnižjo ceno ravnanja z odpadki v Sloveniji, kar nas privede do sklepa, da cena oz. mesečni strošek

ravnanja z vsemi odpadki (v povprečju šest evrov na gospodinjstvo) za večino gospodinjstev ni motivator za povečanje ločenega zbiranja odpadkov.

Nagradna igra Ločuj in zmaguj

Da bi dobro ločevanje odpadkov vseeno nagradili, smo v Snagi v sodelovanju s partnerji (Slopak in Žurnal 24) organizirali nagradno igro LOČUJ IN ZMAGUJ, v okviru katere vsaka dva tedna izžrebamo tri posode za preostanek mešanih odpadkov in analiziramo njihovo vsebino. Če je v posodi manj kot polovica odpadkov, ki bi sicer sodili v druge posode za ločeno zbiranje odpadkov, potem nagrado podelimo, sicer pa jo prenesemo v naslednji krog žrebanja. Doslej nagrad še nismo podelili, tako da so se začetne nagrade že petkrat višje. Igra bo trajala še vse leto in prepričani smo, da bomo našli kar nekaj nagrajencev, ki uspešno ločujejo odpadke.

In kakšni so rezultati? Od 21 izžrebanih posod so bile tri lokacije zanemarjene. Pokrovi posod so bili odprti, okrog posod so ležale vreče za odpadke. Poleg teh treh smo z analizo odpadkov izločili tudi en zabojnik, ki je vseboval nevarne odpadke. Analize sedmih najboljših posod so prikazane v preglednici.

Kot vidimo iz preglednice, lahko nagrade pričakujejo tisti uporabniki, ki uspešno ločujejo tudi organske kuhinjske odpadke. Marca so gospodinjstva prejela tudi obsežen priročnik za ravnanje z odpadki, ki smo mu dali provokativen naslov *Že ločuješ ali še smetiš?* V njem jim bomo natančno pojasnili, kakšno je pravilno ravnanje z odpadki in tudi kaj morajo narediti, da bodo ob primerni sreči (žrebu) nagrajeni. Pravila igre, višino nagrad in dosedanje rezultate Snaga objavlja na spletni strani www.snaga.si/locujzmaguj.

Analize sedmih najboljših posod

kolo	6	1	6	3	5	4	7
skupina	B	A	C	A	A	C	A
volumen posode	770	120	770	120	240	770	240
polnost posode	30%	80%	90%	90%	100%	50%	50%
SESTAVINA	delež	delež	delež	delež	delež	delež	delež
1 papir, karton, lepenka	0,0 %	5,6 %	38,4 %	49,3 %	28,1 %	13,6 %	30,2 %
2 steklo	3,5 %	11,4 %	1,5 %	6,3 %	4,6 %	5,3 %	21,8 %
3 embalaža	15,0 %	11,3 %	15,9 %	6,3 %	8,8 %	39,9 %	19,2 %
4 biološko razgradljive sestavine	36,9 %	32,5 %	12,4 %	6,9 %	32,7 %	16,8 %	8,1 %
SKUPAJ PRIMERNE ZA SNOVNO IZRABO	55,5 %	60,7 %	68,2 %	68,8 %	74,3 %	75,5 %	79,3 %
6 Preostali odpadki (mešanica sestavin)	44,5 %	39,3 %	31,8 %	31,3 %	25,7 %	24,5 %	20,7 %
7 S K U P A J vse sestavine	100,0 %	100 %	100,0 %	100 %	100,0 %	100 %	100,0 %

Še učinkovitejša kanalizacija za čistejšo Ljubljano

»Bistvo je očem prikrito.« Ta modra misel Malega princa v marsičem odkriva resnico, ko gre za varovanje voda. Zelo pomemben del skrbi za čisto okolje v Ljubljani je urejen kanalizacijski sistem. Kanalizacijski sistem je eden izmed najbolj skritih delov vsakega mesta, je pa nujen za kakovostno življenje prebivalcev in razvoj mesta.

Izboljšava hidravličnega delovanja kanalizacijskega sistema v Ljubljani

Mestna občina Ljubljana se zaveda pomena kakovosti kanalizacijskega sistema za urejenost mesta in prijazno počutje prebivalcev in obiskovalcev. JP Vodovod-Kanalizacija je v sodelovanju z zunanjimi institucijami izdelala strateški dokument *Generalne rešitve razvoja kanalizacijskega sistema*, s katerimi bo dolgoročno optimizirano delovanje kanalizacijskega sistema. Pomemben del ukrepov za izboljšanje delovanja sistema je projekt *Izboljšava hidravličnega delovanja kanalizacijskega sistema v Ljubljani*, ki že poteka. S tem projektom bomo zmanjšali količine prelite odpadne vode iz kanalizacijskega sistema v Ljubljano in tako zavarovali reko pred onesnaženjem, zato smo izbrali slogan *Izboljšujemo kanalizacijo za čistejšo Ljubljano*.

Trije zadrževalni bazeni in dva kanalizacijska zbiralnika

Nadgradnja kanalizacijskega sistema, v okviru katerega bodo zgrajeni trije zadrževalni bazeni in dva kanalizacijska zbiralnika, bo pripomogla k zmanjšanju prelijanja odpadnih voda, do katerega lahko pride v primeru večjih nalivov, ki preobremenijo kanalizacijski sistem. Dela na kanalizacijskih zbiralnikih že potekajo, tako izvajalec Hidrotehnik že polaga cevi na dveh delih Ljubljane, trenutno na Sneberski cesti med Zalogom in Zadobrovo in Pugljevi cesti na Kodeljevem. Zbiralnike polagajo v globini sedmih metrov, saj so najnižje ležeč komunalni vod, nad njimi pa potekajo ostali komunalni vodi: sekundarna kanalizacija, vodovod in druge napeljave. Izkop in delo v takšni globini je precejšen zalogaj, predvsem v strnjem naselju, ko gradnjo dodatno otežujejo ozke ulice in drugi komunalni vodi. Gradnja zadrževalnih bazenov je še v postopku načrtovanja in pridobivanja soglasij, celoten projekt pa bo končan spomladi leta 2010.

Sofinanciranje z evropskimi sredstvi

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda je ena izmed prednostnih nalog Evropske unije, zato v Kohezijskem skladu namenja sredstva za sofinanciranje izgradnje kanalizacijskih sistemov. Projekt izboljšave hidravličnega delovanja kanalizacijskega sistema je bil odobren v višini dobrih 13 milijonov evrov, od tega Kohezijski sklad prispeva dobrih 41 odstotkov, preostalo pa Republika Slovenija in Mestna občina Ljubljana.

Aktualne informacije na spletni strani

Ljubljančani in Ljubljančanke lahko pridobijo več informacij o projektu na spletni strani projekta www.ljubljana-kanalizacija.si, ki prinaša slikovno gradivo z gradbišč in podaja druge zanimive informacije. Glas pa želimo podeliti tudi prebivalcem, tako da je za vsa vprašanja na spletni strani pripravljen kontaktni obrazec, prek katerega lahko postavite vprašanja Javnemu podjetju Vodovod - Kanalizacija, ki je upravljavec kanalizacijskega sistema. Strokovnjaki vam bodo z veseljem odgovorili na vsa vaša vprašanja. Poleg spletne strani so vsa gospodinjstva konec februarja prejela tudi informativno zloženko, o projektu pa informirajo tudi t. i. jumbo plakati po Ljubljani.

Zapore cest le, kjer je nujno

Gradnja kanalizacijskega sistema zahteva zapore nekaterih cest. Mestna občina Ljubljana skrbi, da so zaprti le deli cest, kjer je to nujno potrebno. Spletna stran projekta je redno osvežena z najnovjšimi informacijami o zaporah cest. Zapore se bodo premikale glede na potek gradnje, tako da bodo ceste prevozne za prebivalce, ki živijo v neposredni bližini gradnje, zaključno asfaltiranje pa bo potekalo v večjih zaključnih sklopih.

Nadgradnja kanalizacijskega sistema bo zaradi zmanjšanja količine prelite vode v Ljubljano poskrbela za zvišanje kvalitete vode v Ljubljani in tako tudi za zvišanje kvalitete življenja vseh prebivalcev Mestne občine Ljubljana. Predvsem v poletnih dneh so nabrežja Ljubljane polna obiskovalcev, tako domačinov kot turistov, ki se navdušujejo nad lepotami Ljubljane in Ljubljane, zato je pomembno, da poskrbimo za čisto Ljubljano tudi v prihodnosti.

Foto: Barbara Jakše Jeršič

Gospodarsko razstavišče – največji kongresni in prireditveni center v Ljubljani

Marjana Lavrič

Le kdo od Ljubljančanov ga ne pozna? Morda zaradi njegove značilne moderne funkcionalistične arhitekture, s katero sta ga zaznamovala arhitekta Branko Simčič in Miran Mihelič, gobaste konstrukcije Šljajmerjevega paviljona Jurček? Ali pa Batičeve fontane Urška in povodni mož, ki je nekakšen simbol zanj? Tu je bila Slovenska popevka, prav tu je zatrobental sam Louis Armstrong, tu so bile številne mednarodne športne prireditve, eden od kongresov Zveze komunistov Jugoslavije, prva gobarska razstava, prav tu smo Slovenci prvič od blizu videli barvni televizor ... In na tem mestu se v zadnjih letih pravzaprav vrti ves svet.

Foto: Blaž Zupančič

Veliko zanimanje obiskovalcev za predavanja in svetovanje na sejmu Dom.

Gospodarsko razstavišče se v zadnjih letih intenzivno posodablja

Pomembna prelomnica za Gospodarsko razstavišče je v novejšem času **13. ministrsko zasedanje OVSE** leta 2005, ki se ga je udeležilo skoraj 1300 udeležencev. V ta namen je potekala celovita prenova infrastrukture Gospodarskega razstavišča, ki je omogočila, da se je ta kongresni in prireditveni center s kombinacijo prostorskih zmogljivosti, sodobne opreme in znanja uvrstil v sam vrh akterjev kongresnega turizma v Sloveniji. Poudarimo naj, da je Gospodarsko razstavišče po standardizaciji Kongresnega urada Slovenije poleg Cankarjevega doma edino, ki v Sloveniji dosega merila kongresnega centra.

Tudi po letu 2005 se podjetje ni ustavilo s prenovo. Zadnja večja pridobitev, ki nosi datum september 2008, je dvorana Povodni mož – **kompleks novih kongresnih dvoran na Gospodarskem razstavišču**.

Kompleks *Povodni mož* lahko gosti približno 500 udeležencev in ga je mogoče razdeliti na štiri dvorane. Tako je zdaj v kompleksu Marmorne dvorane v isti zgradbi velika Marmorna dvorana (za 1400 udeležencev pri kino postavitvi), ki jo je mogoče razdeliti na dve polovici, ter do devet dvoran: do štiri dvorane Urška in do štiri dvorane Povodni mož ter Forum (vse opremljene z avdio in video kongresno opremo), od katerih vsaka sprejme več kot 50 udeležencev. Dvorane so v nadstropjih, vendar povezane s tekočimi stopnicami ter dvigalom. S konceptom premičnih sten so namenjene vsem vrstam dogodkov,

konferencam, seminarjem, banketom in razstavam. Gospodarsko razstavišče lahko z več kot 12.000 kvadratnih metrov urejenih dvoranskih površin sprejme od 25 do več tisoč kongresnih udeležencev hkrati. Ob sejemskih prireditvah pa so zabeležili tudi več kot 15 000 obiskovalcev dnevno. Osebni pristop ekipe sledi željam naročnika tudi glede namestitvev, cateringa in drugega spremljevalnega programa.

Kam pa v prihodnje?

Projekta v neposredni bližini Gospodarskega razstavišča, Severna vrata in Emonika, predstavljata nov izziv tudi za Gospodarsko razstavišče. **Ante Madjar**, direktor podjetja, ki je Gospodarsko razstavišče popeljal skozi korenito tehnično, kadrovsko in vsebinsko prenavo, je urbanističnim načrtom v tem delu mesta naklonjen. Pravi, da bi z njimi Gospodarsko razstavišče lahko pridobilo kar nekaj doslej manjkajočih pogojev za uspešen nadaljnji razvoj sejemske in kongresne dejavnosti: »Eden izmed njih je parkirna hiša, ki bi bistveno olajšala obisk večjih prireditev na Razstavišču. Drugi je prostorska širitev Gospodarskega razstavišča, saj prostorske zmogljivosti za večje sejemske prireditve kljub montažnim dvoranam ne morejo sprejeti vseh zainteresiranih razstavljalcev. Tretji pa je tudi pridobitev novih hotelskih zmogljivosti za močnejši razvoj kongresne dejavnosti. Ljubljana ima zaradi svoje lege, bližine letališča, dosedanje nerazpoznane kot privlačne kongresne lokacije, zaradi slovesa varne države, članstva v Evropski uniji dobre možnosti

za razvoj kongresnega turizma, tako da bi lahko tako Gospodarsko razstavišče kot Cankarjev dom gostila bistveno več in večjih mednarodnih kongresov.«

Na Gospodarskem razstavišču se vsako leto zvrsti 20 sejemskih prireditev, lani je prišlo 380 000 obiskovalcev

Tukaj so prestižni **Ljubljanski pohištveni sejem, sejem Dom**, ki ponuja vse za gradnjo in obnovo, **Turizem in prosti čas** pa sejem **Narava – zdravje, Festival starodobnih vozil »Codelli«** ter najstarejše, letos že **55. mednarodno ocenjevanje vin**. Na Razstavišču delijo prireditve poleg na sejemske in kongresne dejavnosti še na dogodke in doživetja, kamor gre uvrstiti prireditve **Diners black card** z uglednimi mednarodnimi gosti, **Miss Slovenije in Miss Universe**, že tradicionalne maturantske plesne in valedne, razne koncerte ter novoletna druženja. Čedalje več pa je hišnih prireditev in konferenc z vzporedno razstavo. Samo lani je Gospodarsko razstavišče obiskalo prek **380.000 ljudi**. Letošnje leto so konec januarja uspešno zaznamovali sejem **Turizem in prosti čas, Salon plovil** ter **poslovna borza Conventa**, ki je v organizaciji Zavoda-Kongresnoturističnega urada najpomembnejša prireditve na področju kongresnega in poslovnega turizma pri nas. Združuje prek **120 ponudnikov** kongresnih storitev iz JV Evrope in prek **150 organizatorjev dogodkov** iz vse Evrope. Februarja se je z ambicijo, celovito predstaviti

Alja Garajeva prekinila niz ruskih zmag na 22. Mednarodnem turnirju mladih

Izjemni uspehi slovenskih tekmovalk

KRG Narodni dom

ponudbo izdelkov in storitev za boljše trženje in uspešnejšo prodajo, premierno odvil **Promarket**, prvi sejem in kongres prodaje, marketinga in oglaševanja. Začetek marca je že tradicionalno rezerviran za sejem **Dom**, ki so ga tudi tokrat zaznamovale optimistične številke: na 18.000 m² razstavnih površin se je predstavilo 577 razstavljalcev iz 30 držav. Sejem je v slabem tednu obiskalo več kot 50 000 ljudi, ki so jih poleg razstavnega dela pritegnila tudi zanimiva predavanja o rabi lesa v gradbeništvu, razna svetovanja za občane idr.

Med sejmi velja še posebej omeniti oktobrsko prirediteljevo *Narava – zdravje*, saj bo letos potekala jubilejna, že štirideseta. Lani jo je še posebej opazno zaznamovala skupna udeležba podjetij v okviru **Javnega Holdinga Ljubljana in Mestne občine Ljubljana**, ki so predstavile svojo vsakdanjo skrb za prijetno in zdravo urbano okolje: od tega, kako pravilno ločevati odpadke in zakaj, od kod priteče pitna voda, kdo skrbi za ogrevanje pozimi, kaj ponuja Ekotržnica ter kako lahko vsak posameznik prispeva k temu, da bi Ljubljana ostala čista in urejena. Razstavnici delo spremljale demonstracija peke kruha iz ekosurovin, svetovanja glede integrirane in ekološke pridelave hrane, tekmovanje v ločevanju odpadkov za osnovnošolsko mladino, predstavitev pitnika s tekočo vodo, svetovanje glede oskrbe s toploto in plinom ter predstavitev desetih zlatih pravil varčevanja pri ogrevanju, predstavitev prednosti steklenih sveč iz svečomata ipd.

Obetavna prihodnost poslovnega turizma

Mestna občina Ljubljana ima kot večinska lastnica Gospodarskega razstavišča pri delovanju in razvoju Razstavišča pomembno vlogo, in to ne samo prek upravljanja podjetja, poudarja Ante Madjar. »Sodelovanje je bistveno širše tako z Mestno občino Ljubljana kot tudi s podjetji ter zavodi, ki delujejo v okviru občine. Pri tem bi rad poudaril še vlogo Zavoda za turizem Ljubljana pri pridobivanju večjih mednarodnih kongresov. Če povzamem, lahko rečem, da se na Mestni občini Ljubljana dobro zavedajo, da dogodki na Gospodarskem razstavišču bogatijo utrip Ljubljane ter pomenijo tudi njen razvoj.«

Paul Cunningham, predsednik sosveta MPI EMEA, je o svojih vtisih z okrogle mize o prihodnosti poslovnega turizma v jugovzhodnem delu Evrope izjavil: »Na podlagi vsega, kar sem doživel na Conventi, sem prepričan, da bo organizacija MPI prevzela pobudo za razvoj poslovnega turizma v tem čudovitem delu Evrope.« Ljubljana ima velik potencial za to obliko turizma. Gast, ki Ljubljano obišče zaradi sejmov ali kongresov, je gost, ki v mestu porabi bistveno več denarja od povprečnega turista. Prihodnost Gospodarskega razstavišča, največjega prirediteljnega in kongresnega centra v prestolnici mlade, obetavne države z izjemnimi naravnimi lepotami in s prijaznimi ljudmi, je predvsem v povezovalni vlogi tovrstne lokalne ponudbe, v regiji in v tem delu Evrope. Poslovna borza Conventa je prava priložnost, ki se je vsekakor velja oprijeti.

Ko je čas za razglasitev rezultatov v najmočnejši kategoriji Mednarodnega turnirja mladih v ritmični gimnastiki na Galjevici, smo že vajeni, da se na najvišjo stopničko povzpne ruska reprezentantka. Da navada le ne bi postala železna srajca, je na letošnjem, že 22. Mednarodnem turnirju mladih v Ljubljani, poskrbela Azerbajdžanka Alja Garajeva, ki je v Ljubljano pripotovala v spremstvu mednarodne sodnice Dinare Gimatove, ki je še do nedavnega sama posegala po kolajnah na tekmovanjih visokega ranga. Z zmago, čeprav le za desetinko pred rusko kolegico Aleksandro Jermakovo, je Garajeva prekinila niz ruskih zmag.

Tjaša Šeme tokrat na četrtem mestu

Komaj 16-letna Jermakova se je za zmagoslavni pokal borila do zadnjega in tako s skoraj dvema točkama prednosti stopila na drugo stopničko. Pri razglasitvi posameznih orodij pa se je dvakrat povzpela na najvišjo stopničko (kolebnica, žoga). Nekdaj najboljša mladinska tekmovalka sveta po besedah strokovnjakov obeta svetlo prihodnost ruski ritmiki. Tretje mesto v elitni članski skupini je pripadlo Belorusinji Svetlani Rudalovi. Najboljša slovenska članica, Tjaša Šeme, je bila tik za stopničkami na četrtem mestu. *Glede na to, da se je pravilnik spremenil, sem zelo presenečena nad uvrstitvijo in svojimi vajami. Gledalci so videli kar nekaj napak, a to se bo še dalo natrenirati, saj je komaj začetek sezone. Všeč mi je tekmovati pred domačim občinstvom, to me zelo spodbuja med samim nastopom in tako še v večjim veseljem stopim na preprogo,* je svoje misli ob zaključku enega največjih tekmovanj za vse starostne skupine na tem delu Evrope strnila najboljša slovenska ritmičarka. Ob Šemetovi pa so se v članski kategoriji od Slovenk predstavile še Pia Arhar, ki je bila deveta, Nina Košnjek na 12. mestu, Kaja Toplišek na 13. in Lara Flegar na 14. mestu.

Med mladinkami na tretjem mestu Evita Pšeničny

Tekmovanje se je odvijalo v štirih starostnih skupinah. Med mladinkami je slovela Rusinja Marija Želudkova, druga je bila Belorusinja Aleksandra Narkevič. Na tretjo stopničko pa je z velikim ponosom stopila slovenska reprezentantka Evita Pšeničny. Njen uspeh so dopolnile še klubska kolegica Emina Haračić s šestim mestom, Brina Strajnar, Nastasja Prihoda in Melanie Mitrovič, ki so se razporedile od 10. do 12. mesta. Pšeničnyjeva je na zmagovalni oder stopila še dvakrat pri podelitvi nagrad za posamezna orodja.

Med kadetinjami Katja Bogdanič dve zlati kolajni, Sara Kragulj na drugem mestu, med deklicami pa najboljša slovenska uvrstitev Lana Lozej na drugo mesto

Svoje sposobnosti so na ljubljanskem turnirju v dveh vajah pokazale tudi kadetinje in deklice. Med kadetinjami so slovele Slovenke s Katjo Bogdanič na čelu, ki je osvojila tudi obe zlati kolajni v posamezni razvrstitvi. Ostale Slovenke so bile Sara Kragulj druga, Saša Bilič četrta, Dora Levstek sedma, Eva Ambrož osma, Barbara Robar deveta in Alja Ferk, ki je zasedla 11. mesto. Med deklicami je za najboljšo slovensko uvrstitev poskrbela Lana Lozej z drugim mestom. Še dvakrat pa se ji

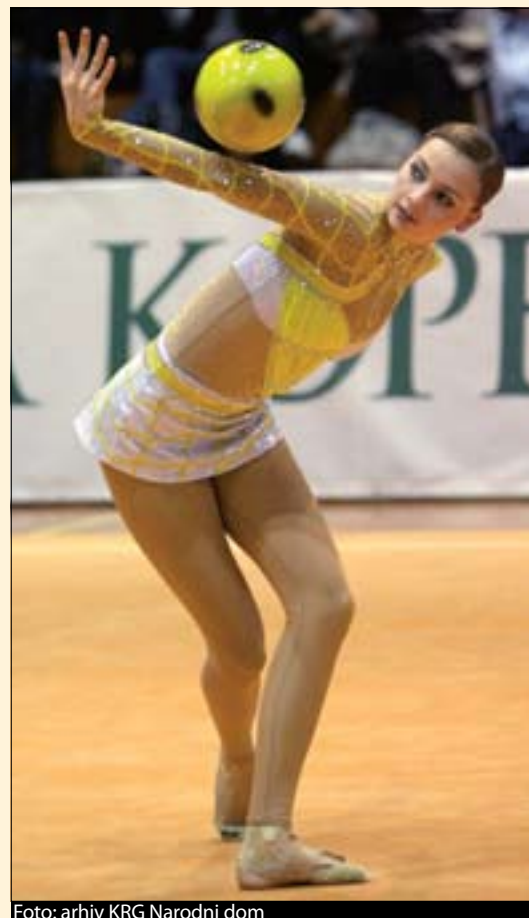

Foto: arhiv KRG Narodni dom

Tjaša Šeme je kot najboljša slovenska članica na letošnjem turnirju zasedla četrto mesto.

je srebro zasvetilo okrog vratu pri razglasitvi po posameznih orodjih. V tej kategoriji je nastopilo največ slovenskih predstavnic. Tik pod odrom za zmagovalce je ostala Špela Kratochwill, Zala Dornica je bila šesta, za njo sta se uvrstili Tamia Dulce Villca Šeme in Karmen Petan, 11., 12. in 13. mesto pa so zasedle Maša Pavlič, Aja Jerman in Ula Rožič.

Župan Zoran Jankovič prirediteljem obljubil novo dvorano še v tem mandatu

Kot že vrsto let poprej je nad roko pravice bdela vrhovna sodnica tekmovanja, predsednica tehničnega komiteja pri Evropski gimnastični zvezi in članica tehničnega komiteja pri Mednarodni gimnastični zvezi, avstrijska strokovnjakinja Heide Bruneder, ki je skupaj z ljubljanskim županom podelila svečane nagrade pri članicah. Slovesno je 22. MTM zaprl ljubljanski župan Zoran Jankovič, ki je prirediteljem obljubil novo gimnastično dvorano v letu dni in pol.

Stoji učilna zidana Planet sprememb v Ljubljani

*Ciklus predavanj Umanotere o »neprijetni resnici«
globalnega segrevanja ozračja za ljubljanske srednješolce*

Sporočilo politikom, ki imajo največjo moč, da ukrepajo

Predavanje temelji na ekranizaciji predavanj nekdanjega ameriškega zunanjega ministra in Nobelovega nagrajenca Ala Gora, ki je imel na to temo v zadnjih 20 letih že več kot 1000 predstavitev v ZDA in drugod po svetu. Holivudski dokumentarni film režiserja Davisa Guggenheima je nepričakovano postal velika uspešnica, Alu Goru pa je bila za dosežke pri ozaveščanju ljudi o podnebni krizi podeljena Nobelova nagrada za mir. Na podlagi tega uspeha je prišlo do pobude, da bi usposobili tisoč prostovoljcev, ki bi izvedli vsaj po deset predavanj *Neprijetna resnica*. Umanotera oz. njena direktorica jih je doslej izvedla že čez 70 tako za politike, ki lahko najbolj učinkovito ukrepajo, za vrhunske menedžerje in za dijake, ki jih predavateljica nagovarja z njihovi starosti prilagojeno razlago znanstvenih dokazov o segrevanju ozračja.

Emisije ogljikovega dioksida (CO₂), ki jih danes pošiljamo v ozračje, ostanejo tam 200 let

Če toplogrednih plinov ne bi bilo, bi znašala povprečna globalna temperatura na našem planetu -17° Celzija, medtem ko je sedanja povprečna temperatura 15°, vzdržuje pa jo zelo občutljivo ravnovesje sestave toplogrednih plinov. Človek pa je s svojo dejavnostjo v to ravnovesje posegel najprej v novejši zgodovini človeške civilizacije z izsekavanjem gozdov, pozneje pa s sežiganjem premoga, ki ga je s seboj prinesla industrijska revolucija, v tem stoletju pa tudi nafte in zemeljskega plina. Z izkoriščanjem fosilnih goriv koristno uporabljamo shranjeno sončno energijo, hkrati pa vračamo v ozračje velikanske količine ogljika, ki je bil v zemeljski skorji uskladiščen milijone let. Emisije ogljikovega dioksida, ki jih danes spuščamo v ozračje, pa ostanejo tam še naslednjih 200 let. Z meritvami ogljikovega dioksida so začeli leta 1958 in že zelo kmalu opazili, da se ozračje vse bolj segreva.

Dosedanji ukrepi vlad niso prinesli uspeha, ampak se stanje pospešeno slabša

Prvi mednarodni instrument, ki naj bi omejil emisije toplogrednih plinov v ozračje, je bil Kjotski protokol, vendar nobena politična akcija doslej ni omejila tega dogajanja. Nasprotno, izpusti CO₂, posledično pa tudi njegove koncentracije v ozračju naraščajo vedno hitreje, kar prispeva k vedno bolj izraženemu učinku tople grede na našem planetu. V zadnjih 20 letih se vedno hitreje krčijo ledeniki na vseh celinah: na Aljaski, v južni Ameriki, v Alpah, pa tudi himalajski ledeniki, ki napajajo velike azijske reke in zagotavljajo vodo 40 odstotkom svetovnega prebivalstva. Kako črna bi bila prihodnost, če bi skopneli, si danes ni mogoče niti predstavljati, so pa zgovoren opomin. Ker je zamrznjen mehurček ledu nekakšnem podnebni fosil, lahko znanstveniki spremljajo, kaj se je dogajalo s podnebjem v zadnjih 10.000 letih, na Antarktiki, kjer so zaloge ledu najstarejše, pa

Foto: arhiv Umanotera

Polarni medvedvi so zaradi segrevanja ozračja obsojeni na zelo verjetno izumrtje v naravnem okolju.

Mestna občina Ljubljana je na svojem Oddelku za varovanje okolja podprla projekt nevladne organizacije Umanotera, ki je pripravila program okoljskega ozaveščanja na ljubljanskih srednjih šolah z naslovom *Planet sprememb v Ljubljani*. Vsako leto več ljubljanskih osnovnih šol, pa tudi vrtcev, namreč sodeluje v mednarodnem projektu *Ekošola kot način življenja*, medtem ko so bile srednje šole, ki vzgajajo nadvse dovetno skupino mladih, do letošnjega leta za to vzgojo prikrajšane. Zapis o predavanju direktorice Umanotere mag. Vide Wagner Ogorelec, ki je 12. marca letos potekalo v knjižnici Srednje elektrotehniške šole in se ga je udeležila zgledno velika skupina mladih poslušalcev in njihovih vzgojiteljev, vabi dijake in učitelje srednjih šol, na katerih bodo predavanja potekala v prihodnjih mesecih, da temi pozorno prisluhnejo, saj se bodo tako najbolj celovito seznanili s posledicami globalnega segrevanja ozračja in poskušali tudi v vsakdanjem življenju ravnati zavestno okolju prijazno. Predavateljica se je izobraževala v Nashvillu v Združenih državah Amerike, kjer je pridobila licenco za predavanje znanstveno dokazanih dejstev o škodi, ki jo človeštvo povzroča podnebjem. Predavanje spremljajo nazorni posnetki velikanskih sprememb, ki jih doživlja naš smaragdnomodri planet, kot ga je človek prvič posnel ob odpravi na Luno leta 1968.

tudi za precej daljše obdobje zgodovine. Z analizo razmerja med koncentracijami ogljikovega dioksida in temperaturo so ugotovili, da je bilo podnebnje v zadnjih 10.000 letih stabilno in razmeroma toplo. Letos izmerjene koncentracije CO₂ znašajo 387 PPM (delcev na milijon) in so za 30 odstotkov presegle naravna nihanja v obdobju zadnjih 650.000 let. Predvidevajo, da bodo do leta 2050 ob sedanjih energetskih vzorcih narasle na 600 in celo do 1000 PPM do konca stoletja. Kaj natančno to pomeni, ne vemo, saj se kaj podobnega na našem planetu v zadnjih 55 milijonih let še ni zgodilo. Zaradi povečanega učinka tople grede seveda lahko pričakujemo segrevanje, a kako se bo Zemlja odzvala, lahko predvidevamo le s scenariji računalniških modelov. Opažamo pa že naraščanje temperatur, ki med drugim prinašajo vedno pogostejše in

bolj vroče vročinske valove; tako je v vročinskem valu avgusta leta 2003 v Evropi umrlo več kot 38 000 ljudi.

Vreme in podnebje

Medtem ko se ljudje na vremenske spremembe lahko prilagajamo tudi za 20 ali več stopinj z enega dneva na drugega, pa prinašajo podnebne spremembe, ki zajemajo daljše časovno obdobje, usodnejše posledice. Že ena stopinja segrevanja ozračja je lahko usodna, podobno kot telo ogroža že za nekaj stopinj povišana telesna temperatura.

Segrevanje ozračja topi ledenike

V zadnjih 100 letih je globalna temperatura narasla za 0,8° Celzija. Slovenija se na globalne podnebne spremembe odziva dvakrat hitreje kot planet v celoti, kar pomeni, da bi pri nas temperatura

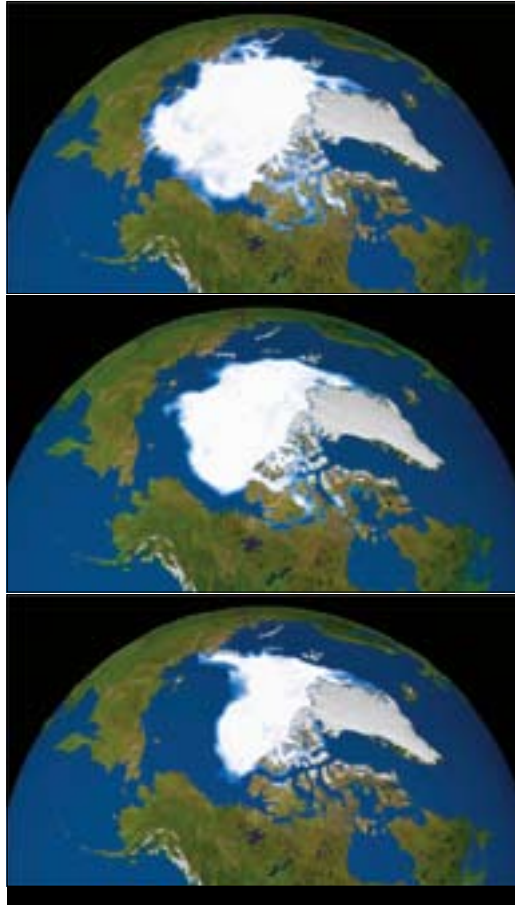

narasla kar za 12° Celzija, če bi se planet segrel za 6° Celzija, karkor napoveduje najbolj črni scenarij *Medvladnega panela za podnebne spremembe* pri Združenih narodih. Ne segrevajo se le celine, temveč tudi oceani, ki so prevzeli dve tretjini odvečne toplote zaradi globalnega segrevanja. Segrevajo se zelo počasi, a že opazno vplivajo tudi na spremembe vremena. Moč hurikanov in tajfunov je tako na toplejšem planetu od leta 1970 narasla kar za 50 odstotkov. Tudi drugi izjemni vremenski pojavi se vrstijo vedno bolj pogosto: julija 2007 so Veliko Britanijo pestile tisočletne vode, veliko škodo so utrpeli Kitajci, pri nas pa je bilo septembra istega leta zaradi poplav škode za 200 milijonov evrov (za dve pediatrični kliniki in pol). Znanstveniki ocenjujejo, da bi v tem stoletju škode lahko narasle na četrtno družbenega proizvoda, zato se je čas odlašanja z ukrepanjem dokončno iztekel.

Najhitrejši procesi segrevanja se odvijajo v polarnih krajih

V Sibiriji, kjer so stavbe in ceste zgrajene na trajno zamrznjeni zemlji (permafrost), prihaja ob otoplitvah do pojava pijanih dreves, stavb in cest. V ravninskih predelih nastajajo zaradi taljenja jezerca, pod njimi pa poteka anaerobno gnitje, ki v ozračje spušča toplogredni plin metan. Metan je 24-krat močnejši toplogredni plin od ogljikovega dioksida in samo sibirski permafrost bi v ozračje sprostil toliko toplogrednih plinov, kot jih ni vsa industrija preteklega stoletja. Prav zaradi takšnih posledic segrevanja znanstveniki opozarjajo, da moramo ukrepati hitro, še preden se vklopijo »povratne zanke«, ki bi segrevanje pospeševale še veliko bolj kot naši izpusti. Druga povratna zanka je povezana z arktičnim ledom, katerega debelina se je v zadnjih 50 letih, odkar jo natančno merijo, stanjšala za 40 odstotkov, površina pa za skoraj polovico. Velikanski arktični ledeni pokrov, ki je hladilnik celotnega planeta, odbija sončno svetlobo, ob taljenju pa temna površina morja vsrka toploto, to pa proces taljenja še pospešuje. Taljenje arktičnega ledu je tako poleti 2007 prehitelo scenarije kar za 60 do 80 let.

Tudi na Antarktiki opažajo skrb zbujajoče pojave. Za velikansko ledeno ploščo Larsen B, ki je merila 250 krat 50 kilometrov, njena debelina pa je bila 250 metrov, so napovedovali, da bo kljubovala tudi pospešenemu segrevanju še stoletja, še 1000 let. Konec januarja 2002 pa se je začela krusiti in bila v 35 dneh popolnoma razlomljena. To je povzročilo tudi pospešeno kršenje ledenikov, kar pa povzroča višanje morske gladine. Gladine morja so v zadnjem stoletju narasle v povprečju za 20 centimetrov, medtem ko poročilo Združenih narodov navaja, da se bo zaradi toplotnega raztezanja oceanov do konca tega stoletja morska gladina zvišala še za nadaljnjih 60 centimetrov. Dvig morske gladine zaradi taljenja ledenikov pa je zaradi nepredvidljive dinamike veliko težje napovedati. Taljenje ledu na Grenlandiji, kjer so ledeniki debeli tudi po 2000 metrov in več, bi na primer gladino morja zvišalo za 6 metrov. Glavni

Posnetki pospešenega taljenja arktičnega ledu, hladilnika planeta, v letih 1980, 2005 in 2007.

klimatolog pri agenciji NASA, James Hanson, napoveduje, da za to stoletje ne smemo izključiti dviga morske gladine za 5 metrov. Nizozemska bi izgubila 40 odstotkov svojega ozemlja in se morda spremenila v naselja plavajočih hiš. V Bangladešu bi bilo izpostavljenih 100 milijonov ljudi, ki bi izgubili svoja prebivališča in obdelovalne površine. Na centru ZRC pri SAZU so pripravili prikaz šestmeterskega dviga morske gladine za slovensko obalo. Ob pogledu na takšen scenarij postaja jasno, da umetni otok pri Izoli ni najbolj ustrezen projekt, je pa še vedno predviden v državnem proračunu.

Spremembe temperature vplivajo na vsa živa bitja

Pod vplivom globalnega segrevanja je že odmrila petina koralnih grebenov, kar imenujejo proces beljenja koral. Pogostejši so orjaški morski klobuki na Japonskem, pri nas se pojavljajo morski ožigalkarji tudi zaradi višjih temperatur. Živalski prenašalci bolezni se ob vsaki stopinji segrevanja selijo od 100 do 150 kilometrov proti severu. Predvidevajo, da se bodo množila predvsem živa bitja s slabimi vplivi na človeka. V Sloveniji bi imele izrazito višje temperature hude posledice za gozdove. Tako so lansko leto zaradi podnebnih sprememb posekali že prvi hektar gozda pri Mariboru, ki ga je v celoti uničil lubadar, kar pripisujejo toplejšim in bolj suhim razmeram.

Zakaj ne ukrepamo?

Klimatologi ugotavljajo, da so za to krivi trije miti.

- V zraku je izgovor, da je znanost negotova v sklepanju, ali je podnebne spremembe zakrivilo človeštvo. Vendar znanstveniki na podlagi več tisoč analiz še s 95-odstotno verjetnostjo trdijo, da podnebne spremembe povzročajo človek. Ta mit, pravi predavateljica, pa podpirajo kampanje naftnih družb, ki branijo svoje dobičke, ljudje pa se pri tem obnašamo kot žabe, ki se v zastrupljeni vodi počasi senzorno prilagajajo in tako izbirajo svoj konec.
- Drugi izgovor je spraševanje o tem, ali ni bolje pospeševati gospodarstva kot nameniti sredstva za trajnostni razvoj, ki bi zaobrnil tok segrevanja ozračja. Vedno bolj jasno pa postaja, da je to lažna dilema, saj brez stabilnega podnebja ni uspešnega gospodarstva.
- Tretji izgovor je spraševanje, ali ni problem že tako velik, da ga ni več mogoče rešiti. Študije jasno kažejo, da imamo že zdaj na voljo dovolj znanja in tehnologij, ki bi nam omogočile, da problem rešimo. Manjka predvsem politična volja. A velja, pravi predavateljica, ob tem pogumno slediti Obamovemu sloganu »Da, zmoremo!« (Yes, we can!)

Kaj je treba narediti?

Na prvem mestu je uporaba alternativnega prometa s hojo peš ali s kolesom na razdaljo do 5 kilometrov, za daljše razdalje pa uporaba vozila na hibridni pogon in s hitrostjo vožnje do 90 kilometrov na uro. Bolje je treba izkoriščati geotermalno energijo in biomasa, ki je je veliko tudi v Sloveniji, energetsko prenoviti stavbe, jesti čim bolj lokalno hrano s čim manj govejega mesa, ker govedoreja prinaša velike izpuste metana v ozračje, in vsak dan izvesti še celo vrsto lahko tudi zelo majhnih ukrepov, kot je znižanje temperature v stanovanju za le 1 stopinjo, nekatere druge pa Umanotera našteva na svoji spletni strani. Umanotera in z njo Oddelek za varovanje okolja Mestne občine Ljubljana, ki program *Planet sprememb v Ljubljani* sofinancira, daje dijakom priložnost, da začno intenzivno skrbeti za svojo lastno prihodnost tako, da se programu pridružijo kot prostovoljci in ambiciozni ustvarjalci, ki se zavedajo, da smo se kot civilizacija znašli na najpomembnejšem razpotju v zgodovini.

Povabilo Umanotere dijakom

- Umanotera srednješolce vabi, naj si na spletni strani www.umanotera.org izračunajo svoj CO₂ odtis in tako ocenijo svoj vpliv za podnebje. Pri tem pove, da Slovenci v povprečju izpustimo 10 ton izpustov CO₂ v ozračje letno, pogoj za stabilno ozračje pa bi bili 2 toni izpustov na leto.
- Od aprila do junija bodo v okviru projekta *Planet sprememb v Ljubljani* potekale aktivnosti za srednješolce: *Spletni vihar* (oblikovanje spletne skupnosti za mlade) in *Filmi, ki spreminjajo svet* (filmski klub pod vodstvom Marcela Stefančiča in natečaj za kratke filme). Za več informacij čim prej obiščite spletno stran www.planet-sprememb.si ali pokličite Katarino na tel.: 01/439 7100. Projekt sofinancirajo: Mestna občina Ljubljana, Toyota Adria in UniCredit Bank.

Četrtni razgledi

Fotografije: Dunja Wedam

Trnovski pristan je prenovljen po Plečnikovih načrtih, sodobni elementi pa ga inovativno plemenitijo. Gre za največji projekt Zavoda za turizem Ljubljana doslej.

Čamac, kakor so Četrtni mladinski center Zalog poimenovali tamkajšnji obiskovalci, je postal nepogrešljiv prostor za druženje, izobraževanje in ustvarjanje mladih v prostem času.

V sklop urejanja Špice sodi tudi nova brv, ki bo že spomladi veselila sprehajalce.

Četrtna skupnost Trnovo

Prenovljen Trnovski pristan vabi na sprehode ob Ljubljano

20. marca je župan Zoran Jankovič odprl prenovljen Trnovski pristan. S tem je zaključena prva faza prenove nabrežij Ljubljane po Plečnikovih načrtih, ki se je začela lani, v teku pa so priprave na prenovo Krakovskega nasipa, ki bo končana predvidoma v enem letu.

Zavod za turizem Ljubljana, ki v skladu s svojim poslanstvom skrbi za turistično infrastrukturo, je dal pred dvema letoma najprej izdelati elaborat *Prenova prostorskih in naravnih prvin porečja Ljubljane od Špice do Šentjakobskega mostu*. Avtorji prof. dr. Peter Krečič, Darja Pergovnik, Aljoša Matanovič in Andrej Mercina so pripravili dokument, ki je na podlagi analize stanja in arhivske dokumentacije postavil pravila za nadaljnje delo, sam projekt prenove pa so izdelali v biroju Trije arhitekti d.o.o.

Trnovski pristan nosi pečat Plečnikove ureditve s kombinacijo kamnitih stopnic in vrb žalujk nad njimi, prenova in adaptacija pa je Plečnikovo ureditev nadgradila z elementi urbane opreme, ki spoštljivo upošteva mojstrovno zamisel, obenem pa se novi elementi v uporabljenih materialih in oblikovni zasnovi jasno razlikujejo od Plečnikovih. Lesene klopi z veliko sedalno površino prehajajo v ležalne podije, ki omogočajo neformalno posedanje in poležavanje in priklicujejo spomin na čase, ko je bila Ljubljana kopalnišče. V lesenih elementih se skrivajo luči in diskretno osvetljujejo robove kamnitih stopnic, po katerih se bo zdaj prijetneje sprehajati tudi ponoči. Kot svetilna telesa so uporabljene LED diode, ki ob maksimalni življenjski dobi porabijo minimalno količino energije. Dostopi do klopi, ki ležijo v travnati podlagi, so utrjeni s hrastovimi čoki in omogočajo hojo brez škode za travo. Smetnjaki so postavljeni na vseh dostopih na promenado, v osrednjem delu pa so inovativno potopljeni v zeleno klančino.

Že konec leta 2007 so bile s kakovostnimi istovrstnimi odraslimi sadikami zamenjane dotrajane vrbe, medtem ko so zdrave ohranjene. V tem pogledu je prenova upoštevala arboristično analizo. Obenem je prenova upoštevala tudi okoljske standarde, zato so materiali naravni, pri čemer je njihovo kvalitetno staranje razumljeno kot naravna danost, ujeta v oblikovanje. Les ni zaščiten (s tem odpadejo vsa vzdrževalna dela, vsakoletna barvanja, lakiranja), jekleni elementi pa so izvedeni iz predoksidiranega jekla, ki se z vrhno plastjo rje zaščiti samo. Osvetlitev ustreza zahtevam Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja. Poleg začetne študije, ki je postavila umetnostnozgodovinska, kulturnovarstvena in arhitekturna izhodišča, je projektiranje temeljilo na stalnem dialogu s številnimi soglasodajalci, posebej z Agencijo Republike Slovenije za okolje in Zavodom za varstvo kulturne dediščine Območne enote Ljubljana.

Zavod za turizem Ljubljana je za prenovo Trnovskega pristana v letih 2007, 2008 in 2009 namenil skupaj 465.600 evrov (z vključenim DDV). To je največji projekt zavoda doslej, vir zanj pa so zagotovili s sredstvi koncesijskih dajatev od posebnih iger na srečo, ki so po Zakonu o igrah na srečo in Zakonu o spodbujanju razvoja turizma namenjena izgradnji turistične infrastrukture.

Četrtna skupnost Moste

Četrtni mladinski center Zalog

Četrtni mladinski center Zalog vodi koordinatorja Erika Dolenc in Iztok Koren. Erika Dolenc je socialna delavka, Primorka, ki že dve leti dela z mladimi v Zalogu in z njimi spreminja ugled mladine v od centra Ljubljane oddaljenem delu mesta. Poleg dela v centru svoj časa posveča športu, zadnje čase jo navdušuje in sprošča vadba pilatesa. Rada uporablja svojo domišljijo v kuharskih receptih, žal pa časa za druga ročna ustvarjanja ostane le malo. Dobra knjiga je

vedno pri roki, tako romani kot strokovna literatura.

Iztok Koren je absolvent na Fakulteti za socialno delo, pomočnik koordinatorice aktivnosti v Četrtnem mladinskem centru Zalog, ljubljanski Prekmurec. V prostem času se ukvarja z glasbo. Ima dva benda, s katerima igra avtorsko, alternativno in eksperimentalno glasbo. Je tudi aktivist v mladinskem klubu Ambasada Štefana Kovača Marka v Beltincih, kjer prirejajo razne koncerte, gledališke predstave, predavanja, literarne večere in delavnice. Zelo rad bere, predvsem romane in haiku poezijo japonskih pesnikov. Rad dela z ljudmi, ker ga občutek, da je naredil spremembo ali nekemu pomagal, izpolnjuje in mu daje smisel ter tako omogoča tudi njegovo osebno rast.

Erika Dolenc

V začetku leta 2007 smo na Uradu za mladino Mestne občine Ljubljana prejeli pismo, v katerem je bilo vabilo na okroglo mizo o vandalizmu v Zalogu. Moja udeležba je bila sprejeta pozitivno, vendar s kančkom negotovanja krajanov, zakaj nismo dotlej v Zalogu še nič naredili za mladino. Pa smo naredili! Kakor smo imeli v načrtu, smo odprli prvi četrtni mladinski center v Ljubljani. Mladi so ga na informativnih delavnicah na Osnovni šoli Zalog že pred odprtjem poimenovali Čamac in tako je še danes. Da je bilo odprtje Četrtnega mladinskega centra Zalog nujno potrebno, pričajo tudi izjave naših mladostnikov, ki nas dnevno obiskujejo.

Nikola: »Tuga je bila, sam sedel smo. Nismo imeli kam iti, ko je bil dež, kar nekaj je bilo. Prej nismo imel kaj za delat in si šel kaj noret, da je bilo bolj zanimivo.«

Urška: »Prej je bilo dolgačaj brez Čamca, nisi vedel, kaj delat.«

Haris: »Tuga, nismo imeli kej za delat, ni bilo tok zabave.«

Tina: »Dolgočasno, bedno, dogajale so se neumnosti – razbijale so se šipe, zažigali kontejnerji ...«

Dino: »Prej je bilo več problemov: požiganje kontejnerjev, pa tko, kaj jaz vem. Po odprtju Čamca

Urejanje Parka Žale, ki bo eden lepših predelov zelene Ljubljane.

Foto: Barbara Čerin

V tako lepem ambientu novega Art Caffèja Tivoli, ljubke kavarnice, ki se je v gnezdlila v gradu Tivoli in se bo v sončnem vremenu razširila v zelenje na teraso, lahko od letošnje pomladi posedimo na kavi ali ob imenitnih slaščicah.

Najnovejše veselje mladih v četrtnem mladinskem centru Šiška je namizni tenis.

so se problemi zmanjšali.«

Vivod: »Prej smo se družili več na igrišču, v parku ali pa smo šli v BTC.«

Petra: »Prej sem bila več doma.«

Boško: »Prej sem bil več doma, bolj mi je bilo dolgčas, če se nisem kam mogel dat, sem šel na igrišče.«

S svojim prihodom v Zalog je center mladim omogočil preživljanje prostega časa v prostoru, ki je namenjen njim in v katerem lahko spoznajo nove prijatelje. Med delavniki, ko je center odprt, imajo mladi na voljo veliko različnih aktivnosti. Nekatere so sčasoma postale nenadomestljive, spet drugim so se mladi spretno izognili. Tudi po dveh letih nas njihova (ne)zainteresiranost vedno znova preseneti. Težko je po dolgih letih pasivnosti ponuditi mladim aktivnost, ki bo njim zanimiva in ne bo preveč dišala po šoli. Sčasoma so naši obiskovalci ugotovili, da učenje česa novega ni povezano le s šolo in da je lahko spoznavanje novosti tudi zabavno in sproščujoče. S tem, ko se mladi udeležujejo aktivnosti, pa so hkrati odvrnjeni od dolgočasnja in posledičnega vandalizma, ki je v Zalogu pomemben »šport«.

Nikola: »Nismo več tolik odzuni, sem mislu, da bojo notr otroc – vsi smo notr, to je najboljš. Nasploh tle je folk, maš kam pridet.«

Urška: »Zdej se ful več dogaja, lahko gremo kam, so izleti, se mamó fajn, nam ni dolgcajt. Spoznali smo več prijateljev, ki jih drugače ne bi mogli. Če si imel težave, si sem prišel in ti je bilo boljše.«

Haris: »Spoznal smo prijatelje tle.«

Dino: »Sem hodim zarad družbe in ker vedno zvem kaj novega, kar se dogaja v Zalogu in Čamcu.«

Vivod: »V Čamcu smo spoznali še drug folk.«

Petra: »Sem hodim, ker nimam it kam drugam, tukaj se zmeraj kaj dogaja, lahko se družim z ljudmi.«

Boško: »Doma mi je dolgčas, tukaj se pa lahko družim s folkom ali se udeležim kakšnih aktivnosti.«

Kaj pa je tisto, kar imajo mladi najraje?

Urška: »Igrice, ročni fuzbal, izlete ...«

Dino: »Vse delavnice so mi bile v redu, najbolj pa tista, ko smo snemali film.«

Petra: »Najbolj mi je všeč delavnica *Človekove pravice* in to, da se lahko tukaj družim s prijatelji. Zelo rada imam Iztoka in Eriko, pogrešam tudi Manjo.«

Ernest: »Najbolj mi je všeč, da se lahko smejim folku, ha ha ...«

Zaloški Čamac obiskuje veliko več fantov kakor deklet, oboji pa v starosti od 10 do 22 let. Pestrost našega centra je tudi v kulturni pripadnosti mladih, saj skupaj sestavimo celotno nekdanjo državo. Zato smo tudi pri željah po glasbi zelo različni in iz našega radia donijo pesmi celotnega Balkana. Ker so fantje tudi navdušeni nogometaši, jim večkrat na leto pripravimo turnir na nogometnem igrišču Plata. Naše navdušenje pa je bilo na začetku sprva okrnjeno zaradi slabih razmer na igrišču. Tako smo stopili skupaj z Osnovno šolo Zalog, Mladinskim svetom Ljubljana in Oddelkom za predšolsko vzgojo in izobraževanje ter Plato preuredili. Postavili smo mreže za gol, 12 klop, prebarvali gole in koše ter narisali črte na igriščih. Mladi so pridno pomagali pri ureditvi in z nami kopali luknje za klopi in barvali klopce ter jih sestavljali. Letos bomo nadaljevali z urejanjem edinega igrišča v Zalogu in mladim omogočili, da s športom preživljajo svoj prosti čas. Na letošnjem nogometnem turnirju proti diskriminaciji *Plata 2009* bomo zbirali sredstva za obnovo igrišča. Urška pravi: »Zdej je Plata urejena.«

4. aprila bomo upihnilli dve svečki na torti in si zraven zaželeli še naprej dobro delo, veliko zvedavih mladostnikov v naših prostorih in uspešnih projektov.

Četrtna skupnost Šiška

Četrtni mladinski center Šiška

Četrtni mladinski center vodita koordinatorici **Manja Brinovšek in Mateja Maver**. **26-letna Manja Brinovšek je po izobrazbi socialna pedagoginja. V srednji šoli in v času**

študija je veliko delala prostovoljno z otroki in mladimi v različnih organizacijah, vodila gledališke skupine ter mednarodne tabore. Delo z ljudmi ji pomeni v izziv, saj tako vedno znova in znova spoznava sebe in druge. V prostem času se rada družiti s prijatelji, ukvarja se s športom ali gre na kakšen izlet. 29-letna Mateja Maver pa je študirala andragogiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Že od nekdaj jo je zanimalo delo z mladimi in odraslimi. 10 let je bila aktivna tabornica, pozneje pa se je bolj ukvarjala z mednarodnimi izmenjavami in programom Mladi v akciji. V prostem času rada potuje, poslušá glasbo, kolesari in praktičira jogo. Všeč ji je raznolikost in se zaveda dragocenosti, da vsak dan prinese nekaj novega.

Manja Brinovšek, Mateja Maver

Četrtni mladinski center Šiška ima prostor na Tugomerjevi 2, kjer ga lahko obiščete od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure. Avgusta smo prvič stopili v zaprašene prostore. Sobe so bile zapolnjene z omarami, ki so pred tem hranile knjige Knjižnice Šiška. Lotili smo se dela s preostalo ekipo članov četrtnih centrov in s prvimi obiskovalci prepleskali prostore. Pri tem nam je bil v veliko pomoč tudi gospod Vladimir Stjepanović, hišnik gospod Miro in sosedi na Tugomerjevi. Jeseni smo v sodelovanju s prvimi obiskovalci Četrtnega mladinskega centra in sosednjo šolo OŠ Hinka Smrekarja pripravili program za uradno otvoritev tretjega Četrtnega mladinskega centra Šiška, ki je bila 2. oktobra 2008.

Tako kot je pozitiven odziv mladih v ČMC Zalog in Bežigrad, se je enako pokazalo v Šiški. Že pred otvoritvijo smo skupaj z mladimi poskrbeli za promocijo v okolici in na osnovnih šolah Rihard Jakopič, Valentin Vodnik, Hinko Smrekar, v knjižnici Šiška ter Centru za socialno delo Šiška, s katerimi uspešno sodelujemo še naprej. V sodelovanju z drugimi organizacijami smo mladim nudili raznovrsten brezplačen program za aktivno preživljanje prostega časa: ustvarjalne in reciklažne delavnice, delavnice digitalne fotografije, plezanje, mečevanje, učenje igranja na afriške bobne, pogovor o človekovih pravicah,

Četrtni razgledi

Foto: Damijan Jagodič

Damijan Jagodič je v uredništvo poslal serijo fotografij čiščenja grafitov v Tivoliju, ki jih je poimenoval *Washgraff Tivoli*.

Gradbena dela v Centru urbane kulture Kino Šiška gredo h koncu in bodo predvidoma zaključena junija, jeseni pa bo Center široko odprl vrata mladim ustvarjalcem in gledalcem.

Obsežna prenovitvena dela Kina Šiška v notranjščini.

delavnice *rapa*, *beatboxa* in delavnice *capoeire*. Marsikdo je pri sebi odkril nov interes in talent. Manjkalo pa ni tudi družabnih iger in kvizov, ki so jih pripravili mladi sami, učenja in pogovorov ob čaju.

V naš center zahaja na dan okoli 25 mladih, večinoma osnovnošolcev, med 8. in 15. letom.

Takole pa naši obiskovalci razmišljajo o svojem centru:

At, 8 let: »V mladinskem centru se igramo, barvamo risbice, wc-rolce, delamo zapestnice, pekli smo palačinke, imamo internet in televizijo. Ko smo šli plezat, smo se dobili pred čmc-jem ob 9. uri. Ko je prišla Manja, smo šli v trgovino kupit sendviče. Peljali smo se s kombijem. Dobili smo opremo, čevlje, se zavezali. Preplezati smo morali kakih 20 metrov skoraj do konca. Organiziral sem delavnico, kjer smo izdelovali vazo iz časopisnega papirja.«

Vesna, 13 let: »Ne vem, kaj bi rekla (*smeh*). Tukaj je veliko otrok moje starosti. Dobro se razumemo. Meni pomeni čmc druženje. Najbolj fajn mi je bila delavnica afriških bobnov in *beatboxa*, ker imam rada glasbila in rada spoznavam nove stvari. Prej sem bila ves čas doma in sem visela na računalniku. Zdaj pa sem več zunaj. Rada bi imela tu še ping-pong mizo. Zanimajo me nove stvari, zato bom še naprej hodila sem.«

Špela, 15 let: »Čmc je prostor na Tugomerjevi 2, kjer se mi mladi družimo. Čmc na nas pozitivno vpliva, ker nam omogoča različne aktivnosti, ki si jih drugače ne moremo privoščiti. Predvsem pa nam omogoča, da se znebimo ulic in nevarnosti na njih. Najboljši izlet mi je bil na Soriško planino, ko smo se šli sankat. Sem hodim, ker so tukaj moji frendi.«

Boban, 14 let: »Na začetku je pisalo na vratih, da se bodo prostori spremenili. Na vratih je bil list z žigom od župana. Neko soboto je bila vrstica pretrgana. V ponedeljek po šoli pa so bila vrata odprta in sem vstopil. Noter sta bili Mateja in Manja. Z njima smo se pogovarjali, kaj se bo tukaj dogajalo. Predstavili sta nam delavnice. Bil sem presenečen, da bo tu nekaj novega za mlade. Potem smo pomagali prebarvati mladinski center od stropa do tal. Pomagal nam je tudi gospod

Vladimir Stjepanović. Ko smo vse uredili, smo izdelovali plakate za informacije. Plakate smo razdelili po osnovnih šolah (OŠ Rihard Jakopič, OŠ Valentin Vodnik, OŠ Hinko Smrekar in Knjižnica Šiška). Ko mi je dolgčas ali pa ko imam preveč časa, prihajam v čmc. Tu imamo internet in Matejo in Manjo. Najboljše mi je, ko gremo plezat ali pa na mečevanje.«

Petra 13 let: »Jaz sem pa prvič slišala za čmc od prijateljev. Enkrat smo šli iz šole, pa so me pripeljali sem in od takrat sem skoz tukaj. Najboljši mi je bil *paintball*, ker sem šla prvič in sem probala nekaj novega, pa je bilo ful hudo. Všeč mi je, da imam čmc, ker nam ni treba biti več zunaj, ko je mrzlo, lahko smo noter. Všeč mi je, ker imamo tukaj zmeraj nekaj za delat, ker imamo računalnike, različne igre, delavnice, ker gremo na izlete, predvsem pa zato, ker so moji frendi tukaj. Rada bi, da bi bilo še več različnih delavnic, izletov in da bi doživela veliko lepih trenutkov.«

Anel, 12 let: »Za čmc so mi povedali moji prijatelji, ko so govorili o otvoritvi in o obisku župana Zorana Jankoviča. Tukaj delamo zabavne stvari. Najbolj fajn mi je bilo: plezanje, sankanje in afriški bobni. Sem pridem zaradi druženja in spoznavanja novih prijateljev. Pridem tudi, ko rabim pomoč pri domači nalogi. Nisem več toliko za računalnikom in tv-jem, ampak se družim.«

Avni, 12 let: »Sem Avni Thaqi. Za mladinski center sem izvedel takrat, ko se je zaprla knjižnica Šiška. Imeli smo delavnice afriških bobnov. Z Borčijem sva potem na otvoritvi igrala pred županom. Sem hodim zaradi prijateljev, delavnic ... Najboljše delavnice so mi plezanje, mečevanje, *capoeira*, smetumet, afriški bobni ...Všeč sta mi Manja in Mateja.«

Alen, 14 let: »Tu se učimo in rišemo.«

David, 9 let: »Najprej je sestra pripeljala psičko sem, potem sem šel še jaz. Od takrat skoz hodim.«

Bojana, 14 let: »To je nekaj za mlade. Danes sem prišla prvič, ker so tu moji sošolci. Najbolj mi je kul to, ker se tu zabavam. Doma nimam kaj za počet. Sem bom še prišla. Želim si, da bi kam šli, na primer v Zalog.«

Antonio, 8 let: »Hodim v čmc zato, ker se igram. Ko sem prišel prvič, smo delali plakate za reklamo. Najboljše mi je plezanje, spoznal sem nove

prijatelje. Šli smo v Zalog na nogometno tekmo in smo bili drugi. Želim si lego kocke. Hočem, da čmc ostane.«

Nina, 13 let: »Čmc je zabaven center, kjer nam je lepo. Po sms me je prijatelj vprašal, če hodim v čmc v Šiški in potem sem ga šla naslednji dan obiskat. Prej sem hodila mimo, vendar prej nikoli nisem bila noter.«

Zaključna gradbena dela v Centru urbane kulture Kino Šiška

Center urbane kulture Kino Šiška je že zelo težko pričakovana pridobitev slovenskega glavnega mesta. To med drugim kaže kar 270 prijav za 5 delovnih mest v tem centru, med njimi, kot zatrjuje v. d. direktorja Simon Kardum, cele vrste upoštevanja vrednih ponudb. Ker velikih potreb in širokega vsebinskega in žanrskega nabora ustvarjalnih skupin in posameznikov mladih ni bilo lahko zaobseči v programski koncept novega zavoda, se je v skladu z oblikovanjem programske vsebine spreminjal tudi prostorski koncept centra. Programski koncept oblikuje Odbor za Kino Šiška, ki ga vodi mestni svetnik prof. dr. Gregor Tomc, njegovi člani pa so mestni svetnik pisatelj Peter Božič, arhitektka Anja Planišček ter Igor Vidmar in plesalec Goran Bogdanovski kot predstavnika Asociacije nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev na področju umetnosti in kulture. Zaradi novih programskih načrtov so se gradbena dela izkazala za precej zahtevnejša od prvotno načrtovanih in se zdaj bližajo koncu. Novi center bodo po zaključnih gradbenih delih opremili s sodobno tehnološko opremo in predvidoma bo center v celoti nared za delovanje junija. Vzporedno s potekom gradbenih del se odvijajo tudi javni razpisi za ekipo sodelavcev. Poleg omenjenih 270 prijav za 5 sodelavcev je 2. aprila potekel razpis za novega direktorja zavoda, ki bo imel lahko tudi 2 pomočnika. Sedanji vršilec dolžnosti direktorja pa je kot nekdanji visoki uslužbenec na Ministrstvu za kulturo dosegel, da si bo direktor lahko izbral celotno ekipo le

Takole se mladi ustvarjalno družijo ob risanju v Četrtnem mladinskem centru Bežigrad.

Na Gradu trenutno poteka več obnovitvenih del: dobili bomo nov infocenter, nov bo Friderikov stolp, v Razglednem stolpu pa prenavljajo stopnišče, fasado, kamen, zgornji nivo in dodajajo varnostno opremo.

Barbara Jurkovšek: Old Toy, 2008, izrez, slika z avtoričine razstave *Ljudje, igranje in prasketovi* v Peterokotnem stolpu na Gradu, ki je na ogled še do 26. aprila.

za določen čas 5 let, kar je edinstven primer v slovenski kulturni praksi, ki bi, če bi se izkazala za uspešno, lahko prevetrila tudi vse druge kulturne ustanove v Ljubljani in morda tudi državi. Realno lahko pričakujemo, da bo do 1. junija, ko bo Center opremljen, izbrana ekipa začela s programskim delom, ki nas bo v jesensko-zimski sezoni že lahko začel presenečati z izvirnimi umetniškimi stvaritvami sodobnih glasbeno-scenskih umetnosti mladih. Področni podžupan Jani Möderndorfer je pred časom povedal, da bodo vadbeni prostori novega centra široko odprti vsem tistim podjetnim mladim ustvarjalcem, ki še iščejo svoj pravi prostor pod soncem ali se zdaj stiskajo v neprimernih prostorih, obenem pa se bo tudi s to dodatno ponudbo lažje preživljal na trgu, kakor je za ta novi center kulture predvideno.

Četrtna skupnost Bežigrad

Četrtni mladinski center Bežigrad

Četrtni mladinski center vodita Katja Žugman in Aleš Susman. 29-letna koordinatorica Katja Žugman je diplomirana vzgojiteljica predšolskih otrok, ki je s sedanjim delom začela leta 2007 v Četrtnem mladinskem centru Zalog, potem pa postala koordinatorica Četrtnega mladinskega centra Bežigrad. Pred tem je vrsto let nabirala izkušnje pri delu z otroki in mladostniki kot prostovoljka v različnih organizacijah. To delo jo resnično veseli in izpolnjuje. Kadar ni v službi, se najraje družijo z ljudmi, ki jih ima rada, pleše, ustvarja, poslušajo glasbo, si ogleda dober film, hodi v hribe, spoznava sebe. Zelo rada tudi bere in si tako širi obzorje in znanje. 29-letni Aleš Susman je absolvent primerjalne književnosti in literarne teorije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V Četrtnem mladinskem centru Bežigrad dela od aprila 2008. Podobno delo je opravljal že prej kot prostovoljec v mladinskem klubu. Delo je

dinamično, nepredvidljivo in včasih precej naporno, ravno tako, kot si ga želi. Prosti čas najraje preživlja z boljšo polovico, sicer pa s prijatelji, na kavču ob knjigi, pred ekranom ali platnom ob dobrih filmih in na kolesu ali v gorah, kadar ima preveč energije. Rad poslušajo glasbo, vendar vse redkeje poprime za kitaro ali tolče po bobnih. V prihodnosti pa upa, da se bo lahko čim prej spet izmuznil na kakšno daljše potovanje.

Katja Žugman, Aleš Susman

»Preganjat dolgčas!«

je morda najpogostejši odgovor mladih na vprašanje, zakaj prihajajo v Mladinca, kakor pravijo Četrtnemu mladinskemu centru Bežigrad. Tako ponavadi ob dveh popoldne, ko koordinatorja odpre vrata našega centra, pred njimi že čaka kopica fantov in deklet s torbami na ramenih, ki so prihiteli naravnost iz šole, da sprostijo energijo, nakopičeno med urami pouka.

»Rišem, pišem, barvam, igram ping-pong, družim se s prijatelji ...«

Zapodijo se za računalnika, od koder se iz zvočnikov takoj zasliši glasba. Pograbi različne družabne igre, ustvarjalne materiale ali pa s sendvičem v roki posedijo za mizo in razpravljajo o stvareh, ki so v mladosti najpomembnejše, pozneje pa tako radi pozabimo nanje. Vse od novega leta je največji hit naša najnovejša pridobitev – miza za namizni tenis. *Resnično iskrena hvala Namiznoteniški zvezi Slovenije za donacijo, podjetju City Express za brezplačni prevoz in seveda gospodu Dejanu Mikušu, ki je vse skupaj organiziral in omogočil.*

»Naučim se ali doživim kaj novega ...«

Ob vsem direndaju se že začnejo delavnice, kar 23 smo jih naštevali v letu 2008. Ustvarjalne, na katerih nastajajo tako okrasni kot priročni izdelki, vse od poslikanih majic do okrasnih svečk. Pa delavnica fotografije in uporabe kamere, vokalnega bobnanja, šivanja, oblikovanja in recikliranja starih oblačil in smeti ter seveda glasbene, na katerih smo se naučili igrati kitaro, bobne, električne klaviature in še in še majhnih instrumentov. Pogovarjali smo se tudi o trgovini z ljudmi.

Večina teh delavnic poteka znotraj, ob lepem vremenu pa se preselimo tudi na igrišče ob šoli, kjer smo poleti igrali nogomet po afriško, ali na ploščad pred centrom, kjer mimoidoči med drugim opazujejo prave cirkuške vragolije – učimo se žongliranja in rokovanja z različnimi cirkuškimi pripomočki, hoje po vrvi, pa tudi lažjih akrobatskih prvin. Zelo ponosni smo na film *Beg*, ki smo ga snemali kar ves teden in si ga lahko pogledate na naši spletni strani <http://cmc.bezigrad.googlepages.com>.

Seveda pa ne ostajamo vseskozi samo v centru in bližnji okolici. Poleti smo se hladili na bazenu Kodeljevo in v Čateških toplicah ter obiskali Trubarjevo domačijo. Plezali smo po naravnih stenah po Sloveniji, ko pa je zapadel sneg, smo smučali v Cerknem in se na Rašici spoznavali z zimsko opremo za gornštvo. Preizkusili smo se tudi v *paintballu* ter obiskali brniško letališče in parlament, med jesenskimi počitnicami pa prebarvali stene osrednje sobe Mladinca v tople oranžno.

»Učim se, delam domačo nalogo in imam inštrukcije za šolo ...«

Ker je »šola na prvem mestu«, kot nam že od nekdaj »težijo« naše babice, je pogosto potrebno tudi ponoviti ali izboljšati svoje znanje. Takrat priskočijo na pomoč najprej sošolci ali koordinatorja, vedno pa so pripravljeni pomagati tudi študentje, ki pri nas opravljajo prakso, in prostovoljci. Seveda pa ob vsem tem poteka tudi vseživljenjsko učenje. Pogovarjamo se o stvareh, ki nas težijo ali veselijo, si pomagamo z nasveti, vse prepire in težave, ki nastopijo, rešujemo s pogovorom in tako poskušamo ohranjati toplo, zaupanja polno in odprto ozračje za vse obiskovalce naših prostorov v pritličju stolpnice v BS 3.

Če naj torej zaključimo s povzetkom, je gotovo najkrajšega podal gospod, ki je na vprašanje, kako se v okolici opazi, da je tukaj mladinski center, z nasmeškom odgovoril: »No, ploščad pred blokom je vsekakor bolj ... živahna.« Natanko taka torej, kot mora biti tudi začetno obdobje našega življenja, saj veste, tista norost, ki skače čez reko ... V tej smeri se trudimo še naprej, zato na naši spletni strani le brž pogledajte, kaj se obeta v bližnji prihodnosti.

Pesmi, slika, spomin

Dr. Mira Cepuder
Mojca Jordan
Dr. Valentin Skubic

Mira Cepuder: Cvet, olje na platnu, 2009. Umetnica, upokojena zdravnica in ugledna slikarka, je ob sliki zapisala: Kadar je na zemlji težko, poletim v nebo, med oblake, med prijatelje. Tam so ptice, zvezde, cvetni listi v vetru.

Bele rože

Dr. Mira Cepuder

Bele rože
so krasile
poletni dan,
samo en dan,
in oveneale.

Naslednji dan
so zacvetele nove,
sinje modre
iz zelenih trav.

Cvetele dolgo so
in neutrudno,
da bi pregnale
dolgčas in samoto
vročih poletnih dni,
ko sonce, kot bi se
topilo, zaliva
z žarki vročimi.

To cvetje,
ki razveseljuje svet,
brez česar se ne da živeti,
hvala za to srečo.

Očka in mama

Mojca Jordan

Mama, zakaj ne pokličeš nikoli,
mama, veš, da samota boli.
Mama, rada te imam vseskozi,
mama, iščem tvoje oči.

Nekoč morda boš spoznala,
kako postaneš mama prava,
nekoč morda porečeš tudi ti,
hčerka draga, prosim, oprosti ...

Nikogar ni, ki zamenja lahko
mamino roko ljubečo.
Nihče ne boža z enako toplino,
z ljubeznijo iskreno, nežno milino.

Mama, prava mama
rodi se z rojstvom otroka,
mama skrbi za vse,
ko dete še spi,
mama včasih ihti,
mama namreč vse oprosti.

Mama, tista Mama, ki se z veliko piše,
na obraz življenje gube ji riše,
mama se smeje z menoj,
mama joče z menoj,
mama poje z menoj,
mama me ljubi,
mama oprošča,
saj mama in otrok skupaj sta eno.

In očka?
Očka mami pomaga,
da ona nikoli ne omaga!

Spomin na bombardiranje Mirja ob koncu druge svetovne vojne

Dr. Valentin Skubic

Jeseni leta 1944 sem prišel na šolanje v prvo gimnazijo v Ljubljano. Internat smo dijaki imeli v nekdanjem Baragovem semenišču (Akademske kolegiju), v šolo pa smo hodili skozi središče mesta v uršulinski samostan.

Spominjam se, da so bili že jeseni in pozimi leta 1944, še posebno pa zgodaj spomladi leta 1945 zelo pogosti alarmi zaradi preletavanja angloameriških letal nad Ljubljano, ki so letela bombardirat Nemčijo. Dijaki smo pri spraševanju komaj čakali, da so zatulile sirene, kajti takrat je bilo spraševanja v trenutku konec in zatekli smo se v zaklonišče globoko pod samostanom. Tu so bili stropi podprti z debelimi lesenimi tramovi, vmes pa so bile klopi, na katerih smo ždeli in čakali, kdaj

bo alarma konec. Ta utesnjenost v majhen zaprt prostor ni bila ravno prijetna. Fantje v manjših skupinah smo zato kmalu našli vrata za zasilne izhode in smo skozi te rove med samim alarmom pobegnili na samostanski vrt. Na tem mestu je danes trgovina Maximarket in ploščad pred slovenskim parlamentom. Tu se je dalo ob sončnih dneh na svežem zraku še posebno uživati.

Tako nas je skupina fantov ždela na hladnem, vendar sončnem vrtu med alarmom meseca marca 1945, ko smo kar naenkrat zaslišali ropot težkega bombnika v nizkem letu, ki se je vračal v nasprotno smer kot napadajoči bombniki. Na Nebotičniku se je oglasil nemški flak, brzostrelni protiletalski top, kmalu zatem pa je votlo

zabobnelo in zemlja se je stresla. Brezglavo smo zbežali nazaj v zaklonišče in pozneje izvedeli, da so bombardirali Ljubljano na Mirju in še južneje proti Barju. Menim, da je šlo za angloameriški bombnik, ki so ga nemški lovci obstrelili že nad Avstrijo in se je vračal s polnim tovorom bomb proti svoji bazi v Južni Italiji ali Severni Afriki. Ker so ga nad Ljubljano začeli obstreljevati, je popolnoma brezciljno odvrgeel svoj tovor, ki bi ga sicer najbrž odložil v Jadransko morje, in odhitel naprej proti svoji bazi. Pri tem bombardiranju je bilo več Ljubljančanov mrtvih in ranjenih, v trnovskem župnišču pa je skoraj do smrti zasulo tudi slovenskega pisatelja Franca Saleškega Finžgarja, ki je bil takrat župnik v Trnovem.

Literarni nagradni natečaj

Če vas pripadnost Ljubljani navdihuje k pisanju, vas vabimo k sodelovanju v literarnem natečaju. Izbrano besedilo prejme nagrado 125 evrov. Besedilo lahko obsega največ 3500 znakov brez presledkov ali 2 strani, pošljite (po možnosti na CD-ju, disketi ali po e-pošti do 5. maja na naslov: Mestna občina Ljubljana, Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, e-naslov: glasilo.ljubljana@ljublana.si. Posebej povabljeni s svojimi spisi tudi učenci osnovnih šol, saj bo nagrajence na tortico povabil župan Zoran Jankovič. Tokrat objavljamo in nagrajujemo tri izbrane prispevke, ki si nagradno vsoto delijo na enake dele.

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Razgledna točka slikarja Riharda Jakopiča

Nagrajena fotografija Petra Ogrina

Nagradnega fotonatečaja *Moja Ljubljana* se udeležujejo meščani vseh generacij in tudi začasni prebivalci prestolnice. Likovni dosežki prispelih del so včasih na ravni ljubiteljskega fotografiranja, nekateri pa dosegajo profesionalno raven, zato je motivika in tehnična realizacija fotografij raznolika. Fotografije nam pričarajo nostalgijo po starožitnih časih ali ponudijo bolj ali manj vsečno motiviko sedanjosti. Za tokratno nagrado so se potegovali naslednji avtorji: **Matjaž Bončina** z zanimivim posnetkom dveh značilnih stolpnic na Trgu republike. **Barbara Komes** predstavi tri premalo izostrene motive, med katerimi najbolj izstopa posnetek, ki predstavlja lesen drog, na katerem sta pritrjeni označevalni tablici, ki v svojem sporočilu sprožita šaljivo reakcijo. **Milena Rupar** se je podala v Narodno galerijo in posnela dovolj kontrastno kompozicijo, ki predstavlja kip Prestrašenega satira, ki ga v ozadju krasi sodobno kovinsko-stekleno ogrodje. Pri **Jerneji Kure** idejno in tehnično izstopa posnetek Prešernovega spomenika z rdečim nageljnomo, motiv druge fotografije pa je manj sugestiv. **Dušan Bartelj** v objektiv ujame kontrastni detalj Robbovega vodnjaka, ki se dobro ujema z neizostreno arhitekturo v ozadju. **Miran Poljšak** predstavi obširno serijo fotografij dnevnih posnetkov mesta, ki so premalo kontrastni, imenitna pa je podoba noveletnega razsvetljenega nabrežja reke Ljubljanice.

V najožji izbor za nagrado so se uvrstili naslednji avtorji: Peter Močnik, Boris Piltz, Simon Pukl, Joca Jamšek, Damjan Voglar in Peter Ogrin. **Damjan Voglar**, ki je na zadnjem natečaju osvojil nagrado, je ponovno potrdil, da ima nesporen talent za zapažanje specifičnih detajlov moderne arhitekture. **Peter Močnik** sicer niha v kvaliteti, vendar je ujel odlične nočne posnetke grajskega dvorišča in širše panorame Ljubljane. Imenitno mu je tudi uspela črno-bela fotografija možaka na starinskem kolesu pred Prešernovim spomenikom. **Boris Piltz** z obširnim opusom opozori, da ima smisel za različno motiviko in velik talent za tehnično raziskovanje fotografskega medija. Odličen, zelo sugestiv je motiv s kovinsko ograjo, diagonalne kompozicije in metafizično svetlobo ter nočni motiv z Robbovim vodnjakom, s katerima se je zelo približal

Foto: Peter Ogrin
Trnovo.

nagradi. **Simon Pukl** je iz žabje perspektive posnel vhod na pokopališče Žale in pričaral monumentalno simetrijo, ki spominja na peščeno uro z nadrealnim pridihom.

Joca Jamšek je navdušena nad strukturami snega, ki v naravi ali urbanem okolju ponujajo resnično dražljivo poetično lepoto.

Peter Ogrin je poslal tri fotografije, ki so vse na zavidljivi estetski ravni. Prvi dve prikazujeta staro arhitekturo na nabrežju Ljubljane, v usklajenih toplih barvah, kar je sorodno z renesančnim slikarstvom, medtem ko je tretji posnetek v hladnejšem tonu in nas spomni na romantične slike. Prizor, ujet ob sončnem zahodu, si je prislužil nagrado in ni zanimiv zgolj po likovni, temveč tudi po vsebinski plati. Motiv deluje dokaj skrivnostno in prikazuje staro vrtno uto na Mirju, ki jo v ozadju krasi veličastna gola krošnja lipe in drugo drevje. Lesena uta stoji na privzdignjenem

zemljišču, ki ga utrjuje masiven zid, ki ni zajet v kompoziciji. Ta tektonsko privzdignjena parcela je bila last rodbine Jakopič in nekaj korakov levo od lipe oziroma nekdanjega kostanja je imel svoj atelje slikar Rihard Jakopič. Na desni strani je v obzidje vključena krakovska kapelica z znamenitim gotskim reliefom Marije z Jezuškom (okoli 1260). Nagrajena fotografija prikazuje zgolj obris avtentične lesene ute, na kateri se rahlo blešči zastekljeno okence, obrnjeno proti trnovski cerkvi. S te vzpetine se je torej oziralo nemirno Jakopičevo oko v smeri Križank, krakovskega naselja in proti cerkvi, kar je impresionist večkrat upodobil na svojih platnih.

Fotografija ima simetrično kompozicijo, krošnje lipe ter preostalih dreves spominjajo na razvejano živčevje, ki se v simbolnem smislu hrepeneče dviga proti nebu in pričara pesniško zasanjano podobo.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Ujemite podobo svojega priljubljenega pogleda na Ljubljano in njene lepe prostore v grajenem ali naravnem okolju s fotografskim aparatom in pošljite fotografije na nagradni natečaj glasila Ljubljana. Najboljšo fotografijo bo izbral slikar in publicist Stane Jagodič, avtor pa bo zanjo prejel 125 evrov. Fotografije (v fizični obliki, na CD-ju ali po e-pošti) pošljite do 5. maja 2009 na naslov: Glasilo Ljubljana, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si.

Ljubljanske novice

Za lepšo Ljubljano

Od 22. marca, svetovnega dneva voda, do 22. aprila, svetovnega dneva zemlje tudi letos poteka že tradicionalna spomladanska čistilna akcija *Za lepšo Ljubljano*. V njej sodelujejo Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet, Oddelek za lokalno samoupravo, Zavod za turizem Ljubljana z udeležbo turističnih društev ter javni podjetji Snaga in Energetika.

Meščani in organizatorji čistilnih akcij lahko prevzamejo plastične vrečke in rokavice za enkratno uporabo na sedežu JP Snaga in na sedežih četrtnih skupnosti. Vzporedno z akcijo poteka tudi izvajanje rednih programov vzdrževanja, obenem pa se intenzivira čiščenje mestnih ulic, podhodov, pasaž in arkad, spiranje cest, platojev in trgov, odstranjevanje grafitov in nedovoljenega plakatiranja. Akciji je časovno prilagojen odvoz kosovnega materiala. Nekatera turistična društva bodo izvedla celodnevno akcijo čiščenja, kjer sodeluje več sto udeležencev, nekatera pa več krajsih akcij. Poleg turističnih društev se bodo v akcijo aktivno vključila tudi društvo SEZAM, Kmečka strojna skupnost Savlje-Kleče, Društvo čolnarjev in splavarjev na Ljubljani-Špica in Društvo za podvodne aktivnosti Vivera, ki bo zaključno akcijo čiščenja Ljubljanice izvedlo v soboto, 18. aprila; v akciji bodo sodelovali potapljači, člani društva in člani drugih potapljaških društev Slovenske potapljaške zveze, ribiči, gasilci, čolnarji, reševalci in bo potekala od Špice do Zmajskega mostu. Čiščenje potapljačev bo spremljala krajša kulturno-zabavna prireditev na Cankarjevem nabrežju, v kateri bo Povodni mož iskal svojo Urško. Na Čevljarskem mostu bo Zavod za turizem Ljubljana naključnim mimoidočim razdeljeval cvetoče lončnice, da bomo z njimi meščani lepšali mesto.

Brezplačen odvoz zelenega odreza, ki je okviru letošnje akcije na voljo od 15. marca do 15. maja, lahko občani Mestne občine Ljubljana naročijo na telefonski številki JP Snaga 01/477 96 32 vsak delovnik med 7. in 15. uro.

Urbana: novo enotno novo plačilno sredstvo za LPP, parkiranje, vožnjo z vzpenjačo in še marsikaj

Ljubljana bo z jesenjo dobila elektronski plačilni sistem v potniškem prometu, ki bo od 15. aprila v poskusni fazi za 1500 uporabnikov, uslužbencev Ljubljanskega potniškega prometa, Ljubljanskih parkirišč in tržnice, Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet Mestne uprave in Javnega Holdinga Ljubljana. Testiranje bo trajalo 3 mesece, ta čas pa bo, če bo potrebno, tudi podaljšan, da bo ob uvedbi sistem zares deloval brezhibno.

Enotna mestna kartica urbana bo z novim šolskim letom novo plačilno sredstvo za prevoz na linijah Mestnega potniškega prometa, za parkiranje na področju Mestne občine Ljubljana, za prevoz s tirno vzpenjačo na Grad, za storitve Mestne knjižnice Ljubljana in za prevoz po mestu v okviru turistične kartice, v nadaljevanju pa je v načrtu neomejeno širjenje storitev, ki jih bo mogoče plačevati z urbano (plačevanje obiskov muzejev, športnih zavodov, kulturnih prireditev, voženj po Sloveniji ...) Tako od 1. septembra za vožnjo z mestnim avtobusom ne bo več žetonov in terminskih vozovnic, do konca leta pa bo še v veljavi tudi gotovina. Tako naj bi dijaki in študentje z novim šolskim letom že dobili poimenske kartice urbane.

Urbana bo dveh vrst: *vrednostna*, ki bo nadomestila gotovino in žetone, bo prenosna in jo bo lahko uporabljal vsakdo, *termínsko* pa bodo potniki pridobili pod enakimi pogoji kot zdaj na prodajnih mestih LPP in bo veljavna skupaj z osebnim dokumentom, podaljšati pa jo bo mogoče s polnjenjem. Uvedba urbane bo močno poenostavila plačevanje voznine, saj je brezgotovinski način hitrejši in udobnejši, z njo bo mogoče v roku ure in pol prestopati na različne avtobuse brez doplačila, poslej bodo imeli otroci brezplačen prevoz do 6. leta, obenem pa bomo z isto kartico lahko plačevali tudi parkirnino, medtem ko za podjetje LPP to pomeni tako razbremenitev voznikov kot tudi možnost natančnega spremljanja prometnih tokov in štetja potnikov. Do 15. aprila

bodo postavljeni prvi terminali za polnjenje kartic, s terminali pa bodo opremljeni vsi avtobusi. Nadzor nad plačevanjem bodo izvajali vozniki, kontrolorji in mestni redarji, kazni pa bodo plačali tako tisti, ki kartice ne bodo prislonili k t.i. validatorju, kot tisti, ki v času kontrole ne bodo imeli pri sebi veljavne kartice urbane.

Kartica zvestobe v Lekarni Ljubljana

Javni zavod Lekarna Ljubljana je marca vpeljal kartico zvestobe, s katero bodo uporabniki lahko nekatero izdelke in zdravila kupovali ceneje. Ti izdelki bodo redno predstavljeni v njihovih poslovalnicah ter v katalogu, ki ga bodo sproti izdajali v ta namen in bo na voljo na prodajnih mestih v enotah Lekarne Ljubljana. Uporabniki bodo ob nakupih s kartico zvestobe zbirali t. i. jabolka zvestobe po principu zbiranja točk, na podlagi zbranih jabolk pa bodo imetniki deležni popustov na izdelke iz kataloga. V poslovalnicah Lekarne Ljubljana so doslej izdali že 6000 kartic zvestobe.

V mestu in naravi skačemo po trav! - Taborniški festival

Mestna zveza tabornikov Ljubljana ob dnevu Zemlje in dnevu tabornikov že 13. leto zapored pripravlja tradicionalno taborniško prireditev *Taborniški festival*.

Vabijo vas, da se jim v soboto, 18. aprila, pridružite v ljubljanskem parku Tivoli, kjer bo med 10. in 14. uro potekalo več kot 50 delavnic s taborniško, naravovarstveno, izobraževalno, kulturno in športno vsebino. Vse delavnice bodo pripravili taborniki prostovoljci in sodelujoče vladne in nevladne organizacije. Lani so se tabornikom pridružili Unicef Slovenija, Fundacija Z glavo na zabavo, Gorska reševalna služba, Policija, Slovenska vojska, Gasilska zveza, Slovenska filantropija in drugi. Udeleženci bodo lahko prosto prehajali med delavnicami. Poskrbljeno bo za spremljevalni program z glasbo in *Igrami brez meja*, ki se bodo odvijale med 13. in 14. uro. S prireditvijo želijo mladim ponuditi možnost za kvalitetno preživljanje prostega časa, hkrati pa jim želijo na zanimiv način predstaviti taborniško dejavnost

v našem mestu in prostovoljno delo. Prireditev bo v vsakem vremenu. Vstop prost. Več na: www.mzt.org ali mzt@rutka.net

Otroška razstava Za devetimi gorami na nabrežju Ljubljanice

Na nabrežju Ljubljanice so od 16. marca do 14. maja razstavljeni likovna dela slovenskih otrok na temo ruskih in kitajskih pravljic z naslovom *Za devetimi gorami ...* Razstavljenih je 10 likovnih del, ki so nastala v okviru natečaja Unicef Slovenija, ki je k sodelovanju na natečaju povabil slovenske šole. Otroke so pri likovnem ustvarjanju strokovno usmerjali učitelji likovnega pouka. Do zaključka natečaja so prejeli 319 likovnih del iz šol po vsej Sloveniji. Kustosinja Tina Pleško je izbrala 10 likovnih del, ki so razstavljeni v galeriji na prostem na nabrežjih Ljubljanice. Organizatorji razstave so Zavod za turizem Ljubljana, Unicef Slovenija in Pionirski dom Ljubljana.

Prelet, 3. festival Slovenskega mladinskega gledališča, Vilharjeva 11

● SO., 9., in NE., 10. 5., ob 19:00: *Živali Iz Brazilije* (brazilsko družinsko gledališče) Gostovanje je omogočilo Veleposlaništvo Zveze republike Brazilije.

● SO., 9. 5., ob 20:00: *Dan Evrope*; praznovanje ob dobri glasbi.

Vabi Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Ljubljani. Vstop prost.

● PO., 11. 5., ob 19:00: *Noč ali klic v stiški*; avtor drame in režiser: Damjan Kozole; v glavni vlogi Ivan Godnič.

● PO., 11. 5., ob 21:00: *Turbofolk*; režija: Oliver Frlijič; Hrvaško narodno gledališče Ivana pl. Zajca (Reka).

● TO., 12. 5., ob 19:30: *Eda - Zgodba bratov Rusjan*; avtorica drame in režiserka: Neda Rusjan Bric; igrata Ivan Peternelj, Robert Preidl idr.

● PE., 29. 5., ob 21:00: *Razdejanj*; avtorica drame: Sarah Kane; režija: Vinko Möderdorfer; igrajo: Pavle Ravnohrib, Daša Doberšek, Primož Bezjak ● SO., 30. 5., ob 21:00: *Za prgišče Šekspirja*; avtor drame: Iztok Lovrič; režija: Matjaž Pograjc ● NE., 31. 5., ob 21:00: *Pijani proces*; avtor: Bernard-Marie Koltés; režija: Ivica Buljan;

produkcija: Scena Gorica; igrajo: Ivica Vidović, Ana Karić in Enes Kišević idr.

● PO., 1. 6., ob 19:00: Zločin in kazni; avtor: F. M. Dostojevski; prevod: Marjan Poljanec; režija in priredba: Diego de Brea; v vlogi Raskolnikova Matija Vastl.

● PO., 1. 6., ob 21:00: Študentska založba in SMG predstavljata novo dramo Petra Božiča *Šumi*. Po predstavitvi knjige druženje v klubu SMG. Vstop prost. Informacije o nakupu vstopnic vsak delavnik med 12. in 17.30. uro: 01/425 33 12

5. Festival kratkega filma FF 600"

bo letos potekal 28. in 29. maja 2009. Festival, ki ga organizira društvo Dharmafilms, bo potekal v Stari mestni elektrarni - Elektro Ljubljana, Slomškova 18, v Ljubljani. Rok za oddajo del je 30. april 2009. Glavni cilj Festivala kratkega filma FF600" je predstaviti dela obetavnih mladih ustvarjalcev javnosti in poklicnim filmskim ustvarjalcem. Program FF 600" je razdeljen na 6 kategorij:

● animirani filmi, ● videospoti, ● enominutni filmi, ● eksperimentalni filmi, ● kratki igrani filmi in ● dokumentarni filmi. Ustvarjalci lahko pošljejo dela, ki obravnavajo katero koli temo, edini omejitvi sta dolžina, ki ne sme presegati 20 minut, in leto izdelave. Za več informacij si oglejte pogoje sodelovanja ali pišite na e-naslov: info@festival600.org

Zbor članov in članic Kluba tajnic in poslovnih sekretarjev Ljubljane in okolice

Klub tajnic in poslovnih sekretarjev Ljubljane in okolice je 13. marca v prostorih Petrola pripravil 1. zbor članov kluba, kot ga predvideva novi zakon o društvih. Klub je bil ustanovljen leta 1996 kot prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje članov, ki poklicno opravljajo dela in naloge tajnice, poslovnega sekretarja ali poslovnega asistenta. Povezujejo se s preostalimi 12 regijskimi klubi v Sloveniji in z Zvezo klubov tajnic in poslovnih sekretarjev Slovenije. 1. Zbora članov se je udeležilo 53 članic in več kot 30 vabljenih gostov in zunanjih sodelavcev kluba, ki so bili navdušeni nad

nadvse simpatičnim delovnim, kulturnim in družabnim dogodkom. V uvodnem delu so se namreč članice izkazale v prvi izvedbi dramoleta Povodni mož. Kot režiser jih je vodil dramski igralec Roman Končar. Gostje in članice kluba so nastopajoče nagradili z navdušenim aplavzom.

Po zaključeni obravnavi vseh točk dnevnega reda so sklepne besede podali vabljeni gostje in donatorji. Prvi je vse navzoče pozdravil gospod Igor Mravlja, direktor Petrola d. d., Ljubljana, Maloprodaja Slovenija, ki je spregovoril v imenu gostitelja. Čestital je za uspešno izpeljano predstavo. Pozdravne besede je zbranim namenil tudi podžupan mestne občine Ljubljana, gospod Aleš Čerin. V svojem nagovoru je navzoče seznanil z nekaterimi projekti, ki se trenutno odvijajo na območju Mestne občine Ljubljana, hkrati pa zaželel uspešno izpeljavo 1. Zbora članov.

Novo izvoljeni predsednici kluba Majdi Kamin je čestital gospod Darko Podreberšek, direktor MP Gostinstva Mercator, ki je v svojem nagovoru še posebej s ponosom poudaril in izrekel priznanje in spoštovanje novo izvoljeni predsednici za njeno odlično dolgoletno uspešno delo, ki ga opravlja kot njegova poslovna sekretarka. Gospe, vajene sodelovati s pomembnimi osebnostmi, so medse privabile tudi vidne vodilne ljudi različnih področij, ki znajo ceniti asistenco svojih tajniških desnih rok. Tako so zbor nagovorili predsednica uprave Ljubljanskih mlekarn Cvetana Rijavec, direktorica Planeta GV dr. Daniela Brečko kot gostiteljica mesečnih srečanj kluba, urednica revije Poslovna asistenca Petra Ilar, ki je vse navzoče člane kluba še enkrat pozvala, da se čim prej prijavijo za letošnji izbor za tajnico leta ter prvič tudi za tekmovanje za naziv poslovna asistentka leta. Pozdravni nagovor so imeli tudi državna tožilka Vlasta Nussdorfer, predstavnik Srednje upravne administrativne šole v Ljubljani Anton Rožman in ravnatelj Gea College – Centra višjih strokovnih šol Franc Vidic. Poleg umetniškega programa in strokovnega dela zborovanja je bil zbor, ki so se ga udeležile tudi predsednice in predstavniki drugih regijskih klubov, s samim druženjem in izmenjavo izkušenj

Mestna občina Ljubljana

obvešča o vpisu predšolskih otrok v javne vrtce za šolsko leto 2009/2010.

Vpis poteka v vrtcih vsak delovni dan od 1. do 15. aprila 2009 v času uradnih ur, v torek, 7. in 14. aprila 2009 pa do 18. ure.

Spoštovani starši, v skladu z 20. členom Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 25/08) javni vrtec vpisuje in sprejema predšolske otroke v svoje programe na podlagi prijav in prostih mest vse leto. Vrtec lahko sprejme otroka, ko je dopolnil starost enega leta oziroma ko je dopolnil starost najmanj enajst mesecev. Najmanj enkrat letno pa vrtec objavi javni vpis otrok novincev za naslednje šolsko leto.

Vpis otrok novincev za vse javne vrtce Mestne občine Ljubljana poteka v vrtcih vsak delovni dan v času uradnih ur, od 1. do vključno 15. aprila 2009, v torek, 7. in 14. aprila, pa tudi do 18. ure.

Starši, ki ste že oddali vlogo za vpis, vam je ni potrebno oddati ponovno. Če bodo v vrtcu potrebovali dopolnitev podatkov na vaši vlogi, vas bodo o tem obvestili oziroma pisno pozvali k dopolnitvi. V primerih, ko bo v posamezen vrtec vpisanih več otrok, kot je prostih mest, bo o sprejemu odločala Komisija za sprejem otrok v drugi polovici aprila 2009.

Komisija bo obravnavala vse vloge, ki so prispеле v vrtec od 1. 4. 2008 dalje, vloge otrok, ki so bili v aprilu 2008 uvrščeni na čakalno listo in zaradi pomanjkanja prostih mest niso bili sprejeti v vrtec, in vse tiste vloge, ki jih bodo starši pravočasno oddali – od 1. do vključno 15. aprila 2009, v času javnega vpisa novincev za naslednje šolsko leto.

V primeru, ko o sprejemu otrok odloča komisija, morajo starši vključiti otroka v vrtec s 1. septembrom tekočega leta oziroma naslednji dan,

ko otrok dopolni starostni pogoj za vključitev v vrtec (najmanj enajst mesecev) oziroma naslednji dan po poteku starševskega dopusta, če je bil le-ta podaljšan.

Do konca aprila 2009 bodo vsi vrtci izdali odločbe o sprejemu ali zavrnitvi otroka. Če ste vpisali otroka v več vrtcev, vas pozivamo, da počakate na vsa obvestila, se nato odločite za podpis pogodbe z vrtcem, ki vam najbolj ustreza, vsem drugim vrtcem pa sporočite, da vrtca ne potrebujete več. S tem boste omogočili vključitev v vrtec tudi tistim otrokom, ki so bili uvrščeni na čakalno listo in vrtec nujno potrebujejo.

Sprememba zakonodaje v letu 2008 je posledično narekovala tudi spremembo pravilnika o sprejemu otrok v vrtce, ki je bil v veljavi od leta 2007.

Nov Odlok o sprejemu otrok v vrtec s kriteriji za sprejem otrok je objavljen na spletnih straneh vseh javnih vrtcev in na Mestni občini Ljubljana od 1. 4. 2009 dalje, izobešen je v garderobah otrok v javnih vrtcih, dobite pa ga lahko tudi na Oddelku za predšolsko vzgojo in izobraževanje Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, Resljeva 18, Ljubljana.

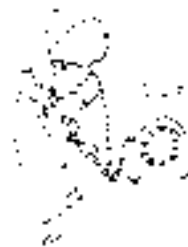
Oddelk za predšolsko vzgojo in izobraževanje Mestne občine Ljubljana bo s programom, ki je nameščen v računalniških okoljih vrtcev in povezan s centrom na Mestni občini Ljubljana, spremljal vpis otrok in ugotavljal realne potrebe po kapacitetah za novo šolsko leto. Vsi javni vrtci imajo na svojih spletnih straneh objavljene podrobnejše informacije o poteku vpisa otrok in o številu prostih mest za novo šolsko leto.

Prijazno vabljeni!

Podatki za vpis v posamezen vrtec so objavljeni na spletnih straneh javnih vrtcev:

VRTEC	naslov	telefon	spletna stran	e-mail
CICIBAN	Šarhova ulica 29	01/563 63 40	http://www.vrtec-ciciban.si	vrtec.ciciban@guest.arnes.si
ČRNUČE	Dunajska cesta 400	01/589 74 10	http://www.vrtec-crnuce.si	vrtec-crnuce@guest.arnes.si
DR. F. PREŠEREN	Erjavčeva 29	01/241 26 20	http://www.vrtec-francepreseren.com	vrtec-erjavceva@guest.arnes.si
GALJEVICA	Galjevica 35	01/420 47 00	http://www.vrtec-galjevica.si/	vrtec.galjevica@guest.arnes.si
H. CH. ANDERSEN	Rašiška 7	01/507 53 63	http://www.v-hcandersen.lj.edus.si	vrtec.andersen@guest.arnes.si
JARŠE	Rožičeva 10	01/586 21 40	http://www.vrtec-jarse.si	vrtec.jarse@guest.arnes.si
JELKA	Glavarjeva 18a	01/580 91 80	http://www.vrtec-jelka.si	vrtec.jelka@guest.arnes.si
KOLEZIJA	Rezijanska 22	01/420 46 32	http://www.vrteckolezija.si	vrtec.kolezija@guest.arnes.si
LEDINA	Čufarjeva 14	01/230 82 40	http://www.vrtec-ledina.org	vrtec-ledina@guest.arnes.si
MIŠKOLIN	Novo Polje, C. VI/1	01/528 51 31	http://www.vrtec-miskolin.si	vrtec.miskolin@guest.arnes.si
MLADI ROD	Črtomirova ulica 14	01/437 51 81	http://www2.arnes.si/~vljmrod1s	vrtec.mladi-rod@guest.arnes.si
MOJCA	Levičnikova 11	01/513 34 10	http://www.vrtec-mojca.com	vrtec.mojca@guest.arnes.si
NAJDIHOJCA	Gorazdova 6	01/515 59 20/25	http://www.v-vn.lj.edus.si	vrtec.najdihojca-lj@guest.arnes.si
O. ŽUPANČIČ	Parmska cesta 41	01/520 97 57/52	http://www.vrtecoz-lj.si	vrtec-oz.oskr@guest.arnes.si
PEDENJPED	Cerutova 6	01/549 26 14/15	http://www2.arnes.si/~vvzljped	vrtec.pedenjped@guest.arnes.si
POD GRADOM	Praprotnikova 2	01/241 26 00	http://www.vrtec-podgradom.org	vrtec-pod-gradom@guest.arnes.si
ŠENTVID	Ul. pregnancev 6	01/513 03 50	http://www.vrtecsentvid.si	vrtec.sentvid@guest.arnes.si
TRNOVO	Kolezijska 11	01/420 46 56	http://www.vrtectrnovo.si	suzana.antic@siol.net
VIŠKI GAJ	Reška 31	01/244 52 12	http://www.viskigaj.si	vrtec.viski-gaj@guest.arnes.si
VIŠKI VRTCI	Jamova 23	01/244 51 40	http://www.viskivrtci.si	viski.vrtci@guest.arnes.si
VODMAT	Korytkova 24	01/520 71 00	http://www2.arnes.si/~vvzljvod	vrtec-vodmat@guest.arnes.si
VRHOVCI	Vrhovci, Cesta XIX/10	01/244 52 52	http://www.vrtec-vrhovci.si	vrtec.vrhovci@guest.arnes.si
ZELENA JAMA	Zvezna 24	01/520 67 10	http://www.zelenajama.si	vrtec.zelena-jama@guest.arnes.si

Dodatne informacije: v javnih vrtcih in na Oddelku za predšolsko vzgojo in izobraževanje, MU MOL, Resljeva 18, Ljubljana.

eden od odličnih dogodkov, ki ob rednem izobraževanju in mesečnih družjenih prispevajo k vse večji prepoznavnosti, strokovnosti in uspešnosti poslovnih sodelavk, brez katerih ni uspešnih osebnosti na vodilnih delovnih mestih.

61. letni koncert maroltovcev Vrnitev

bo v soboto, 9. maja, ob 20. uri in v nedeljo, 10. maja, ob 18. uri v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Vstopnice so na voljo pri blagajni Cankarjevega doma. Namig: ob nakupu večjega števila vstopnic za nedeljski koncert je mogoče uveljaviti 15-odstotni popust. Naj vas o tem, da majski sobotni ali nedeljski večer preživite v njihovi družbi, prepriča tudi spomladansko elektronsko vabilo (kliknite na povezavo in vključite zvočnike oz. si nadenite slušalke).

Slikarska razstava Barbare Jurkovšek v Peterokotnem stolpu Ljubljanskega gradu

Od 31. marca do 26. aprila 2009 razstavlja akademska slikarka Barbara Jurkovšek svoj najnovejši cikel *Ljudje, igrače in prasketovi*. »Igrače, ki na slikah začnejo živeti svojo avtonomno življenje portretiranja, se kosajo z drugimi naslikanimi osebnostmi – neigračami, ljudmi, slikarkinimi znanci in sorodniki. Z njimi preizkuša, kaj se lahko domislimo mi, opazovalci. Kako se mi lahko vživimo v ta novoustvarjeni svet, ki ga tvorijo znamenja pradavnine (rastlinje), bližnje preteklosti (igračice) in sedanosti (portretni liki). Pred nas postavlja premišljeno igro razmerij, ki temeljijo na spominu iz otroštva in poskusu njegovega umeščenja v sedanost že odrasle osebe,« je v spremni zbirki zapisal likovni kritik Iztok Premrov.

Pismo otroku

Mestna občina Ljubljana je v sodelovanju s produkcijo Gustav filmom, Pionirskim domom in Kinodvorom 31. marca pripravila večer, posvečen komunikaciji med ljudmi in medčloveškim odnosom. Uprava je večer darovala svojim zaposlenim, ki se pri delu srečujejo z otroki in družinami. Pred dvorano je bila na ogled priložnostna razstava

pisem otrok staršem in staršev otrokom, ljubezenskih pisem, listov iz spominskih knjig, posvetil ipd. Sledil je pogovor z gosti: Gabi Čačinovič Vogrinčič, Bernardom Stritihom, Manco Košir, Borutom Peterlinom in Ivano Gradišnik, ki ga je vodila Tina Košir, za zaključek pa je bil prikazan filmski esej Vlada Škafarja *Otroci* v produkciji Gustav filma, filmsko pismo, ki združuje intimne pogovore z naključnimi tuji in osebna pisma z utrinki življenja, zbrana in naslovljena otroku. Ljudje vseh starosti razodevajo svoje notranje monologe, v katerih doživljajo svoje življenje, tako preteklo, kot tisto, ki jih še čaka. Film *Otroci*, ki ga je ugledna ameriška filmska revija *Film Comment* uvrstila med 23 filmov, ki jih v letošnjem letu ne kaže spregledati, bo na sporedu mestnega kina Kinodvor od 8. do 22. aprila. Ne zamudite ga!

Dnevni centri aktivnosti za starejše: Povšetova 10, Puhova 6 in Kunaverjeva 6-8

Tudi v pomladnih mesecih nadaljujejo s standardno ponudbo tedenskih aktivnosti: telovadbo, jogo, ustvarjalnimi delavnicami, oblikovanjem z glino, petjem, plesom, angleščino, francoščino, italijanščino, literarno debatnim krožkom, več vrstami sproščanja, vajami za urjenje spomina, bralnim krožkom, čitalnico z (dnevnimi) časopisi in revijami. V prvi polovici meseca upokojena medicinska sestra izmeri krvni tlak (brezplačno), sladkor (1,50 evra) in holesterol (2,30 evra). Telovadite lahko tudi na lokacijah v šiški, kjer gostujejo vsak ponedeljek in sredo od 9. do 10. na Kunaverjevi 6 ter vsak torek ob 9. uri na Gorazdovi 10. Na Povšetovi razstavlja Leja Konc, na Puhovi 6 pa Lidija Škodnik in Doroteja Grager. Če bi želeli razstavljeni v njihovih prostorih, vas vabijo, da jih pokličete. Dnevni center aktivnosti za starejše je na Povšetovi in Puhovi odprt vsak delavnik od 7.30 do 18. ure, razen ob petkih, ko je odprt do 15.30 ure. Za dodatne informacije pokličite 01/430-51-52 ali 01/53-44-026 ali si urnike oglejte na www.seniorji.info. Dnevni center na Kunaverjevi 6-8, ki deluje kot dislocirana enota Doma starejši

občanov Ljubljana-Šiška, pa je odprt od ponedeljka do petka med 7. in 17. uro.

Roza alarm!

Prijave in poročanje o nasilju, zlorabah in diskriminaciji, katerih žrtve so geji, lezbijke, biseksualci in transseksualne osebe. Omogoča hitro, varno in preprosto poročanje o kršitvah ter takojšen dostop do pomoči in podpore. Spletni obrazec: www.ljudmila.org/lesbo/alarm

Območno združenje Rdečega križa Ljubljana, Tržaška 132

Telefon: uprava 01/ 4253419, skladišče 01/ 2562635. Uradne ure Humanitarnega centra za izdajo pomoči so vsak teden od ponedeljka do četrta od 9. do 14., v sredo do 18. ure. Humanitarni center je za sprejem materialne pomoči donatorjev odprt vsak dan od ponedeljka do četrta od 8. do 15. ure, v sredo do 18. ure in v petek do 12. ure.

Povabilo župana Zorana Jankovića na dneve odprtih vrat v Mestno hišo

Župan Zoran Janković ostaja odprt za predloge, pobude in morebitne težave Ljubljancem in Ljubljancem. Tako ste vsi, ki vam ni vseeno za naše mesto, vsak prvi torek v mesecu dobrodošli na dneve odprtih vrat, ko je župan na voljo med 14. in 17. uro v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1. Župan je dosegljiv tudi na elektronskem naslovu zoran.jankovic@ljubljana.si. Pisma z vprašanji županu ali Mestni upravi lahko naslovite tudi na **Glasiilo Ljubljana, Mestna občina Ljubljana, Dalmatinova 1, Ljubljana** in **Službo za pobude in pritožbe občanov, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, Ljubljana**.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-12-17.

● **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; Klinični center: tel.: 01/ 522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 080 12 34; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **Klepetalnica za starše pri Dijaškem domu Poljane** (pon., tor. in čet. od 14. do 15. ure): tel.: (01) 300 31 34 ali e-naslov: lidija.vranesic@guest.arnes.si; **Pravnoinformacijska pisarna Sveta za varstvo pravic najemnikov stanovanj MOL**, Tavčarjeva 3 (tor. in čet. od 18. do 19.30 ure): tel.: (01) 431 23 24; **SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja:** 080 11 55 ● **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01 / 524 19 93 pa je telefaks, namenjen gluhih – žrtvam nasilja. ● **Krizni center Ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/ 260 656 in 031/ 233 211. ● **Svetovalnica Fužine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah;** Pregljev trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmostepolje.si ● **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovim svojcem;** Pregljev trg 15, tel.: 5206-447, vsak dan od 9. do 17. ure svetovalnica.fuzine@siol.net; www.csd.ljmostepolje.si ● **Center za psihološko svetovanje POSVET**, Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanon@email.si; dežurni telefon: 041/ 590 789. ● **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel: 01/ 433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si> ● **Društvo socialni forum za zasvojenosti in omame**, Resljeva 11, Ljubljana: najava po tel.: 01/ 438 68 00, 01/ 438 68 05 ali na e-naslovu tomazic.katja@siol.net; odprto od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro, v ponedeljek in četrtek tudi od 17. do 19. ure. ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet:** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščena vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 ● **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 ● **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagaljščih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 ● **Varuh človekovih pravic**, brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 ● **Policija:** tel.: 113 ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 ● **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 ● **Zavetišče za živali Gmajnice 30,** tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce - delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki - od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčka oddaste.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Rezultati nadzora pitne vode v Ljubljani

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljana in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih, skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Druge javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode najdete v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/index.php?p=3&k=364

Kakovost podzemne vode januarja in februarja 2009

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi standardnih kakovosti podzemne vode (Ur. l. RS, št. 100/05)

- spojine iz skupine lahkihhalogeniranih ogljikovodikov niso bile ugotovljene

+ izmerjene koncentracije merjenih spojin so na ravni meje zaznavanja

() vrednosti so pod mejo zaznavanja uporabljene metode

Mejne vrednosti za podzemne vode vseh izmerjenih parametrov so januarja presežene za atrazin in njegov razgradni produkt desetilatrazin na merilnem mestu: vodnjak I a črpališča Hrastje. Vodnjak Hrastje I a ni vključen v centralni vodovodni sistem za oskrbo meščanov s pitno vodo!

Zrak v Ljubljani januarja in februarja 2009

V preglednici so predstavljeni podatki stalnih meritev OMS na merilnem mestu Figovec za mesec januar in februar 2009. Januarja in februarja smo zabeležili 31 dni s preseženo dovoljeno dnevno vrednostjo delcev PM₁₀. Štirikrat je bilo zabeleženo tudi preseganje urne mejne vrednosti za dušikov dioksid (NO₂). Preostale izmerjene vrednosti so v okviru dovoljenih meja.

V skladu z Uredbo o ukrepih za ohranjanje in izboljšanje kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 52/02) in Uredbo o ozonu v zunanjem zraku (Ur. l. RS, št. 8/03) veljajo za leto 2009 naslednji normativi:

SO₂: Mejna letna koncentracija SO₂ znaša 20 µg/m³, urna mejna koncentracija znaša 350 µg/m³ in je lahko presežena največ 24-krat v koledarskem letu. Dnevna mejna koncentracija SO₂ znaša 125 µg/m³ in je lahko presežena največ 3-krat v koledarskem letu.

NO₂: Mejna letna koncentracija NO₂ v letu 2009 s sprejemljivim preseganjem znaša 42 µg/m³. Urna mejna koncentracija znaša 200 µg/m³ in je lahko presežena največ 18-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna koncentracija benzena s sprejemljivim preseganjem za leto 2009 znaša 5,5 µg/m³.

PM₁₀: Mejna letna vrednost v koledarskem letu znaša 40 µg/m³, mejna 24-urna vrednost delcev PM₁₀ znaša 50 µg/m³ in je lahko presežena 35-krat v koledarskem letu.

Pojasnilo

V okviru programa meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu pri Figovcu smo do konca leta 2008 spremljali tudi ozon, ki pri Figovcu ne izkazuje visokih vrednosti. To je zaradi neposredne bližine prometno obremenjenega križišča z visokimi emisijami dušikovih oksidov razumljivo, saj ozon v zraku, ki vsebuje dušikov oksid (NO), reagira in se spremeni v dušikov dioksid. Zato v skladu z novim programom meritev ozona pri Figovcu ne spremljamo več.

Tabela 1/ Rezultati notranjega nadzora februarja 2009

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE		
			BREST	JARŠKI PROD	ŠENTVID
			9. 2. 2009	9. 2. 2009	9. 2. 2009
pH		6,5 -9,5	7,51	7,75	7,55
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	468	477	540
Celotni organski ogljik (TOC)	mg/l C	brez sprememb	0,52	0,40	<0,30
Amonij	mg/l NH ₄	0,5	<0,02	<0,02	<0,02
Nitrat	mg/l NO ₃	50	10	11	18
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,01	<0,01	<0,01
Sulfat	mg/l SO ₄	250	5	13	15
Klorid	mg/l Cl	250	3	10	28
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,1	<0,1	<0,1
Bor	mg/l B	1	<0,04	<0,04	<0,04
Krom	µg/l Cr	50	<2	<2	<2
Svinec	µg/l Pb	25	<2	<2	<2
Železo	mg/l Fe	0,2	<0,05	<0,05	<0,05
Atrazin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05	<0,05
Desetilatratin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05	<0,05
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,05	<0,05	<0,05
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	<0,05	<0,05	<0,05
Trihalometani in tetrahloroeten - vsota	µg/l	10	0,8	<0,5	<0,5
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<0,5	<0,5	<0,5
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., marec 2009.

Tabela 2/ Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Ljubljanskem polju za januar in februar 2009

merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče - VIII a	5. 1. 2009	(0,03)	<0,05	-	11	1,5
Hrastje - I a	5. 1. 2009	0,11	0,12	1	24	18
Šentvid -II a	5. 1. 2009	(0,03)	<0,05	-	19	2,1
Jarški prod - III	5. 1. 2009	(0,03)	<0,05	-	13	1,9
Kleče - VIII a	2. 2. 2009	(0,03)	(0,03)	-	9,3	1
Hrastje - I a	2. 2. 2009	0,08	0,08	1,3	23	15
Šentvid -II a	2. 2. 2009	(0,03)	<0,05	-	18	1,7
Jarški prod - III	2. 2. 2009	(0,03)	(0,03)	-	13	2

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana.

Tabela 3 / Zrak v Ljubljani januarja in februarja 2009

JANUAR 2009				
Merilno mesto Figovec	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Benzen
Povprečna mesečna vrednost	11 µg/m ³	79 µg/m ³	79 µg/m ³	5 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	78 µg/m ³	180 µg/m ³	312 µg/m ³	12 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	33 µg/m ³	118 µg/m ³	76 µg/m ³	6 µg/m ³
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	19	0
FEBRUAR 2009				
Merilno mesto Figovec	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Benzen
Povprečna mesečna vrednost	8 µg/m ³	84 µg/m ³	55 µg/m ³	5 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	26 µg/m ³	252 µg/m ³	186 µg/m ³	9 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	11 µg/m ³	147 µg/m ³	96 µg/m ³	7 µg/m ³
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	4	12	0

Vir: Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana.

Foto: Stane Jeršič

Novo igrišče ob jubileju Živalskega vrta Ljubljana, dar življenjske zavarovalnice NLB Vita.